מדינת ישראל

משרדי הממשלה

—בנין אגף תכנון ביצוע -

מועצה אזורית מטה בנימין

6.83 – 9.84

שם תיק: אגף תכנון ובינוי ערים -מועצה אזורית מטה בנימין -תכנון אזורי כולל

מזהה פיזי: גל-44989/6

מזהה פריט: 000/e50

כתובת 2-120-5-18-5 תאריך הדפסה 10/04/2018

תיק מס' 79.6

מחלקה ר.ל. לתכנון ע.ר.

תיק מס' 79.6

מס' פרט

COLL ירושלים

3

הארץ

13 ספט 1984

ללא טכסים עלו השבוע 2 התנחלויות על הקרקע בגדה

מתנחלי חברון העבירו אמש 4 קרוואנים נוספים לתל־רומיידה

מאת יהודה לישני סופר „הארץ"

שתי התנחלויות חדשות עלו ה׳ שבוע על הקרקע באיזור השומרון. התנחלות אחת בשם „גחליאל" בין גוות־צוף לדולב באיזור הנמצא צ׳ פון־מערבית לרמאללה וההתנחלות השניה — „גבעת הלבונה" (או כ׳ קמת האחר — עלי), בגוש שילה (מרחק של שני קילומטרים מהתנח׳ לות שילה מצפון לרמאללה).

בהתנחלות גחליאל עלו על ה׳ קרקע בשלב ראשון עשר משפחות מגרעין של פרעלי אגודת־ישראל. גחליאל הוקמת כמאחז גח״ל בשלב ראשון, אולם עוד לפני השלמת הקמת המאחז, הוחלט לפני כחצי שנה לאזרחו. אנשי גרעין פא״י נכנסו לבתי המאחז וחיו דייריו ה׳ ראשונים.

בהתחלות גבעת הלבונה עלו על הקרקע בשלב ראשון שתים־עשרה משפחות מגרעין של גוש „אמונים", גבעת הלבונה הוקמה באופן מקו׳ רי להתנחלות על ידי ההסתדרות הציונית ועל הקמתה הוחלט לפני יותר משנה. עד כה לא נפללת דרך להתנחלות, בשל אי תקציב כספים למטרה זו.

ללא טכסי עלייה

שתי ההתנחלויות עלו על הקרקע בלא טכסים. במועצה האזורית בנ׳ ימין ובגוש „אמונים", אליה משת׳ ייכות שתי ההתנחלויות, חשבו ת׳ חילה לקיים טכסי עלייה לקרקע ה׳ פגנתית, נוכח ההסכם בין המערך והליכוד בגושא הגדלת מספר ה׳ התנחלויות, שיוקמו השנה לחמש או שש בלבד, אולם לבסוף הוח׳ לט, לא לקיים כל טכסים.

מתנחלי חברון העבירו אמש מ׳ קריית ארבע ארבעה קרוואנים נו׳ ספים לתוך התנחלות תל־רומיידה שעל התל הארכיאולוגי העתיק של חברון ליד בית העלמין היהודי. גר׳ רמי ביטחון מוסמכים אמרו אמש, כי הפעולה נעשית, בתיאום מלא עם הדרג המדיני וכי המדובר אינו ב׳ נקודת׳ התנחלות חדשה בחברון, א׳ לא בהרחבת ההתנחלות הקיימת.

עם זאת, הרסיסו אותם גורמים, ביתן בימים האחרונים אישור ע׳ לייה לקרקע מהדרג המדיני להקמה נוספת חדשה, בסמוך לתל רומיי׳ דה, שאינה במצאת בתחום התל ה׳ ארכיאולוגי. ייתכן אמרו גורמי ה׳ ביטחון, כי מתנחלי חברון יבקשו להעביר קרוואנים להקמה החדשה עוד לפני הקמת הממשלה החדשה.

גדעון אלון, סופר „הארץ" מוסר: כי משרד האוצר החליט להפשיר 300 מיליון שקל לביצוע עבודות חיוניות בהתנחלויות שהוקמו ב״ש ערב הבחירות לכנסת ה׳11.

כספים
תל אביב
3 ספט' 1984

משכנתא לזוגות לא נשואים

משרד הבינוי והשיכון העניק בימים אלה ל־24 זוגות צעירים תעודות זכאות לקבלת הלוואות לרכישה דירה, למרות שטרם נישאו.

ידיעות אחרונות
ג' 1984

מרנו לכם

84' נקבעו שלטי השיפוץ
תחילה לעבוד, הפסיקה
ר בחצי מיליון דולר
ה רגישויות

עשתה משום שלא הועברו לעיריה 40 מיליון שקל, הדרושים למימון העבודות.

עכשיו היקמה סוף סוף הוועדה לטיפול ב־יקומו של חסן־בק. בראשותו של ד"ר נסים נה, ראש האגף לענייני עדות במשרד הדתות.

הוועדה החליטה על ביצוע העבודה בשל־ים, לאורך תקופה של כארבע שנים.

מע"צ, שזכתה במכרז לביצוע עבודות השי־ים, החלה לעבוד על השלב הראשון במטרה השלימו עד בוא החורף. המטרה היתה לחזק ת יסודות המסגד ולמנוע את התמוטטותם. שהחלו העבודות התברר, כי ההערכות לגבי ות השלב הראשון היו נמוכות בהרבה ממה דרש בפועל (12 מיליון שקל במונחי 83', הם כ־100 אלף דולר).

לטענת היועץ לענייני ערבים, בנימין גור־יה, נתגלה כי יסודות המסגד רעועים ועומ־ם להתמוטט, והיה צורך לחזק אותם מיד.

1984 פבר' 2

הארץ

13

תכנית התיישבותית אדירה עם בסיס כלכלי רעוע

מאת גדעון אלון

המבצע להקמת 27 ישובים חדשים בהשקעה של 85 מיליארד שקל בשטחים ייצור גבנון על שכם המדינה

ספר עב־כרס, מרהיב ביופיו, מ־עוטר בתמונות, טפות ולוחות סט־טיסטיים, שהכנתו הושלמה באחרונה בחסיבה להתיישבות בהסתדרות ה־ציונית, מקפל בתוכו, זו הפעם ה־ראשונה, תכנית כוללת לתכנון אזו־רי של מועצה יהודית בתחומי יהו־דה ושומרון. המעיין בספר המח־זיק כ־200 עמוד, לא יוכל שלא להתרשם מרמתו המקצועית הגבוהה ומן העמל הרב שהשקיע צוות ה־תכנון בהכנתו.

המדובר בתכנית רחבת־היקף, ב־השקעה של 85 מיליארד שקל (ל־פי מחירי נובמבר 1983) להקמת 27 ישובים חדשים עד שנת 2010, בגבולות המועצה האזורית מטה ב־נימין ביהודה ושומרון. תחום מו־עצה אזורית זו כולל שטחים נרח־בים, מצפון לירושלים עד לכביש חוצה־שומרון. באזור, שרובו בע־איפי הרר, עם כדיונית סלעים רכבור וחרסעות רחודות, הוקמו כאן 1977 כ־20 ישובים, ריבם קהי־לתיים ורק קומץ מהם חקלאיים (בשל המחסור בקרקע וומים). כ־ישובים אלה ב־1983 נפש בלבד, והם פרוסים עד מרחבים גדולים בצורה אקראית, ללא־תכנון בין 90 כפרים וחמישה ישובים עירוניים ערביים, שבהם אוכלוסיה של 155 אלף נפש.

האוכלוסיה היהודית המצומצמת במרחב זה מתקשה כבר כיום ב־מציאת מקורות התעסוקה בתוך ה־ישובים או בסמוך להם. הריב ה־גדול בין ראשי המשפחות (כ־55 אחוז מכלל התישבים הם ילדים עד גיל צבא ורק 45 האחוזים ה־נותרים הם כוח העבודה) יוצאים בבקרים מישוביהם למקומות עבו־דתם. (בדרך־כלל הם עוסקים ב־עבודות של „צווארון לבן" ושירו־תים שונים, ורק מיעוטם עובד ב־תעשיה ובבינוי). ריבם עובדים אי־פוא בגוש דן ובירושלים, ורק עם ערב הם שבים לבתיהם מעבר לקו הירוק. שאר המתיישבים מועסקים בישובים, בשירותים ציבוריים ו־קהילתיים, בחינוך מנהלה ואחוקה, ומיעוטם בתעשייה ובחקלאות.

מתקבל הרושם שבשל הגאנץ הגדול שהושקע בהקמת הישובים, לצורך קביעת עובדית בשטח, לא נתנו המתכננים את דעתם, בכידה מספקת, לפתרון בעיית התעסוקה של האוכלוסיה. רק בתשעה מתוך 20 הישובים הקיימים הוקמו מפע־לים קטנטנים של תעשייה וחקלא־כה המעסיקים עובדים מעטים מאד. גם בשני הישובים המעודדים כתקי־לאיים לכאורה (מבוא חורון ומת־תיהו) העניינים עדיין עגלים, ל־כתתתו עדיין לא הוקצתה משבצת חקלאית. מעבר התכנית מציינים כי, „המדיניות הקוימת היא לסייע ליוזמות המתפתחות מצד המתיישב־ים, בלי ליזום העברת מפעלים או הקמת מפעלים חדשים באזור.

במקביל לפיתוח המואץ למטרות מגורים, זאת, בשל העדפת יעדי האכלוס, בשלב ראשון, על־פני יע־די התעסוקה. ההנחה היא שבשלב הבא יושקעו מאמצים בפתרון בע־יות התעסוקה".

התעשייה שהוקמה בישובים ממו־מנת, ומתקיימת על תקציבי ביסוס למתיישבים, ותודות לבבנים ש־הוקמה החטיבה להתיישבות. מר־נים אלה ניתנים למתיישבים בדמי חכירה מסובסדים, למרות הסיוע הכספי הניכר שמעניקה המדינה ל־פיתוח התעשייה והמלאכה בשטי־חים, מצבן עדיין עלוב. (כיום מו־עסקים בענפים אלה 84 איש בלבד).

* * *

מתכנני גוש ההתיישבות היהודי במטה בנימין, אינם יכולים להתע־רם מן האוכלוסיה הערבית הגדולה (כאמיר — כ־155 אלף נפש) חיי שבת באזור. הישובים הערביים פ־זורים עד פני כל האזור, ללא מע־רך מתוכנן, מקו שביתת הנשק ב־מערב ועד ארץ הכרכרים במזרח. רובם ממוקמים לאורך הצירים לי־אורך השלוחות היורדות מבמת ה־הר לשפלה. חלק מ־90 הכפרים הערביים אינו מאוכלס במלואו כ־של נפקדים שעובו את האזור ב־מלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים, והיגרו לנסיכויות המפ־רץ הפרסי ולדרום אמריקה. עם זאת, מאז שנת 1967, ובעיקר מ־שנת 1973, מסתמנת עלייה בחיקף הבנייה הערבית באזור.

יש בעיה בדבר הבעלויות על ה־קרקע באזור. רק כמחצית משטח התכנון (האזור כולו תופס כ־950 אלף דונם) הוא שטח מוסדר, כלו־מר שטחים שיש עליהם רישום ב־ספרי האחוזה (טאבו). אולם בכל מחצית שטחו של האזור, הקרקעות אינן מוסדרות, בחן אדמות מעוב־דיר ובבונות ואדמות טרשים. ב־שנת 1978 נעשה סקר קרקעות ב־יהודה ובשומרון. מינהל מקרקעי ישראל, עשה את הסקר כדי לזהות את כל הקרקעות שאינן מעובדות, בהנחה כי יוכרזו אי יתפסו. הסקר נתון עתה בשלבי השלמה ועדכון. סך כל השטחים שהוכרזו, הופקעו, אי נתפסו ממטה בנימין מסתכם ב־218 אלף דונם, מהם כ־153 אלף דונם לטטרות עבא ובימחין. בתחי־לת שנה זו, הותוותה תכניתו־מית אר אזורית המובעת את תחומי ה־כפרים ואת יעדי הקרקע העיירתיים, בשלב שני, יוגשו תוכניות מפור־טות יבל כפר וכפר. באותה עת הוגשו תכניות מפורטות לישובים היהודיים שעלו על הקרקע ואלה שבשלבי תכנון.

בדי להתגבר על המגבלות הי־רשות שר מחפיר באדמות בבעלות המדינה, תוחל ברכישת אדמות מ־תושבי הכפרים הערביים ובמקביל מתכוון צוות התכנון להתגבר על הבעיה, בפריסת הישובים המתוכ־ננים בגושים, במצאי הקרקעות ה־ריים, למיכך, מוצע החלים שמונה גושי־התיישבות, הכל מבוצת־ישו־בים שתיכלל בכל גוש תהיה מע־רכת משותפת של שירותים ותע־סוקה: גוש בית־אריה — נילי, גוש מתחזיו, „גוש נווה — צוף, גוש דולב, גוש גבעון, גוש שי־לה, גוש בית־אל — עפרה וגוש אדומים.

* * *

בשל הקרחים הגדולים בין גוי־ני הישובים המתוכננים, יהיה הכ־רח להשקיע הון רב בפיתוח מע־רכות התשתית הבנדסית: יש צו־רך דחוף בסיפור מערכות תכבו־שים ובפריצת כבישים חדשים; יש לפתח מערכת לאספקת מים, משום שמקורות המים המקומיים, אינם מספיקים — הדבר אמור להיעשות במפעלי מים ילידותם ובחיבור מל־ערכות המים למוביל הארצי; יש לשפר את מערכת החשמל; יהרי־חיב את מערכות התקשורת (כיום מערכת התקשורת לישובים היהו־דיים היא ברדיו־טלפון) בהנחת כבלי מרפון תת־קרקעיים; לחסום אגני הימצון כדי לפתור בעיית ה־שפכים. היקף ההשקעה הנדרשת בעיות התשתית הנ"ל מאמיר בכ־2.5 מיליארד שקל (כ־מיליון דולר). אורם ה־השקעות „הכבדות" ייתן יופנו ל־תכנית הפיתוח הכולל. מאחר ש־כיום מקורות התעסוקה בהודה ו־בשומרון מיובלות מאד, והאזור אי־נו בסיס רכש מקורותיתית ל־כוח האדם החוץ (כ־14 אלף מע־סקים), מוצע לפתח מקורות תעסו־קה בתעשייה, בתיירות, בשירותים ובחקלאות. היקף ההשקעות הנדר־שות בפיתוח מקורות העסוקה ואלה נאמד בכ־60 מיליארד שקל (כ־מיליון נובמבר אשתקד). התוכנית מציעה הקמת מרכזי־תעשייה קט־נים, עמודים לכל ישוב; הקמת מרכז־תעשייה גושי לכמה ישובים; ומן מרכז תעשייה גדול. מערכים כ־כ־5000 איש בכלל כוח האדם יועסקו בתעשייה. בתחום התיירות והנופש, שיספקו העסוקה לכ־900 איש, מוצע לנצל את הפוטנציאל הגלמי והמבני של האזור, הישובו בשולי ריכוז־אוכלוסיה גדולים (מטרופולין תל־אביב, וירושלים). הכוונה היא לכשוך תיירים ומטיי־לים בהקמת בתי־הארחה, פיתוח אתרי־עתיקות, חוות סוסים ומסע־דות, במערכת השירותים (בריאות, חינוך, תרבות, שירותים מסחריים) יועסקו כ־9000 איש, בחקלאות — 300—500 איש.

גם אחרי ההשקעות הפנטסטיות הללו, ליצירת מקורות תעסוקה, מ־עריכים כי רק 40—45 אחוז מכוח האדם יועסקו באזור. השאר ימשיכו לנדוד למקומות־עבודה בעיים ה־גדולות. ראש החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית הפרופ' רענן וייץ (איש מפלגת העבודה), יוצא בחריפות רבה נגד התכנית (שעמ־ד בתחילתו ברובלים, הוא מהוגיה וייזמיה). דעתו, תכנית הפיתוח שי־ייש מוכיחה כי גם בעתיד, אחרי מאמצים כבירים והשקעות בסכומים שיגיע, תישאר חטושרת על גבה של כלכלת המדינה. הוא סבור כי המשאבים האדירים שיושקעו ב־הקמת הישובים החדשים במטה ב־נימין, יגרו עובדה כלכלית בעוו־תה, יבואו על חשבון פיתוח עני־פים ערכים בחקלאות ובתעשיה בדרום הארץ, יבבעת הירדן.

* * *

במבוא לספר המחדר, מעיין ייי־ר יעדת המנהל של צוות התכנון ה־ד"ר חיים עבן, בנימה עזה שי־ערגה ונוסטלגיה כי „תכנית זו עו־סקת באחד מחבלי הארץ המרכזיים השוזרים קשר עמוק בהיסטוריה של עמנו. כאן כונן שאול בן־קיש מ־שבט בנימין את ממלכת ישראל הראשונה. בנחלת שבט בנימין ו־יהודה קבע דוד המלך את מקום בירת ישראל, ירושלים, וכאן בנה שלמה המלך את בית המקדש".

האם עובדה זו כשלעצמה מצדיק את הקצעת 85 מיליארד שקלים, בפיתוח אזור דל בקרקע ובמים, שי־ישבת כי אוכלוסיה ערבית גדולתו אזור זה יש בו בעיות קשות של בעלות על הקרקעות, וחבור מכל; החלק הארי של האוכלוסיה היהו־דית יפול כמעמסה כלכלית על גבה של המדינה.

12 פבר' 1984

פרוייקט „נופים" בקשיים בגלל חובות החברה

מאת אליעזר ליין,
סופר „הארץ" לענייני כלכלה

מכירת דירות בעיר נופים ש־בשומרון נפסקה באחרונה כמעט לחלוטין, ואחד משני הקבלנים פרש מן הפרוייקט.

דני ויינמן, בעל חברת נופים, מבקש בימים אלה סיוע ממשרדי ממשלה למימון חלקי של הפרוייקט, ואף מנהל מו"מ למכירת השליטה בחברה למשקיעים פרטיים. נופים חייבת סכומים ניכרים לספקים שו־נים, על החברה רובצים חובות כב־דים ויש בעיות בהמשך הפעלתה.

עד היום מכרה נופים כ־220 יח־לות, והבנייה נמסרה לחבריות „עפר וסלע" ו„מבני גזית". „עפר וסלע" בנתה עד היום כ־30 שלבי וילות, וכן יסודות בשלבים שונים לעוד כ־100 יחידות. בחודש האחרון האמה „עפר וסלע" את קצב הבנייה. החב־רה הקבלנית השנייה, „מבני גזית", פרשה מהפרוייקט לפני כשלושה חו־דשים, לאחר שהוברר כי נופים כפי עם ולא מכרה וילות בתקופה האח־רונה.

איפנייה הקבינת דיראי

בימים אלה נתן ויינמן איפנייה לי קבוצת משקיעים. בראשה איש הי־עסקים אבי דוראי, לרכיש 75 אחוז (לפי גרסת ויינמן: 50 אחוז) מחברת נופים. הרכישה תיעשה דלא תמורה והכוונה היא, שקבוצת דוראי תזרים כספים לחברה יתסייע לה לעמוד בהתחייבויותיה. קבוצת דו־ראי תבדוק בשבועיים הקרובים את מצבה של חברת נופים, יתחליט כראוי, עד סוף החודש. אם יבו־איל תנאים תרכיש את השליטה בחברה.

ביקש סיוע ממשרדי

עוד נודע, כי ויינמן פנה בימים האחרונים לגורמים בכירים בממ־שלה וביקש סיוע למימון הפרוייקט. בין היתר נפגש ביום ה' האחרון עם מנכ"ל משרד הבינוי, אשר ויינ־מן נפגש — היא אז יצר המתיישב בים — עם מגן השר, ד"ר מיכאל דקל. ויינמן פנה גם למינהל מקר־קעי ישראל. בכל פנייתו אשר ויינ־מן, כי מגיגה לפרוייקטים אחרים בחברה שומרון, לא קיבל סיוע לי־מימון התשתית, שהתקבעה הכוללת בת כפרוייקט תגיע לכ־4 מיליון דולרים. נודע, כי ויינמן הבטיח לבו־רוק את תביעותיו של ויינמן לקבלת סיוע. אך לא הבטיח לי מתן סיוע.

גורמים המקורבים לפרוייקט נו־ חוקה להזרמה של שניים עד שלו־שה מיליון דולר לחברת נופים. אבי דוראי, שהיה מנכ"ל „הארץ", כי החברה עם מיליוני דולרים תוך זמן קצר.

מתגובה אבי ויינמן, כי „מתחייבו־ית החברה אינן חורגות מן המקו־בל". עם זאת הוסיף ויינמן כי „יש היום שפל ותקופה קשה, ולא רק בנופים אלא בכל הפרוייקטים ל־בנייה בשומרון, ויש לעבור תקופה זו". הוא אישר כי המבירות הדלות בחודשים האחרונים מעידות את החברה ומהשות על מימון הפרוייקט ועל יכולת כספים מסודרת לחברה.

12 פבר' 1984

הארץ

תוספת בניה בכנסת — על מה הרעש?

קשה להבין את הרוגז שקפץ על המועמנים נגד תוספת הבנית המיועדת לבניין הכנסת. נכון שחברי הכנסת אמורים להשתתף בישיבות הכנסת במשך 2 וחצי ימים בשבוע, אך אסור לשכוח שאחדים מהם גם משל־תפים בישיבות הוועדות השונות של הבית. נוכחות בכנסת מונעת מרבים מחברי הכנסת לחיות במשל־רדיהם הפרטיים במידה שהם עורר כי דין או ייעצים כלכליים.

כל מי שמתנגדים לכך שלחברי הכנסת יהיה סוף־סוף חדר עבודה משלהם אינם מביאים בחשבון את החיסכון הכרוך בהקצבת חדר עבו־דה לכל חבר כנסת. חדר זה יחסוך להם שעות של התרוצצויות ושיחות טלפון רבות מבוזבזות כדי להשיג את לקוחותיהם מחוץ לכותלי הכנ־סת ולעתים אף מחוץ לירושלים. לי־הבא יוכלו לכבל אותם בחדרי עבו־דתם, ובמקרה שחבר כנסת יוזקא להצבעה יוכלו לקוחו בחדר העבו־דה עד אחרי ההצבעה. שוב לא יהיה צורך לדחות הצבעות באמתלות שו־נות, שחברי בכנסת נמצאים על מ־רוב פגישות גבוהים, יועצים ואף שרים שעורתם דרושה לחברי הכנ־סת גם בעבודתם הפרטית.

ד"ר מתתיהו מרץ
תל־אביב

12 פבר' 1984

מחלוקת בין קבלנים בראשל"צ:

מר אולפינר תובע מצרפתי 8.1 מיליון ש'

מאת מיי הרסו, כתב „יום יום"
לענייני משפט

קבלן הבנייה שמואל אולפינר מ־ראשון לציון תובע כ־8.1 מיליון שקל מחשבון מצרפתי.

אולפינר טוען כי הוא ועו"ד יעקב גינדי הינם בעלים של מגרש ברחוב הירדן 43 בראשון לציון.

לדבריו הם מסרו לחברתו של הי־קבלן צרפתי בניית בית מגורים על החלקה.

לדברי אולפינר הפרה חברת צר־פתי את התחייבויותיה בקשר להש־למות הבניין והדירות שבו והוא מב־קש לחייב את חברת צרפתי ואת צר־פתי עצמו שתתם כערב אישי, לש־לם לו את נזקיו בסכום כולל של 8,111,696 שקלים.

_ מרם הוגש כתב הגנה.

דבר
שתון מפלגת ארץ ישראל

12 פבר' 1984

אגודת נוצרים ידידי ישראל נסוגה מהקמת בית־הארחה לצליינים — בלחץ הדתיים

מאת מרכה ציטקו,
סופרת „דבר" בירושלים

האגודה הנוצרית „בית שלום" הודיעה לא להקים בית־הארחה גדול לצליינים בשכונת גילה בירושלים, בעקבות מסע הדגמה־פשוה שמנהלים נגדה חוגים דתיים בירושלים.

אגודת „בית שלום" תכננה לב־נות בית־מלון שאמור היה לשרת את הצליינים הרבים הבאים לבי־רה. לשם כך אותרה קרקע בגילה, הוכנה תוכנית אדריכלית. קווי־מו כבר בנושא זה עם רשויות עירוניות שונות ואף ראש העיר טדי קולק וראש הממשלה מנחם בגין סמכו בומנם את ידם על הרעיון.

אגודת „בית שלום" היא אגודה של נוצרים ידידי ישראל מרחבי העולם, שמאחדות אותם אהבת יש־ראל והרצון לחמוך בה בכל דרך אפשרית. היא עוסקת בפעילות למען ישראל „בתעמולה, תמיכה ר־איסוף כספים. בין השאר נבר־מו על־ידי האגודה מליון דולאר לת־קמת גן בסמוך לחומת העיר ה־עתיקה.

לקראת מערכת הבחירות המוני־ציפאליות החלו חוגים דתיים מא־שימים את ראשי „בית שלום" ב־פעולות מסיונריות ואף הסריחו כי בית־המלון יהווה למעשה כיסוי ל־הקמת מרכז מסיוני מסוכן בירו־שלים. הם הודיעו גם שיכשילו את אישור התוכנית בוועדות השונות.

באחרונה „נשברו" אנשי האגו־דה והחליטו לוותר על תוכניתם, למרות שהפסידו סכומי עתק.

סיעת „ירושלים אחת" פרסמה בעקבות זאת הודעה שבה נאמר, כי „סיעת ירושלים אחת תמשיך להתנגד לכל פעולה מסיונרית של לא־יהודים המתנהלת בירושלים, אך אינה ריאה בשלילה את פעו־לותיהן של קבוצות נוצריות האו־הדות את ישראל ומעודדות את חבריהן לבקר בירושלים ולתרום לבניינה ואינן מנהלים פעולות מסיונריות בישראל. סיעת ירוש־לים אחת אינה רואה באגודת „בית שלום" פעולה מסיונרית והיא מצ־טערת על כך שהפסיקה לטפל ב־הקמת המלון".

הארץ
12 אוג' 1984

בוועדת שרים לענייני התיישבות:

השר נאמן יציע היום הקמת שתי התנחלויות

בנוסף לכך שני ישובים בגליל * גורם בחטיבה להתיישבות: 8 התנחלויות
ושרות טרם הוקמו, בשל מחסור בתקציב * נאמן: רק שתי התנחלויות
לא עלו עדיין על הקרקע מאז נכנסתי לכהונתי * עשרות השתתפו
בהפגנת ר"צ בתל־רומיידה

מאת נדעון אלון

יו"ר ועדת השרים לענייני התיישבות, השר יובל נאמן, מתכוון להביא היום לאישור ועדת השרים המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית, הצעה להקמת שתי התנחלויות ביו"ש ו־שני ישובים בגליל, בשיחה ל־„הארץ" אמר אמש השר נאמן, כי אישורם של שני הישובים בשומרון מותנה בסיום הבדיקות של משרד המשפטים לגבי הבעלות על הקרקע.

גורם בהטיפול־להתיישבות בהסתדרות הציונית אמר אמש, כי לפחות 8 התנחלויות שוועדת השרים אישרה, טרם הוקמו, משום שכל התקציבים הממשלתיים לנושא זה אזלו, והליכוד לא יקצה תוספת תקציבים, לא ניתן יהיה להתחיל בבניית ההתנחלויות שאר שרו על־ידי הוועדה זה מכבר. עוד ציין איתן גורם, כי החלטת האוצר להקפיא את הוותקשרויות עם קבלנים למשך שלושה חודשים פרנסה גם היא בחוכניות להקמת ההתנחלויות החדשות.

בתגובה שליכך, אמר אמש השר נאמן, כי מתוך 62 ישובים ביו"ש שאושרו על־ידי ועדת השרים כאמור הוא מכהן בתפקיד ויו"ר הוועדה, רק שתי התנחלויות לא עלו עדיין על הקרקע, לדבריו, הקפאת הוותקשרויות עם קבלנים לא תפגע כלל בהקמת ההתנחלויות החדשות ואם יוכרח לו, שהחלטה זו תפגע בתנופת ההתיישבות ביו"ש, הוא ישיגו מדוע ההיתרים.

ועדת השרים להתיישבות גם תדון היום במעמד אחר קבע ביצוע החלטותיה ערב הבחירות, כשמסמך צע ראשוני ובמסמכה לקבוע עובדות בשטח, אושרה הקמתן של כ־30 התנחלויות בגדה ובחבל עזה. נודע, כי חלק ניכר מהחלטות אלה שרים בוצע בשל הישאר מקרקעות מדינה, ואילו הערביים שעמד על אי קרקע סובלים מבעיות קשות בשל הישאר מקורות הפשוקה ותנאי ויתר קשים בקראונים.

לסופר „הארץ" נודע, כי ראש הטיפוה להתיישבות בהסתדרות הציונית, מתי דרוביצ, יצא לדרום אמריקה ולצרפת, כדי לגבש ערעי שלייה להתיישבות ביו"ש, כי גליל בבעבה.

ר"צ תפגינה מול ההתנחלות בלב חברון

סופר „הארץ" בגדה מוסר: אתמול נערכה ר"צ קריאה אתמול הפגנה בי השתתפות כמה עשרות אנשים, מול התנחלות הדשה שהוקמה בלב חברון, שבה כ־50 מ־משפחות ההפגנה, ברשותם של חברי־הכנסת החדשים, מרדכי בר־און ודן מרידור, עוכבו במחסום ליד התנחלות אפרת שבגוש עציון למשך שעתיים, עד קבלת הרשאה לתנועה להם לעבור, מקומם אנשי בטחון עד מקום ההתנחלות, כתגובה שהפגנה תהיה שקטה.

המפגינים הגיעו להתנחלות ב־תל־רומיידה ועמדו במרחק של כ־100 מטר מהשוק. שני חברי־הכנסת, בר־און וכהן, נשאו נאומים קצרים, בהם מתחו ביקורת על הוותנחלות הקיימות וקראו לחיסולה לאלתר. המפגינים התפזרו בשקט. מרדכי ביטון אישרה למפגיעים לי הגיע עד לאתר, בתנאי שלא יגיעו קרוות, ואנשי ר"צ נצטו לתנאי זה.

ארבעת נערים מקרית־ארבע נכנסו אתמול לכרם עבדי מסרבת מ־קום השייך לערבי, ובתפשו אליהי השומר בבזיות אשכולות ענבים. הי־שומר, המקדם הגיש תלונה למשטרה, בה, התלונן כי לאחר שהגיעו הם נתפסו, הם ידיו לעברו אבנים.

משטרת בורין: לא נפגעו אזרחים ארכיאולוגיים

(ג). מתאם פעולות צה"ל בי־שומרון, משה גרן, ביקר שלישי שני־המחוזיים באזור ההתנחלות תל־רומיידה שבבורין. בבריקה שי־נערכה במקום על־ידי אנשי קציר הארכיאולוגיה במינהל האזרחי, כי ישראל ושומרון, התברר כי לא חר־חת שום פגיעה בארכיאולו־גיים במסגרת הפעולות להבטחת קלקל ההתנחלות.

דוברת המינהל האזרחי אמרה, כי נתקבלה החלטה שכל עבודות־ה־פיתוח והבנייה בהתנחלות הדשה יישאר בתאום עם קצין מטה אר־כיאולוגיה במינהל האזרחי, כדי לי־מנוע פגיעה באתרים בעלי חשי־בות ארכיאולוגית.

(שטיה). רכז הטבעיים הערביים בכפרים, לפיף חוזי, שיגר מכתבים החופים אל הנשיא ומפשטה הזאל שר הביטחון שבהם הבכ „לסלק מיד את ההתנחלות מלב חברון, שהיא מעשה של פרישות יבשתית אכ־קש נוסף בדרך השלום והדו־קיום בין העם הפלסטיני לעם הישראלי.

תושבי קדקיות הפגינו בשעריי תקוה בשומרון

(ע). קבוצה של נשים וילדים מקדקיליה באו בסוף השבוע לישוב שערי־תקוה בשומרון, והפגינו ליד אחד מאתרי הבנייה במקום, בטענה שהאדמה שייכת להם.

הרחבת ההתנחלות, הנו נאלץ מש־קד נקדת המשטרה בשערי־תקוה לירות בעזרי. כוח שוטרים מקל־קיליה שלי־ את המפגינים ועצר 4 מהם לחקירה. אחרי שנחקרו הם שוחררו לבתיהם.

כל העיר
ירושלים

מעלה־אדומים:

בנה ביתך ואל תגור בו

רק ב־1987 תהיה חייבת חברת ערים לסיים את עבודות התשתית. מי שגומר קודם את הבית יכול לחכות

חברת ערים נכשלה בחודשים האחרונים במכירת המגרשים ל"בנה ביתך" במעלה־אדומים. מתוך 150 מגרשים נמכרו, בשל המחירים הגבוהים של הקרקע ודמי הפיתוח, רק 69. 15 המשפחות, שכבר החלו לבנות את בתיהן, חוששות, כי בשל קצב המכירה האטי יתעכבו גם עבודות הפיתוח והן לא יוכלו להיכנס לבתיהן בשנה הקרובה. חברת ערים, חברה ממשלתית, דורשת ממשרד השיכון להעניק לה מימון ביניים, כדי להציע את יתרת המגרשים במחירים נמוכים יותר ולהקל עליה לסיים בזמן גם את עבודות התשתית של הפרויקט.

לפני כשנתיים, כשהוציאה החברה למכירה את המגרשים הראשונים בשלב ג' של פרויקט "בנה ביתך", היתה התנפלות, למרות המחירים הגבוהים, כשלושים אלף דולאר למגרש, כולל דמי פיתוח. לפני חודשיים, כאשר הוצעו לציבור 70 מגרשים, נמכרו רק שלושה. המחיר המופרז לא השתנה, וכך, למרות שחברת ערים השלימה כבר חלק מעבודות הפיתוח, לא היו קופצים. דוד גבאי, שקנה מגרש בסיבוב הראשון ומתכוון לסיים את בניית ביתו תוך חצי שנה, טוען שהוא וחבריו, שהחליטו בכל זאת לבנות במגרש שברשותם, נקלעו למלכוד חסר מוצא: "הדירה תהיה גמורה, אך לא נוכל לקבל חשמל ומים וגם לא יהיו כבישי גישה, ואנחנו נהיה חמיד בתוך ענן של חול, בגלל הסופות העזות, ובלי יכולת להגיע לבתים".

חברת ערים מתחייבת בחוזה שחתמה עם הקונים להשלים את עבודות התשתית תוך שנתיים, מיום ששמונים אחוזים מהמשתכנים יאכלסו את בתיהם. היום נראה הסעיף הזה

„בלון הבחירות של פייסי" מתחיל להמריא

קיבוצים בעמק „התבשר
אי־חידוש חוזי החכירה

מאת עמרי מישור,
כתב „על המשמר"

המרשב "השיתוסי מולדת וקיבוצים רבים בעמק "קבלו בימים אלה מכתבים ממינהל מקרקעי ישראל המודיע להם, כי חוזי חכירה לכ־5000 דונם אדמות חקלאיות זמניות, המיוחדות עליידיהם במשך עשרות שנים, לא יחודשו.

תוקף חוזה החכירה פג בטוף חודש זה ונראה, כי בכך מתחיל משרד־החקלאות לנטות ליישם תכנית שגובשה, לפיה יועברו אלפי דונמים של אדמה חקלאית זמנית שעיבדו קיבוצים למושבי התעבים.

כזכור, הפתיע השר פסח גרופר לפני כשלושה חודשים בהודעה

רדמטית בטלוויזיה על תכנ
שרכים כינו אותה „בלון בחיר
פייסי".

על־פי המלצ
ועדה משותפ
התתיישבותיות ולמשרד־החק
יועברו כ־5000 דונם מהאדמו
קיבוצים בעמק ומושב
הנמצאים ברמות יששכר,
נסיונות חקלאיות ולקיבוצים

אושרה הקמת בית „יד ל
חדש בחיפה – במקום המ

מאת אריאלה ראובני,
מערכת „דבר"

מיליון דולאר. הבנייה תמומן ממקורות עצמיים של העיריה ומתרומות

הלוחם". הבנייה
רת משפטים שה
הלוחם" נאשר ה
דוקרים.

מ/נשג - סוג יה
ביאור -

16/2/84

מרכז בטון
בע"מ
אליעזר ברג
אליעזר } גבעתי

+ גבעתי

בומאי של
1) מיק מיוס : שיר עצוב.

הלפיתות יהודה ושמרון.

אלכינלוי 2) בבומאי אפרת

3) באפרת עצמה

4) ניר אורגל

בהברה בעתא לשאולי ברגל.

חרס

10.000 ביצוע + חשמל
2.000 אליעזר
ליעזר

מה בינינו

כסף דבר חדש.

דבר: שימוש יקרים לא דורש עוד יקר לכל מלה.

3 מלל כסף - בינוני בעדיף 4.500 ₪ מוכרים
מתאים עם פלגר

תגיד

אין כסף

כסף מוסמס

יש לי על בעומאל מוכרים 2.500 ₪

לתאם עם
עדי

בי. דקדק (הבדל בכל)

E1 בשלב חדש קבעתי/ כסיות מוקצות.
בשלב שמר

יום הבלם

S מה מיתר

GR/5 השימוש החקלאי

יון 81

שמואל

ז' אלמן

— אישור ל. בשרים (?) יון 81

— בדיקת חומר לבבים הקיים רמות - ז. צאלה

— לפי דרישת התאומה ורה תכנון. (ישתכנו שלשון מקום לפי שיקום מבוקרים לכו)

— אין אישור מא"ז

— "מורשת בן-מין" הקמת תכנון לש.ש.ק עמודי ריבלין

מתאמת עם גוטמן + ריבלין (עמודי מלפני 48) אפוטרופוס

מורשת בן-מין הקמת 3.000.000 $ לקניות הרחבות אור

בבים באזור ירושלים. מבוקר הרבה יח"ד רייקות

+ תשתיות

E1 יש תדריך.

אוטמן/ הפוש תנור/ של מכשירים
עד 40 מ"מ מהמסך

רעא

● רמוך ממשלה לתדרוך.

מערכה פשוטה/
רגישויות נולד/

● שמורות טבע מוכרזות בל. בדיקה תכנון.

תיקון/ לאתרים מיוחדים.

ההסתדרות הציונית העולמית
החטיבה להתישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

מועצה אזורית
מטה בנימין

מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון אזורי כולל

מערכת השירותים

גבול התכנון

	קיים/בהקמה	מוצע
ישוב	●	○

חינוך

	מ"מ		ממ"ד	עצמאי
פעוטונים	40	(כיתות)	10	45
גנים	10	(כיתות)	10	14
בית ספר יסודי	4	(כיתות)		
בית ספר על יסודי	4	(כיתות)		

תרבות

מתנ"ס גושי

מתנ"ס אזורי

בריאות

מרפאה גושית

מרפאה אזורית

מרכז מנהלי

ניסן תשמ"ג אפריל 1983

קמ' 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 1000 מ'

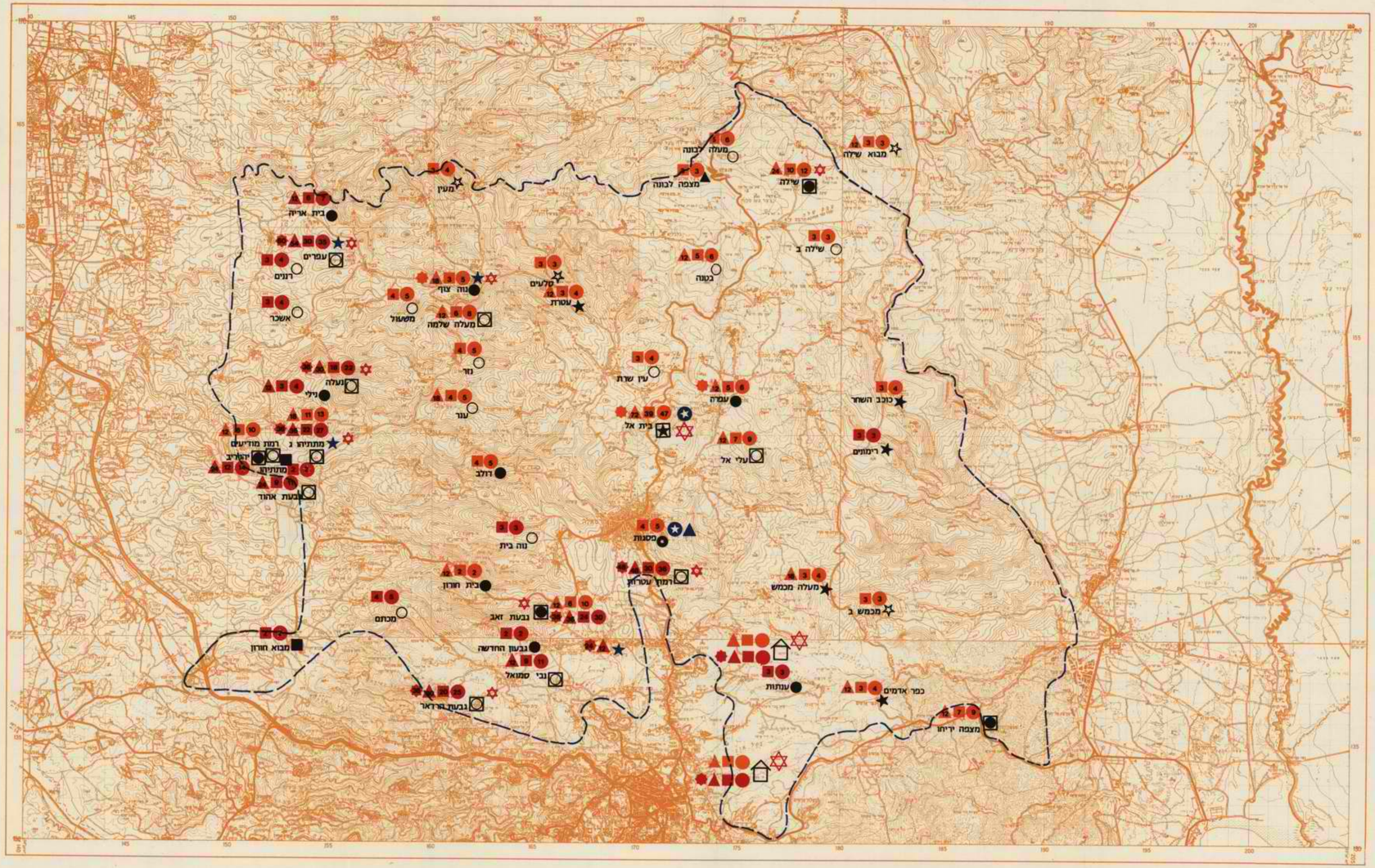

ההסתדרות הציונית העולמית
החטיבה להתישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

מועצה אזורית
מטה בנימין

מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון אזורי כולל

תיירות ונופש

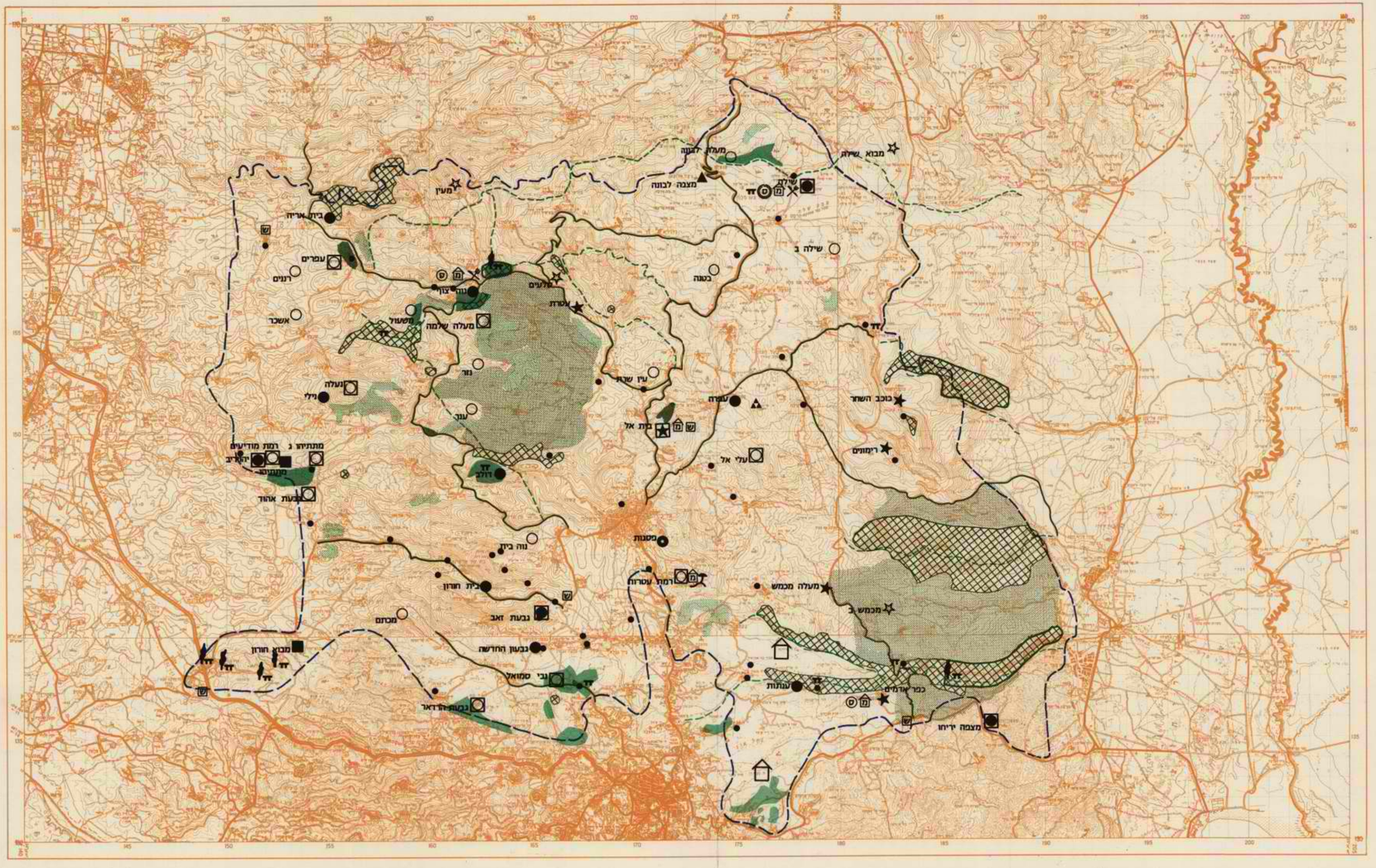

גבול התכנון

	קיים/בהקמה	מוצע
ישוב	●	○
יער	■	□
שמורת טבע	▨	▨
חניון/פארק		
בית ספר שדה ואכסניה	▲	
מלונאות והארחה		
מסעדה/מזגון		
שירותי דרך		
קאונטרי קלאב		
חוות סוסים		
שמורת נוף		
אתר טבע ונוף		
אתר עתיקות		
כביש תיירות		
מסלול טיול רגלי		

ניסן תשמ"ג אפריל 1983

קמ' 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 1000 מ'

7423

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון מערכת החשמל

אפריל 1983

נערך על ידי:
רפי בן בשט-מוא"ז מטה בנימין
אורי סילברסטון - חבל ירושלים
דבורה הס - חבל ירושלים

מערכת החשמל

מצב קיים

בתחום מועצה אזורית מטה בנימין פועלות כיום שתי חברות המספקות חשמל לישובים:

1. חברת החשמל הישראלית.
2. חברת החשמל המזרח ירושלמית.

רב ישובי האזור מקבלים את אספקת החשמל מהחברה המזרח ירושלמית, זאת מאחר ורובו המכריע של האזור נתון בתחום הזכיון של חברה זו.

חלק מהישובים מקבלים אספקת החשמל מחברת החשמל הישראלית - הישובים שבשולי האזור.

מספר ישובים עדיין אינם מחוברים כלל למערכת חשמל ואספקת החשמל הינה מגנרטור מקומי.

גם בישובים המחוברים למערכת החשמל קיים גנרטור לשעת חרום.

מערכת אספקת חשמל קיימת 1982

ישוב	מקור חשמל	גנרטור		
		הספק	מאגרי דלק	
בית אל	מזרח ירושלים	165	9	מ"ק
בית אל ב'	מזרח ירושלים	44+100	9	מ"ק
מבוא חורון	חב' חשמל ישראלית	170	9	מ"ק
עפרה	מזרח ירושלים	190	9	מ"ק
בית חורון	גנרטור	80+149	9	מ"ק
גבעון	מזרח ירושלים	100	9	מ"ק
נוה צוף	מזרח ירושלים	149	9	מ"ק
שילה	חב' חשמל ישראלית	80+44	9	מ"ק
כפר אדומים	חב' חשמל ישראלית	110	9	מ"ק
כוכב השחר	מזרח ירושלים	44	9	מ"ק
גבעון החדשה	מזרח ירושלים	110	9	מ"ק
רימונים	מזרח ירושלים	165	9	מ"ק
מצפה יריחו	מזרח ירושלים	85	9	מ"ק
בית אריה	חב' חשמל ישראלית	165	9	מ"ק
נילי	גנרטור	165	9	מ"ק
עטרת	גנרטור	80	9	מ"ק
נעלה מכמש	גנרטור	165	9	מ"ק
מתתיהו	חב' חשמל ישראלית	165	9	מ"ק
פסגות	מזרח ירושלים	80	9	מ"ק
ענתות	גנרטור	80	9	מ"ק

ישוב	מס' משפחות	צריכה (קווט)	סה"כ צריכה גושית
נוה צוף	220	880	
עטרת	200	800	
סלעים	150	600	
מעין	200	800	
משעול	250	1000	
מעלה שלמה	600	2400	6480
נזר	250	1000	
גנר	250	1000	
דולב	250	1000	3000
גבעת זאב	2500	10000	
בית חורון	150	600	
גבעון החדשה	150	600	
גבעת הראדר	1500	6000	
נבי סמואל	700	2800	
נוה בית	200	800	20800
שילה	700	2800	
מעלה לבונה	300	1200	
מבוא שילה	200	800	
שילה ב'	200	800	
בטנה	300	1200	
מצפה לבונה	150	600	7400
בית אל	2500	10000	
פסגות	250	1000	
עפרה	300	1200	
כוכב השחר	200	800	
רימונים	200	800	
מעלה מכמש	200	800	
עין שרת	200	800	
עלי אל	500	2000	
מכמש ב'	150	600	18000
מצפה יריחו	500	2000	
כפר אדומים	200	800	
ענתות	200	800	
רמת עטרות	2500	10000	13600
E 1	10000	40000	
E 3	5000	20000	60000
סה"כ			169,880

מערכת החשמל - שלב פיתוח מלא

תכנית הפיתוח למערכת החשמל מיועדת לספק את צרכי המגזר היהודי והמגזר הערבי כאחד.
מוצע כי במקומות שיתאפשר הדבר יעשה החיבור למערכת החשמל הישראלית על מנת להפחית התלות באספקה של החברה המזרח ירושלמית.
המערכת המתוכננת הינה מערכת קוית, עלית על גבי עמודים כשבכל ישוב טרנספורמטור.
בהערכה של 4 קווט ליחידה - כולל תאורה, מוסדות, תעשיה וכו' - סה"כ צריכת החשמל החזויה לשלב פיתוח מלא, לא כולל ערי לוין ממזרח לירושלים, כ- 110,000 קווט חשמל.

השקעות

סה"כ ההשקעות החזויות לפיתוח מערכת החשמל עבור המגזר היהודי לשלב פיתוח מלא מוערכות בכ- 120 מליון שקל (במחירי 4/83).

צריכת חשמל לפי ישוב וגוש לשלב פיתוח מלא

ישוב	מס' משפחות	צריכה (קווט)	סה"כ צריכה גושית
בית אריה	500	2000	
עפרים	2500	10000	
נילי	250	1000	
נעלה	1500	6000	
רננים	250	1000	
אשכר	250	1000	21000
מתתיהו	100	400	
מבוא חורון	100	400	
יהויריב	700	2800	
מתתיהו ג'	2500	10000	
רמת מודיעים	500	2000	
גבעת אהוד	700	2800	
מכתם	300	1200	19600

אסרה מפר כבישים

מערכת הכבישים

1. מטרות ויעדים

1.1. המטרה

יצירת מערכת הכבישים באזור יהודה ושומרון בכלל ובמוא"ז מטה בנימין בפרט מטרתו לאפשר נגישות מירבית בנוחות, במרחקים קצרים ובזמן נסיעה מינימלי.

נגישות ברמה גבוהה הינו יסוד המבטיח אפשרויות התיישבות והעסוקה בתוך האזור.

1.2. יעדים ועקרונות

א. יצירת מערכת כבישים המשתלבת במסגרת מערך הכבישים הארציים והאזוריים במדינה.

ב. פיתוח מערכת כבישים אשר תאפשר נגישות מירבית בתוך האזור ותאפשר העלאת רמת השרותים ברמה הגושית והאזורית.

ג. יצירת תוואים עוקפים לריכוזי אוכלוסיה והגברת הבטחון.

ד. שיפור הכבישים הקיימים להגברת הבטיחות בנסיעה.

ה. פריצת דרכים למטרות תיירות ונופש.

בטיחות!

2. מצב קיים

את מערכת הכבישים בתחום מוא"ז מטה בנימין אפשר לראות מחד כמערך שתי וערב - כבישי אורך וכבישי רוחב. כאשר את האזור חוצים מצפון לדרום שלושה צירי אורך וממזרח למערב שני צירי רוחב. ומאידך כשלד, כאשר השדרה המרכזית עוברת מצפון לדרום בגב ההר וממנה מתפצלים כבישים אזוריים ממזרח למערב. מערכת הכבישים מקבילה למערכת הטופוגרפית של האזור. כבישי אורך במקום שם מסתיימות השלוחות והואדיות וכבישי רוחב ע"ג השלוחות שכיוונן הכללי מזרח ומערב.

2.1 כבישי אורך

כאמור בתחום אזור התכנון שלושה צירי אורך.

1. ציר ירושלים - שכם, כביש זה עובר בגב ההר ומהווה המשך כביש באר שבע בדרום דרך ירושלים עד לנצרת בצפון. בציר זה עוברת מירב התנועה באזור. מצבו הפיזי של הכביש תקין, אם כי מצפון לראמאללה הוא צר יחסית ומתפתל עם הטופוגרפיה. ממנה מתפצלים כבישי רוחב ע"ג השלוחות, אל הכפרים.

2. ציר דיר בלוט - בית סירא, כביש בטחון ירדני העובר למרגלות המורדות המערביים, מצבו הפיזי של הכביש איננו טוב ויש לשפרו.

3. ציר דרך ארץ המרדפים - כביש שנפרץ אחרי מלחמת ששת הימים לאורך המורדות המזרחיים והוא מחבר את מעלה אפריים עם מישור האדומים.

מצבו הפיזי של הכביש טוב, אם כי בקטעים הוא מתפתל ובשיפועים קשים.

2.2 כבישי רוחב

את אזור התכנון חוצים מספר כבישי רוחב:

1. ציר בית חורון - בית סירא, כביש רוחב דרומי של האזור ששופץ והורחב.
2. ציר גבעת כח - ביר זית, כביש רוחב בצפון האזור. שופץ והורחב בקטע המערבי, מגבעת כח לנוה צוף. מזרחה הכביש צר, מתפתל ועובר בתוך ישובים ערביים.
3. ציר ראמאללה - יריחו, כביש צר ומתפתל העובר בתוך ישובים ערביים ומהווה ציר יחידי ליריחו שלא דרך ירושלים.

2.3 כבישי גישה

בתקופת השלטון הירדני חוברו רוב הישובים הערביים לכבישים האזוריים שנמנו לעייל.

כבישי גישה שופצו ונסללו ע"י מדינת ישראל - כבישי גישה לישובים היהודיים, כבישי בטחון וכבישים עוקפים לישובים הערביים.

תכנון וביצוע הכבישים נעשה ע"י מספר גורמים - קק"ל, מע"צ, יל"ל ואג"ת.

נפרצו ונסללו - כביש גישה לשילה, כביש גישה לנוה צוף ממערב, כביש גישה לכפר אדומים, כביש חוצה שומרון, דרך ארץ המרדפים ועוד. כן בביצוע כביש מהר הצופים למעלה אדומים ותוואי כביש ענתות מורחב ומשופר.

3. פיתוח מערכת הכבישים שלב פיתוח מלא

3.1. כללי

להלן תתואר מערכת הכבישים הקיימת והמוצעת לשלב פיתוח מלא הון דגש על הכבישים החדשים המוצעים בתכנית.

בהמשך הסוכם עלות הפיתוח של מערכת זו.

כמקובל, מתחלקת רמת הכבישים לשלוש:

א. כביש ארצי - כביש המחבר את חלקי הארץ השונים ואשר הסטנדרטים ההנדסיים שלו, רדיוסים שיפועים וצמחות, ברמה גבוהה המאפשרת מהירות נסיעה של כ- 90 קמ"ש.

ב. כביש אזורי - 1. כביש המחבר בין אזורים ואשר הסטנדרטים ההנדסיים שלו מאפשרים מהירות נסיעה של 70 קמ"ש (כביש אזורי א').

2. כביש כנ"ל אך ברמה הנדסית נמוכה יותר ומהירות נסיעה נמוכה יותר (כביש אזורי ב').

ג. כביש מקומי - כביש המחבר בתוך האזור ואשר הסטנדרטים ההנדסיים שלו מאפשרים מהירות נסיעה של עד 50 קמ"ש, רוחבו של כביש זה כ- 4 מ' בלבד.

3.2. כבישים ארציים

א. כביש ירושלים - שכם

הכביש הארצי העובר בגב ההר החל מבאר שבע בדרום דרך ירושלים וכלה בעמק יזרעאל הינו כביש אורך מרכזי אך עקב רמתו כמות התנועה העוברת בו נמוכה.

מציר ראשי זה מתפצלות דרכי רוחב רבות, הן למזרח והן למערב.

הכביש בקטע מירושלים ועד מצפון לראמאללה עובר בתוך אזור עירוני הבנוי בצפיפות. מצפון לראמאללה ממשיך הכביש צפונה בתוואי מתפתל באפיק הואדי ויורד בפיתולים לתוך עמק לבונה. התכנית מציעה תוואי אשר יעקוף את הערים ראמאללה ואל בירה ממזרח - מאזור שדה התעופה עטרות עד בית אל. חיבורו בדרום יהיה באמצעות מחלף עם הכביש הארצי בן שמן - עטרות. בכדי לעקוף את התוואי המתפתל מוצע להמשיך התוואי מבית אל דרך עפרה עד לחיבורו עם הכביש הקיים מצפון לכפר סלוד. תוואי זה גם יאפשר חיבור גוש עפרה לבית אל שלא דרך הכפרים הערביים.

קטע נוסף לפריצה הינו כביש אשר יעקוף את מעלה לבונה ממזרח ויקרב את הישוב שילה לכביש הארצי.

סה"כ אורך התוואי מעטרות עד מעלה לבונה כ- 32 קי"מ, מהם 26 קי"מ תוואי חדש ו- 6 קי"מ שיפור התוואי הקיים.

הכביש הארצי הקיים ישמש ככביש אזורי ומקומי ויאפשר נגישות בין ירושלים וראמאללה ובין ישובי וכפרי הסביבה.

ב. כביש בן שמן - עטרות - יריחו

כביש רוחב מוצע, אשר תכניות לביצועו אושרו, מחבר בציר נוסף את אזור גוש דן עם ירושלים ועם הבקעה. כביש זה יאפשר זרימת תנועה ללא צורך לעבור דרך מרכז העיר ירושלים. רמחו של כביש זה תהיה של כביש מהיר.

כביש זה ילווה במערכת מחלפים, 5 במספר, בכדי לאפשר זרימה שוטפת.

אורך התוואי משילת לעטרות כ- 22 קי"מ ומעטרות לכביש יריחו כ- 17 קי"מ סה"כ 39 קי"מ.

ג. כביש עטרות - ירושלים

מכביש בן שמן - עטרות, ממחלף מדרום לשדה התעופה, מוצע כביש אשר יאפשר כניסה לירושלים מצפון. כביש זה מהווה חלק בלתי נפרד מכביש בן שמן - עטרות.

אורך התוואי ממחלף עטרות עד רמות כ- 6 קי"מ.

ד. כביש ירושלים - יריחו

בשולי מוא"ז מטה בנימין (ובתחומו באזור חאן השומרוני הטוב) עובר כביש ארצי ירושלים - יריחו.

עם פתיחת כביש עטרות - יריחו מוצע להוריד רמת הכביש בקטע מירושלים עד לכביש הארצי החדש מרמת כביש ארצי לכביש אזורי.

ה. כביש ירושלים - תל אביב

בדרום מערב מוא"ז מטה בנימין עובר כביש ירושלים - תל אביב ואשר קטע קטן ממנו, באזור לטרון, עובר בתחומו.

3.3. כבישים אזוריים

א. כביש חוצה בנימין

כביש חוצה בנימין הינו כביש רוחב העולה מכביש ראש העין לנוה צוף ומזרחה דרך ביר זית לכביש ירושלים - שכם.

כביש רוחב נוסף, המהווה את המשכו, יוצא מכביש ירושלים - שכם באזור בית אל מזרחה דרך עפרה וצומת רימונים אל בקעת הירדן.

רמתם של הכבישים נמוכה מאחר והיא מפותלת, צרה, חלקה בשיפועים קשים והיא עוברת בתוך ישובים מאוכלסים.

מוצע לכן לשפר מספר קטעים ולפרוץ אחרים.

1. עוקף עבוד - פריצת תוואי חדש, באורך של כ- 4 ק"מ, אשר יעקוף את הכפר עבוד מדרום וימנע מעבר בתוכו.
2. נוה צוף - עטרת - שיפור התוואי והרחבתו סה"כ כ- 12 ק"מ. באזור אום צפא יש לעקוף את הכפר בתוואי שאורכו כ- 1 ק"מ.
3. ביר זית - גב ההר - פריצת תוואי עוקף ביר זית באורך של כ- 4 ק"מ.
4. גב ההר - עפרה - פריצת תוואי חדש באורך כ- 3 ק"מ.
5. עפרה - צומת רימונים - פריצת תוואי חדש באורך כ- 8 ק"מ אשר יעקוף את הכפרים דיר ג'יריר וא-טייבה.
6. צומת רימונים - יריחו - שיפור התוואי הקיים באורך של כ- 9 ק"מ בתחום מוא"ז מטה בנימין.

סה"כ אורך התוואי כ- 51 ק"מ מהם 30 ק"מ תוואי חדש לפריצה ו- 21 ק"מ שיפור התוואי הקיים והרחבתו.

ב. רס כרכר - ראמאללה

כביש רוחב אזורי קיים המחבר את כביש האורך היורד מנוה צוף עד ראמאללה וירושלים. על מנת לשפר את התוואי מוצעת פריצה מצומת רס כרכר לדיר אבזיע באורך של כ- 3 ק"מ.

ג. לטרון - עטרות

כביש רוחב אזורי קיים מצומת נחשון דרך מחלף לטרון לצפון ירושלים. יש לשפר התוואי ממבוא חורון לבית עור אל תחתא באורך של כ- 8 ק"מ.

ד. גבעת זאב - רמות

כביש אזורי המחבר את גבעת זאב עם נבי סמואל ורמות. רוב התוואי פרוץ ויש לשפרו ולהרחיבו באורך של כ- 7 ק"מ.

ה. מעלה מכמש - גב ההר

כביש אזורי אשר יחבר את ירושלים עם דרך אלון ויאפשר קיצור דרך משמעותי מירושלים לצפון הבקעה. אורך התוואי כ- 8 ק"מ.

ו. כביש ירושלים - מעלה אדומים

פריצת וסלילת כביש המחבר את העיר ירושלים עם מעלה אדומים, בגמר עבודה.

ז. כביש מצפה יריחו - יריחו

מוצע כביש אזורי אשר יקצר את זמן הנסיעה ממצפה יריחו לבקעת הירדן דרך יריחו. התוואי המוצע עובר מדרום לואדי קלט, אורך התוואי כ- 5 ק"מ על ציר דרך עפר קיימת (הדרך הרומית).

ח. כביש יועזר - מתתיהו

כביש לאורך המורדות המערביים אשר יאפשרו חיבור ונגישות בין התושבות המוקמות בגוש זה. חלקו הצפוני, העובר בנחל שילה, קיים אך יש לשפרו. אורך הקטע לשיפור כ- 2 ק"מ, את הקטע מא- לבן עד מתתיהו יש לפרוץ ובהקדם. אורך התוואי המוצע כ- 15 ק"מ.

ט. ברוקין - נוה צוף - שער הגיא

כביש אזורי שרובו קיים היום אך רמהו נמוכה-צר, מתפתל ובשיפועים.
מוצע לפרוץ כביש מכפר עין לברוקין אשר יאפשר קשר בין מוא"ז מטה בנימין לבין מוא"ז שומרון. אורך התוואי כ- 2 ק"מ.
כאם יוקם מחלף בשער הגיא מוצע פריצת תוואי ממבוא חורון לשער הגיא באורך כ- 4 ק"מ.
את יתר התוואי יש לשפר ע"י הרחבתו, הקטנת הרדיוסים ובעקיפת הישובים בהם הוא עובר סה"כ כ- 30 ק"מ.

י. ראמאללה - רמות

כביש אזורי שרובו תוואי קיים אשר יש צורך לשפרו תוך שינוי תוואי באזור נבי סמואל וביתוניא. סה"כ כ- 9 ק"מ.

יא. דרך אלון

כביש אורך אזורי קיים לאורך המורדות המזרחיים. מוצע לשפר את התוואי בקטעים שבין כביש יריחו למכמש במקומות של שיפועים קשים ורדיוסים קטנים.

3.4 כבישים מקומיים

בתחום מוא"ז מטה בנימין מספר רב של כבישים מקומיים המשמשים רובם ככבישי גישה לישובים.
מוצע במסגרת פיתוח גוש שילה לפרוץ תוואי כביש מקומי חדש אשר יחבר את שילה עם דרך אלון.
אורך התוואי כ- 7 ק"מ.

4. עלויות פיתוח מערכת הכבישים

בטבלה הרצ"ב מסוכמת עלות הביצוע ופיתוח מערכת הכבישים המוצעת.

העלות מחושבת לפי:

עלות פריצת תוואי חדש 10 מליון שקל לק"מ.

עלות שיפור תוואי קיים 5 מליון שקל לק"מ.

סה"כ עלות (במחירי תחילת 1983) כ- 1.9 מליארד שקל.

מערכת הכבישים לשלב פיתוח מלא

שם הכביש	רמה	אורך תוואי (ק"מ) חדש	שיפור	עלות סה"כ במליוני שקל	הערות
ירושלים-שכם	ארצי	26	6	290	עוקף אל בירה ראמאללה, מעלה לבונה
בן שמן-עטרות-יריחו	ארצי	39	-	390	תנועה עוברת לירושלים ולבקעה
עטרות-ירושלים	ארצי	6	-	60	כניסה צפונית לירושלים
חוצה בנימין	ארצי	30	21	405	מחבר השפלה עם הבקעה דרך מועצה אזורית
רס כרכר-ראמאללה	אזורי	3	-	30	
לטרון-עטרות	אזורי	-	8	40	
גבעת זאב-רמות	אזורי	-	7	35	
מעלה מכמש-גב ההר	אזורי	8	-	80	חיבור ירושלים ודרך אלון
מצפה יריחו-יריחו	אזורי	-	5	25	
יועזר-מתתיהו	אזורי	15	2	160	באזור התישבות חדש של תושבות
ברוקין-נוה צוף-שער הגיא	אזורי	6	30	210	
ראמאללה-רמות	אזורי	-	9	45	
דרך אלון	אזורי	-	5	25	שיפור בקטעים
שילה-דרך אלון	מקומי	7	-	70	יחבר ישובי גוש שילה
סה"כ		138	94	1865	

5. תכנון מערכת הכבישים שלב א'

ממערכת הכבישים שתוארה לעיל לשלב פיתוח מלא קיימים מספר כבישים לביצוע בעדיפות ראשונה.

מוצע לפרוץ ולשפר את הכבישים להלן בכדי לאפשר פתיחת אזורים להתישבות למנוע מעבר דרך ישובים ולשפר את רמת הבטיחות.

חשיבותם של כבישים אלו מתוארת בפרק זה לשלב פיתוח מלא.

הכביש	רמה	אורך (ק"מ)	עלות (מיליוני שקל)	הערות
בית אריה-מתתיהו	אזורי	15	150	בוצעה פריצה ראשונית
ביר זית-גב ההר	אזורי	4	40	
עוקף עבוד	אזורי	4	40	
מעלה מכמש-גב ההר	אזורי	8	80	בפריצה
עוקף ראמאללה	ארצי	10	100	
כפר עין-ברוקין	אזורי	2	20	
סה"כ		53	430	

סה"כ ההשקעות לשלב א' של תכנית מערכת הכבישים מוערכת בכ- 430 מליון שקל (במחירי 4/83).

15/12/83

אין ניתוח כללי של הקרקע.

בהתאם הקיים לסוגים ולמבנים.

גילוי של אפשרות ביצוע
הכינה של מורשת ביניים
נבו סמלים

מה הם בעיות / דרכי

הערכה של אפשרות / אישרה לקבלה
(ק/ו)

מהבחינות אזוריות אישרה לקבלה

עקרונות. עקרונות שיתוף-פעולה ותגשים

לעניין מבנים

**אפשרות מפורטים של אזורי אבנון מפורט.

אפשרות אבנון אזורים מפורט /

לבחירה כיוונים תקשורת

27/12/83 עמ' 1

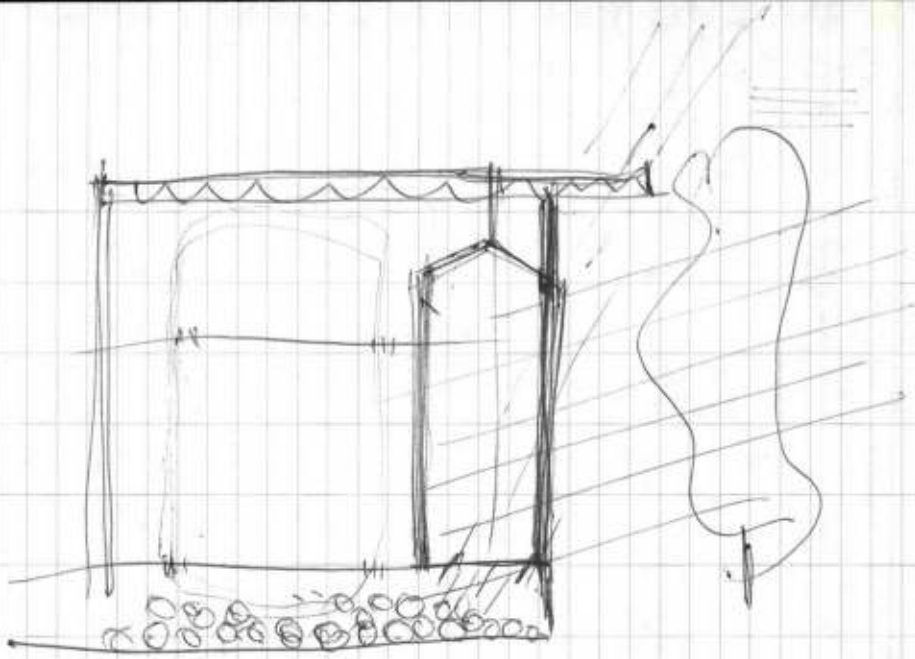

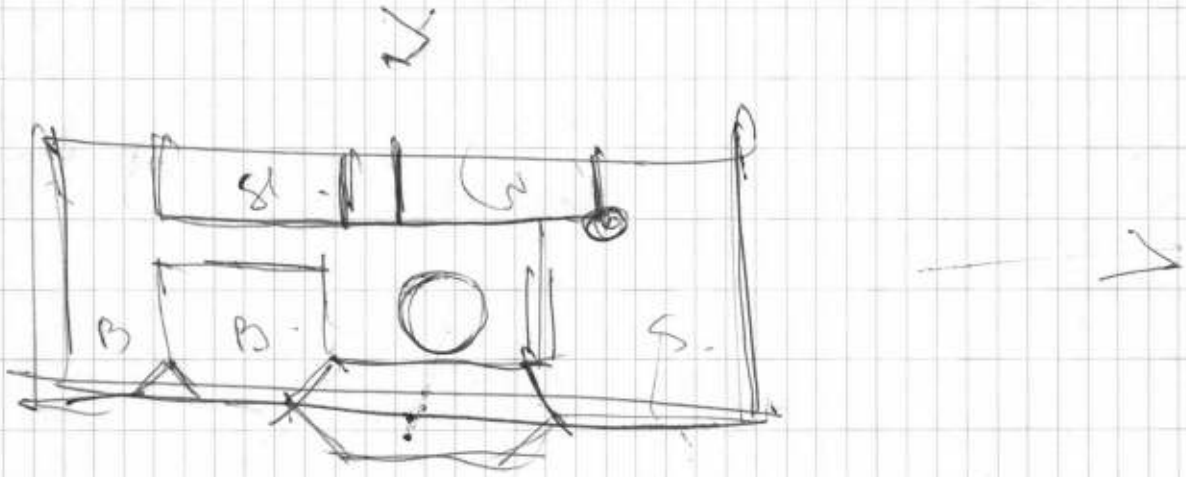
B
B

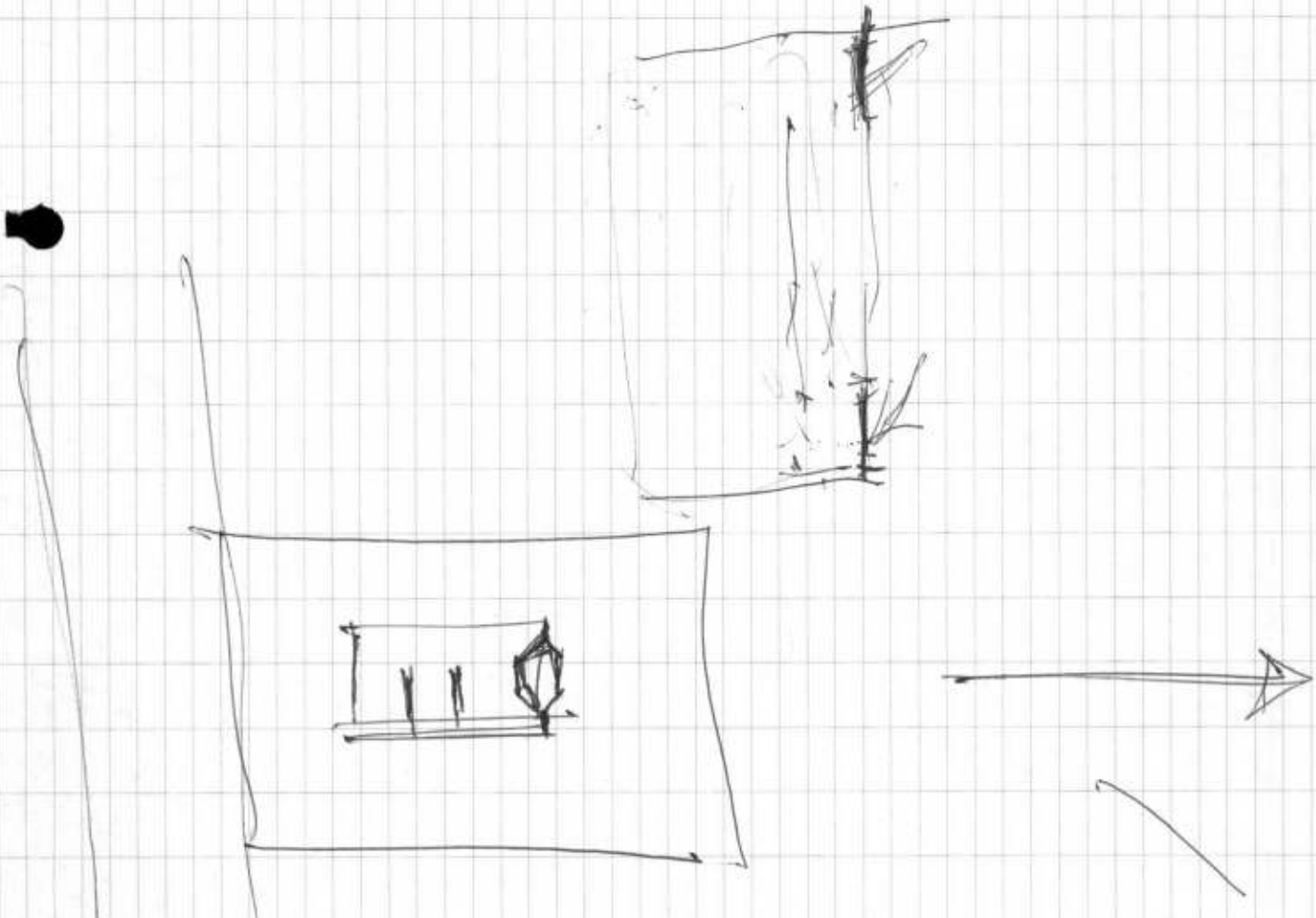

ו
הארץ
6 פב' 1984

85 מיליארד שקל יושקעו בפיתוח מטה בנימין ביו"ש

מסמך של החטיבה להתיישבות מגלה: עוד 27 ישובים יוקמו עד שנת 2010 ● מספר היהודים יגיע ל־190 אלף לעומת 240 אלף ערבים

מאת גדעון אלון
סופר „הארץ"

מסמך פנימי של החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית, ש[illegible]ם באחרונה, מגלה כי עד שנת 2010, יושקעו 85 מיליארד שקל (לפי מחירי נובמבר 83) בפיתוח מקורות התשתית ההנדסית והתעסוקה בגבולות המועצה האזורית מטה בנימין ביו"ש אשר מצפון ל־ירושלים ומשתרעת עד כביש חוצה שומרון — נודע לסופר „הארץ".

המסמך, הכלול בספר עב כרס, הנושא את השם „תוכנית אזורית כוללת למועצה האזורית מטה בנימין נשמר עד כה בסוד. זו הפעם הראשונה שהחטיבה להתיישבות ב־שיתוף עם המועצה האזורית (המאוכלסת בעיקר על־ידי ישובים של תנועת „אמנה" המשתייכת לגוש אמונים) מכינה תוכנית מרוכזת ל־תכנון אזורי כולל של מועצה אזורית יהודית ביו"ש.

על־פי התוכנית יוקמו במטה בנימין עד 2010 עוד 27 ישובים, שיהיו בעלי אופי כפרי ועירוני, ישובים קהילתיים ותושבות. המסמך קובע, כי משום שהאזור (שהוא הרחבי ברוכו) איננו מסוגל לספק תעסוקה לכלל כוח האדם החזוי ב־אזור זה, יועסקו 60—55 אחוז מכוח האדם בעבודות מחוץ לאזור, בעיקר במרכזי התעסוקה בערים הגדולות.

מגיש דן ומירושלים

התוכנית, המפרטת במדויק את שלבי הפיתוח של האזור, קובעת, כי בשלב א' (עד 1986) יוקמו ב־אזור זה 14 ישובים חדשים והאוכלוסיה היהודית בו (המסתכמת כיום ב־4000 נפש בלבד המצויים ב־20 ישובים) תגיע לכדי 22 אלף נפש. בשלב ב' של התוכנית (עד 2010) יבוצעו כל המטרות והיעדים של התוכנית בפריסת ישובים, גידול האוכלוסיה ופיתוח מקורות תעסוקה ותשתית, שיביאו לכך, שבעוד 26 שנים יתגוררו באזור זה 190 אלף יהודים ב־47 ישובים, לעומת 240 אלף ערבים (כיום מתגוררים באזור זה 155 אלף ערבים ב־95 ישובים ערביים: 90 כפרים יהוד[illegible]שה ישובים עירוניים.

המסמך קובע, כי מטרות האיכ־לוסיה היהודית, יהיו בעיקר מגוש דן ומירושלים, עבור משפחות הרוצות לשפר את רמת הדיור ואי־כות החיים שלהם. עורכי המסמך מפרטים את חשיבות הגדלת ישובים יהודיים באזור זה. הם קובעים, כי המדובר באזורים ריקים מהתיישבות שהם חיוניים לצורך שליטה ב־שטח מהחיבט המרחבי. אחד מ־יעדיה המרכזיים של התוכנית הוא שליטה בטריטוריה. לאור הנסיון ההיסטורי של התיישבות לא ניתן לשלוט באותה טריטוריה רק נו־כחות פיסית בשטח. כיום יש ב־אזור התפרסות של ישובים ערביים בצורה בלתי מבוקרת.

כן קובעים עורכי המסמך, כי ל־ישובים בשדרת ההר יש גם היבט ביטחוני. בחלק מצערך הפריסה ב־שעת חירום, חלק מפריסה זו מתבטא בשליטה ביטחונית אסטרטגית על צירי מעבר חיוניים באזור. כן מודגש, כי האזורים חיוניים ליצי־רת רצף של התישבות יהודית, ש־כן כיום מצרך הישובים באזור הוא אקראי.

„קשר עמוק בהיסטוריה"

יושב ראש ועדת היגוי של ה־תוכנית, ד"ר חיים צבן מהחטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית, קובע בדברי המבוא למסמך כי: „תוכנית זו עוסקת באחד מחבלי הארץ המרכזיים, השזורים קשר ע־מוק בהיסטוריה שלנו". לדבריו, ה־תוכנית קיבלה מעמד סטטוטורי ו־הוסקדה במועצת התכנון העליונה כך שהיא יכולה כבר לשמש בסיס עליון יושתה תכנון האזור. רפי בן־בשט, שיחד עם אורי סילברסטון מהחטיבה להתיישבות, עמד בראש צוות התכנון של האזור, ציין, כי: „התוכנית איננה מתעלמת מהמגזר הערבי והמציאות הקיימת בשטח". לדבריו התכנון האזורי הכולל למ־טה בנימין, תורגם לתוכנית מיתאר אזורית המוסקדת בימים אלה ועם הכנסה לתוקף תהווה את המס־מך המשפטי שעל פיו יבוצעו ה־תוכניות בשטח.

סופר „הארץ" מציין, כי בין שני ראשי החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית שורדת מחלוקת ח־ריפה לגבי מימוש תוכנית מקיפה זו. מתתיהו דרובלס (חירות) הוא מן הזומים והתומכים הנלהבים של תוכנית הפיתוח ואילו עמיתו פרופ' רענן וייץ (עבודה) מסתייג מתוכ־נית פיתוח זו ומתנגד בחריפות ל־הקמת ישובים והתנחלויות נוספות ביו"ש.

הארץ

הארץ
3
8 פבר' 1954

חלקת אלוהים הקטנה של הכושים העבריים

השכונה בה מתגוררים הכושים העבריים בדימונה מטופחת ונקייה והם חיים שם בבידוד שנכפה עליהם

מאת מרדכי ארציאלי

ליא היה מוענק פרס לשכונה הנקייה והמסוטחת ביותר בארץ, היתה זוכה בו, ללא ספק, השכונה בדימונה, בה מתגוררים בבידוד מוחלט הכושים העבריים. העובדה, שלא ניתן למצוא בה בדל סיגריה — אינה מקרית. הם אינם מעשנים ואף אינם שותים אלכוהול.

הניקיון בולט בכל מקום. חדר האוכל של התלמידים, המסבח שלידו ממש סטרילים. „חנות העם", שבה מוכרים מוצרי מכולת, פירות וירקות, יכולה להתחרות בניקיונה בחנויות יוקרה זהות בשוויץ. אך

גבו. אפילו חיסי החשמל נעקרו. הברזים במטבחים הוסרו והאמלות בבתי השימוש נעקרו או נשברו.

בהתאם להסכם עם בעלת המבנים — חברת עמידר — נמסרו „הדיירות" לכושים העבריים, בתנאי שישפצו וישקמו אותן על השבונם, ובתמורה — עמידר לא תגבה מהם במשך שנתיים שכר דירה. עד עתה שוקמו 80 מתוך 88 יחידות הדיור. הכושים העבריים עבדו יסודי את המבנים. שחלו גדל חיה ופרחים

ריקה" מיועד יותר לתיירים. ובו מוכרים תבשיטים מנחושת, כובעים סרוגים, שמלות ובגדי תינוקות — הכל עבודות יד של נשות הקהילה.

קראליה ותקוה הן שתי המייל"דות ב„בית חי". שבו מקום לחמש יולדות. הן מספרות, שכבר סייעו ליותר מ־300 תינוקות לצאת לאור עולם. „האמהות נשארות כאן שבועיים לאחר הלידה. והחתן אישה שלהן היא לפי התנ"ך — ארבעים יום לפני שילדה זכר ...

למשל, הצורך להקפיד על תזונה שבעית. לפני שהאדם גורש מגן ה־עדן הוא ניזון ממזון טבעי בלבד. כך ברא אותו אל עליון. וכך נוהגים אנו. לא אוכלים בשר, לא דגים, לא עופות, לא מוצרי חלב ולא ביצים. האדם חייב לאכול רק מן המקור, מן האדמה ותוצרתה, ו־

לכן אצלנו אין מחלות. אנו שומרים על קדושת השבת והטהרה. ... קדושת המשפחה נשמרת אצלנו ב־... רבה. לפי אמונתנו, מותר לשאת שבע נשים וזה כתוב ישעיהו פרק ד'".

... לא מנסים להשפיע או ל־... את מנהגינו ודעותינו על ז־", — אומר בן־עמי קרטר ב־... — „אנו מבקשים ליצור ... לטובת העם והמדינה. ביום ... אנו עורכים מצעד נתה־... התזמורות שלנו מופיעות ב־... החיילים. אבל לא מעשים מת־... לנו. ואומרים שאנו סרטן, ... להשתלט לא רק על ה־... אלא על העולם כולו. אומ־... שאנו ארגון עויין, המבקש ... את הארץ וכי מחסנינו מל־... נשק. ואילו אנו מבקשים רק ... אחד: שיכירו בנו כאזרחים ... זכויות במדינה".

... עוירת דימונה, אלי הלל, ... „אותי מטרידה העובדה, ש־... בור חסר מעמד. אני לא מוס־... לתת להם מעמד. אני חושש ... הקהל האומרת שאנו הקמנו ... נה גטו לשחורים, לכושים. ... הפנים חייב להחליט במשר־... הוא מתקבב את העיריות ... מספר התושבים. ואילו הכושים ... ים אינם מופיעים במרשם ה־... סין. מדוע משרד הפנים אינו ... לי תקציב לשירותים שאני ... להם? לי הם לא מפריעים. ... היתי ראש עיר עשירית — ... מאמץ אותם".

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

ב"ה כו טבת תשד"מ

.1.1.84

לכבוד

פאנה ורדה

מ. בשכון

א.ג.נ.,

הנדון: תכנית אזורית מטה בנימין

כפי שפרסמנו בהזמנתנו הקודמת, בתאריך 17.1.84 יג' שבט תשד"מ, יתקיים יום העיון בתוכנית אזורית מטה בנימין באולם המדרשה בעפרה,

להלן סדר היום:

09:00	התכנסות
09:30 - 10:00	פתיחה: דרי חיים צבאן - סמנכ"ל המחי להתיישבות בסוכנות היהודית.
	פנחס ולרשטיין - יו"ר מוא"ז מטה בנימין
	פרופי יובל נאמן - שר המדע והפיתוח
10:00 - 10:45	הרצאה מפי יצחק מגן קמ"ט ארכיאולוגיה בנושא: ארץ בנימין והסקר הארכיאולוגי
10:45 - 11:00	שקופיות על אזור מטה בנימין + כיבוד קל
11:00 - 12:30	הצגת התוכנית האזורית
12:30 - 13:30	ארוחת צהריים
13:30 - 14:15	הרצאה מפי דרי שאול קרקובר בנושא: התפשטות מטרופולינית כאמצעי לפיתוח אזורי
14:15 - 15:45	הצגת פריסת הישובים - דיון.
15:45	נעילה: מתתיהו דרובלס - ראש המחי להתיישבות בסוכנות היהודית.

חלוקת הספר: "תכנון אזורי כולל".

בברכה

פנחס ולרשטיין

יו"ר המועצה

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מתתיהו
נווה צוף
נילי
עטרת
ענתות
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 3-951562-02

בבקשה מקונסקי, נגיד והרבלוף

וקיים, את תכונותיהם?

נהנה לי מאוד לנוע אל עולם הדברים
מכשם לכם, מספיק שלילי להתלבש
בעולם והבנה מסוימת בימים לבנים
בפני אלוהים כלום אלמנט - זה
מתייחס ליכולת מצב בפני והפרטים
בעד נתונים חשובים.

לשאול, בעיני מובנה התפניות התקרות של הנ"ל
מתוכנות מי שקרות מהתפלמן הבינוני הנשל

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

ב"ה ו חשון תשד"מ

13.10.83

לכבוד

רב דוקה עירה

ראש השפה

שלום רב,

הנדון: יום עיון בעפרה תכנית אזורית מטה בנימין

1. עם סיום כתיבת התוכנית והפקדתה במ.ת.ע. נערוך אי"ה ב- 17.1.84 יג' שבט תשד"מ, יום עיון בעפרה.

2. ביום זה יוצגו חלקים נבחרים של התוכנית וכן הרצאות הקשורות בנושאי תכנון באיו"ש.

3. תכנית מפורטת תפורסם.

4. אבקשך לפנות תאריך זה בלוח (יום העיון יארך מ- 09:00 - 16:00).

בברכה

רפי בן בשט

מתכנן אזורי

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מתתיהו
נווה צוף
נילי
עטרת
ענתות
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 02-951562-3

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

ב"ה ו חשון תשד"מ

13.10.83

לכבוד

שלום רב,

הנדון: יום עיון בעפרה תכנית אזורית מטה בנימין

1. עם סיום כתיבת התוכנית והפקדתה במ.ת.ע. נערוך אי"ה ב- 17.1.84 יג' שבט תשד"מ, יום עיון בעפרה.

2. ביום זה יוצגו חלקים נבחרים של התוכנית וכן הרצאות הקשורות בנושאי תכנון באיו"ש.

3. תכנית מפורטת תפורסם.

4. אבקשך לפנות תאריך זה בלוח (יום העיון יארך מ- 09:00 - 16:00)

בברכה

רפי בן, בשט

מתכנן אזורי

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מתתיהו
נווה צוף
נילי
עטרת
ענתות
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 99-91 999 טל: 3-951562-02

קרן הקימה לישראל
מינהל כיתוח הקרקע

גליון תכתובת פנימית

תאריך: _____

אל: _____

מאת: _____

הנדון: _____

נשה ביבלסוביה לקח מאשי 11000 בקיבוצ. מקיים/
+ ש. נורבינ

בברכה,

_____

מ.ב.ל. מרץ 83 לאחר עדכון

גברת/ בתשלום מקדמי מע"מ.

רשימת המוסדות שלגביהם.

חיות

מאות ש"ח המשמשות לתרגילים כ 100.000

אבטיחים 35000 מוסכים. מעיין 120.000 מיליון.

בתחילת ישיבת ועדת ה..

גבעת מיכל מערבת לבוקר.

שלב ביניים בלבד. נוסע משלחת מחוץ.

סיכום מנהל הוועדה

עזבה. 17/1/84 יום ג

יום ראשון.

חודש לאחר
יום ראשון

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

בנימין

ב"ה יב תשרי תשד"מ
19.9.83

לכבוד

מופה ועבנו
מ. השלמים

א.ג.נ.,

הנדון: תכנון אזורי כולל - מוא"ז מטה בנימין

בזמנו קבלת אוגדן - תכנון אזורי כולל למועצה אזורית מטה בנימין.
אוגדן זה כלל את פרק "תאור האזור ורקע לתכנון".
צוות התכנון סיים את כתיבת הפרקים האחרים של התכנית.
אנא צרף חומר זה לאוגדן, בסדר בו הוא מופיע.
בהכנת החומר הושקעה עבודה רבה ויש בכוונתנו לפרסמו בצורתו הסופית בהקדם.
אנא קרא בעיון את החומר והעבר הערותיך והארותיך לא יאוחר מיום 21.10.83, לפי הכתובת הרשומה מטה.
לאחר מועד זה יתקיים דיון, במסגרת ועדת היגוי מורחבת, על החומר הרצ"ב. מועד הדיון ישלח אליך בהקדם.

בכבוד רב

צוות התכנון

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מחניהו
נווה צוף
נילי
עטרה
ענתות
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 02-951562-3

מערכת סילוק שפכים

מטרות

פיתוח מערכת לטיפול במי שפכים ולסילוקם במסגרת פתרונות מקומיים וגושיים.

יעדים

1. מניעת זיהום מי התהום.
2. שימוש חוזר במי שפכים מטוהרים להשקיה.
3. יצירת מערכות משותפות לישוב הערבי ולישוב היהודי.

מצב קיים

פתרונות סילוק השפכים של ישובי מועצה אזורית מטה בנימין הינם פתרונות מקומיים.בחלק מהישובים מופעלים אגני חימצון בשיטות שונות ובחלק עדיין לא קיימת מערכת טיהור כלשהי והביוב זורם אל מעבר לגבולות הישוב.

בישובי המגזר הערבי אין פתרונות כלשהם למערכת סילוק השפכים ואלו מוזרמים אל מעבר לשטח הבנוי של הישוב או בבורות ספיגה. זאת למעט העיר ראמאללה - אל בירה.

מערכת סילוק שפכים - שלב פיתוח מלא

מוצע כי מערכת סילוק השפכים תהיה מבוססת על פתרונות מקומיים או גושיים. כמות מי השפכים מוערכת בכ- 250 מ"ק לשנה למשפחה. סה"כ כ- 10 מליון מ"ק לשנה במגזר היהודי, וכ- 10 מליון מ"ק לשנה במגזר הערבי.

1. מערכת מקומית

במקומות של ישובים שאוכלוסייתם קטנה, המרחק בין הישובים גדול, המבנה הטופוגרפי קשה ואין שטחים שבהם ניתן לנצל מי שפכים מטוהרים,מוצע להקים מערכת טיהור מקומית.

הפתרון המקומי יהיה מבוסס על אגני חימצון בתעלות מדורגות בהתאם לטופוגרפיה והשפכים המטוהרים ישמשו להשקיית חלקות יער.

אין לבצע סילוק שפכים באמצעות בורות סופגים או הזרמתם מטוהרים לואדיות עקב סכנת זיהום מי התהום.

2. מערכת גושית

שפכי מספר ישובים ירוכזו למערכת אחת באמצעות מערכת צינורות, במידת האפשר בצורה גרביטציונית. באתר המרכזי יהיו מתקני הטיהור ומאגר לאיגום מי השפכים המטוהרים אשר ישמשו להשקיה במקום או במרחק.

המפעלים הגושיים המוצעים הם:

א. בית אריה - כולל את הישובים בית אריה, עפרים ורננים. והישובים הערביים אילבן ורנתיס.
השפכים המטוהרים ישמשו הן להשקית חלקות יער והן לחקלאות מקומית. כמות
השפכים מוערכת בכ- 0.7 מליון מ"ק לשנה.

ב. נילי - כולל את הישובים נילי, נעלה, אשכר. והישובים הערביים שקבא, שבתין וקביא.
השפכים המטוהרים ישמשו להשקיית חלקות יער והן לחקלאות מקומית. כמות
השפכים מוערכת בכ- 0.6 מליון מ"ק לשנה.

ג. מודיעים - כולל את הישובים מתתיהו, מתתיהו ג', רמת מודיעים, יהויריב, גבעת אהוד
כפר רות ושילת.
שפכי ישובים אלו יוזרמו לאזור כפר רות ירוכזו במאגר ויטוהרו. מי השפכים
המטוהרים ינוצלו להשקיה בחקלאות באזור.
כמות השפכים מוערכת בכ- 0.9 מליון מ"ק לשנה.

ד. ראמאללה - גבעון - כולל את הישובים פסגות, רמת עטרות, גבעת זאב, גבעון החדשה,
נבי סמואל, וגבעת הראדר. את הישובים הערביים אל בירה, ראמאללה, קלנדיה,
רפת, ביר נאבאלה, אל גבע.
שפכי ישובים אלו, בהתאם לתכנית האב להשבת מי קולחי ירושלים יוזרמו מערבה
דרך נחל שורק להשקיית שטחים חקלאיים ממערב לבית שמש.
כמות השפכים מוערכת בכ- 3.5 מליון מ"ק לשנה.

ה. אדומים - כולל את הישובים כפר אדומים, ענתות, את ערי הלוין שממזרח לירושלים
שבתחום אזור התכנון וכן את העיר מעלה אדומים ושכונות שממזרח לקו פרשת המים.
שפכי ישובים אלו יוזרמו מזרחה לעבר בקעת הירדן וישמשו שם להשקיה.
מוצע כי חלק מהמים המטוהרים ישמשו להשקית מטעי כפר אדומים.

מערכת סילוק שפכים - שלב פיתוח 1986/7

מאחר וגודל האוכלוסיה החזוי איננו מצדיק הקמת מערכות סילוק שפכים גושיות בשלב פיתוח זה,
מוצע כי יוקמו מערכות מקומיות לכל הישובים, אשר ינוצלו להשקיית חלקות יער.
מוצע כי לגוש גבעון יבוצע מפעל גושי אשר יחובר למערכת סילוק השפכים של ראמאללה ובמקביל
יתאפשר ניצולם להשקיית המטעים שבסמוך.

השקעות

סך ההשקעה הנדרשת לפיתוח מערכת סילוק שפכים לשלב פיתוח מלא במרחב מועצה אזורית מטה בנימין
מוערך בכ- 4.0 מליארד שקל.
לעלות זו יש להוסיף את העלות לפיתוח חלקות יער וקוים לשטחים חקלאיים.
מסך כל ההשקעה לשלב פיתוח מלא מוערכת ההשקעה במגזר היהודי בכ- 1.4 מליארד שקל ובמגזר הערבי
בכ- 2.6 מליארד שקל.
ההשקעה הנדרשת לשלב פיתוח 1986/7 במערכות סילוק השפכים המוצעות מוערכת בכ- 140 מליון שקל.
ההשקעות מבוססות על מקדם של עלות מערכת גושית לפי 800 שקל לנפש ומערכת מקומית לפי 600 שקל
לנפש במגזר היהודי ולפי 10,000 שקל לנפש במגזר הערבי.

ביבליוגרפיה: ת.ה.ל. - אזור יהודה ושומרון תכנית אב לפיתוח מערכות לטיפול וסילוק של שפכים
ירושלים - 83.

מערכת סילוק שפכים - צורת הפתרון, כמויות והשקעות לשלב פיתוח מלא

הישוב	מס' משפחות	מי שפכים (לפי מ"ק)	סוג הפתרון	השקעות (מליון)
בית אריה	500	125	גושי בית אריה	
עפרים	2500	625	גושי בית אריה	
רננים	250	63	גושי בית אריה	104.0
נעלה	1500	375	גושי נילי	
נילי	250	63	גושי נילי	
אשכר	250	63	גושי נילי	68.0
מבוא חורון	100	25	מקומי	3.6
מתתיהו	100	25	גושי מודיעים	
יהויריב	700	175	גושי מודיעים	
מתתיהו ג'	2500	625	גושי מודיעים	
רמת מודיעים	500	125	גושי מודיעים	
גבעת אהוד	700	175	גושי מודיעים	169.0
מכתם	300	75	מקומי	7.2
נוה צוף	220	55	מקומי	6.6
עטרת	200	50	מקומי	6.0
סלעים	150	38	מקומי	4.8
מעין	200	50	מקומי	6.0
משעול	250	63	מקומי	7.8
מעלה שלמה	600	150	מקומי	18.0
נזר	250	63	מקומי	7.8
ענר	250	63	מקומי	7.8
דולב	250	63	מקומי	7.8
בית חורון	150	38	מקומי	4.2
גבעת זאב	2500	625	גושי גבעון-ראמאללה	
גבעון החדשה	150	38	גושי גבעון-ראמאללה	
גבעת הראדר	1500	375	גושי גבעון-ראמאללה	
נבי סמואל	700	175	גושי גבעון-ראמאללה	162.4

יישוב	מס' משפחות	מי שפכים (לפי מ"ק)	סוג הפתרון	השקעות (מליון)
נוה בית	200	50	מקומי	4.8
שילה	700	175	מקומי	21.0
מעלה לבונה	300	75	מקומי	9.0
מבוא שילה	200	50	מקומי	6.0
שילה ב'	200	50	מקומי	6.0
בטנה	300	75	מקומי	9.0
מצפה לבונה	150	38	מקומי	4.5
בית אל	2500	625	מקומי	78.0
פסגות	250	63	גושי ראמאללה	10.4
עפרה	300	75	מקומי	9.0
כוכב השחר	200	50	מקומי	6.0
רימונים	200	50	מקומי	6.0
מעלה מכמש	200	50	מקומי	6.0
עין שרת	200	50	מקומי	6.0
עלי אל	500	125	מקומי	15.0
מכמש ב'	150	38	מקומי	4.5
מצפה יריחו	500	125	מקומי	15.0
כפר אדומים	200	50	גושי ירושלים-מזרח	8.0
ענתות	200	50	גושי ירושלים-מזרח	6.4
רמת עטרות	2500	625	גושי ראמאללה	80.0
1	10000	2500	גושי ירושלים-מזרח	320.0
3	5000	1250	גושי ירושלים-מזרח	160.0
סה"כ		10,624		1,381.6

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

בנימין

ב"ה ג אדר תשמ"ג

16.2.83

לכבוד
מר ירחמיאל רק
מנהל אגף הכבישים
מע"צ - המשרד הראשי
דרך שכם, שייך ג'ארח
קרית הממשלה
ירושלים

א.נ.,

הנדון: כבישים ביו"ש - דחיפות לביצוע

בישיבת עבודה שהתקיימה ביום 24.1.83 עם הגורמים השונים העוסקים בישובי יו"ש (מוא"ז מטה בנימין, מוא"ז שומרון, חטיבת ההתישבות של ההסתדרות הציונית, משרד השיכון, נציגי מע"צ, הרשות לתכנון, קק"ל), הוחלט על מספר כבישים שהוגדרו כדחופים לביצוע.

להלן רשימת הכבישים בתחום מטה בנימין:

1. כביש מתתיהו - נילי.
2. כביש רס כרכר - דיר אבזע (עוקף אל-ג'ניה). אמור לשרת גוש התישבות חדש המתוכנן לקום באזור.
3. עוקף ביר - זית.
4. עוקף עבוד.

כבישים אחרים הוגדרו "כדחוף לתכנון וקבלת החלטות". להלן רשימת הכבישים:

1. עוקף לבונה.
2. בדיקת העברת כביש 6 מזרחה.
3. עוקף ראמאללה - אל בירה (לתכנון כללי בלבד).

מפה בה מופיעים הכבישים הללו מצויה בידי מר שמעון פרהנד עובד משרדכם, במקרה ותהיה זקוק למפת הכבישים הנ"ל אשמח לשלוח לך.

אני תקוה שתעזור לנו לקדם נושאים אלו.

בתודה וברכה

רפי בן בשט
מנהל המחי לתכנון

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מתתיהו
נווה צוף
נילי
עטרת
ענתות
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 02-951562-3

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

בנימין

ב"ה _____

_____

העתק:

מר אורי בראון - עוזר שר הבטחון

מר י. דקל - מנכ"ל המחלקה להתישבות

מר ח. צבאן - מינהל פיתוח הקרקע, קק"ל.

מר ג. ויתקון - הרשות לתכנון

אליים ד. סתיו - היחידה לבטחון לאומי

מר י. עופר - מנהל חבל ירושלים

מר י. הוכמן - מנהל חבל התיכון

מר ע. קאופשטיין - קק"ל.

מר ש. הורוביץ - המינהל לבניה כפרית, משרד השיכון

מר ג. קריין - המחלקה להתישבות

מר ח. וייס- חבל ירושלים

מר א. לפידות - הרשות לתכנון

גב' דיאנה וולקוב - משרד השיכון

מר ש. פרהנד - מע"צ

מר י. נעים - צוות המאה אלף.

בית אל

בית אל ב'

בית חורון

בית אריה

גבעון

חדשה

כוכב השחר

כפר אדומים

מבוא חורון

מכמש

מצפה יריחו

מתתיהו

נווה צוף

נילי

עטרת

ענתות

עפרה

פסגות

רימונים

שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 3-951562-02

ההסתדרות הציונית העולמית
החטיבה להתישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

מועצה אזורית
מטה בנימין

מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון אזורי כולל

פריסת הישובים היהודים

	קיים/בהקמה	מוצע
גבול התכנון		
מושב שיתופי	■	■
כפר קהילתי	★	★
ישוב קהילתי	●	●
מרכז אכלוס	⊙	⊙
תושבה	◉	◉
קריה	☆	☆
עיר	⌂	⌂
מאחז	▲	▲
גבול גוש ישובים		
מספר הישוב עפ"י הטבלאות	3.4	

ניסן תשמ"ג אפריל 1983

קנ"מ 1000 מ' 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 ק"מ

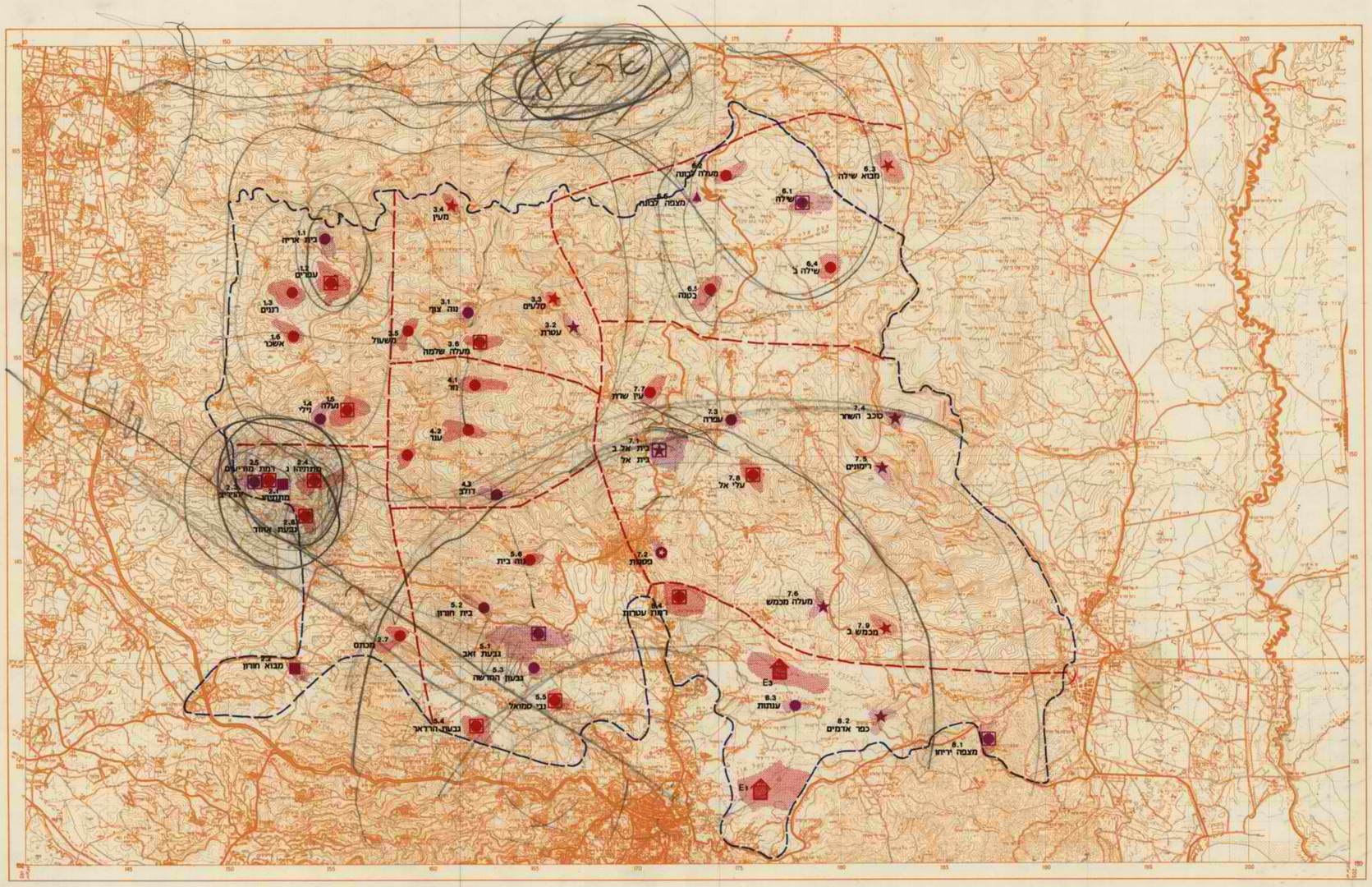

7434

ב. עיקרי התכנית

1.ב. כללי

התכנון האזורי הכולל, אשר יפורט בהמשך לנושאיו השונים בהרחבה, מתייחס למגזר היהודי שבתחומי אזור התכנון, תחום השיפוט של מועצה אזורית מטה בנימין.

התכנית מביאה בחשבון את המגזר הערבי ומתייחסת להשלכותיו על התכנון בעיקר בתחומי התשתית ההנדסית והכבישים.

כן מתייחסת התכנית לאזורים הנמוכים, הגובלים במועצה האזורית מטה בנימין, ובעיקר תחומי ההשפעה של ערי גוש דן והעיר ירושלים.

2.ב. אוכלוסיה ומערך הישובים

אם כיום בתחומי אזור התכנון 20 ישובים - חקלאיים, קהילתיים, מרכזי איכלוס, בניה עירונית ומאחזים - הרי שמערך הישובים המוצע לשלב פיתוח מלא כולל 47 ישובים.

הישובים המתוכננים הינם בעלי אופי כפרי עד עירוני - ישובים קהילתיים, תושבות וקריה.

התכנון לוקח בחשבון את מגבלות הקרקע והמבנה הטופוגרפי בפריסת הישובים אך מנסה ליצור מערך היררכי בגושי התיישבות על מנת לייעל את המערכות השונות - תשתיות שרותי חינוך ותרבות, מנהל וכו'.

עקב המגבלות הקרקעיות ואזורי הביקוש להתיישבות, עיקר האוכלוסיה תתרכז באזור המורדות המערביים של המועצה האזורית ובאזור שמצפון לירושלים רובם של ישובים אלו, התושבים יהיה בסדר גודל של 2000 - 1000 משפחות.

באזור במת ההר ובמורדות המזרחיים תתרכז האוכלוסיה בישובים קטנים יותר כפרים קהילתיים וישובים קהילתיים, 500 - 150 משפחות בכל ישוב. פיזור הישובים וגודלם נקבע בעיקר עקב מגבלת הקרקע והביקוש הנמוך יחסית לאזורים אלו, המרוחקים מהערים הגדולות.

גודלה של האוכלוסיה החזויה באזור התכנון לשלב פיתוח מלא נגזר מסך האוכלוסיה החזויה ליהודה ושומרון והיא מוערכת בכ- 125,000 נפש.

כיום מונה האוכלוסיה היהודית באזור התכנון כ- 4000 נפש ואילו האוכלוסיה הערבית מונה כ- 155,000 נפש. בתום התקופה, בשלב פיתוח מלא המגמה היא כי היחס יקטן, והאוכלוסיה היהודית תמנה, כאמור, כ- 120,000 נפש לעומת 240,000 נפש של האוכלוסיה הערבית.

מקורות האוכלוסיה הם בעיקר מגוש דן ומירושלים, אל המבקשים לשפר את רמת הדיור ואיכות החיים וכאלה המחפשים מסגרות חברתיות חדשות.

כשהובאו בחשבון המרכיבים העיקריים - המגבלות הפיזיות יעד האוכלוסיה, קביעת האזורים בעלי חשיבות התיישבות.הגדרת אזורי הביקוש לרמותיה וסוגי הישובים - נקבעה פריסת הישובים בגושים, שמונה במספר.

מתוכם נגזר מערך הישובים לשנת 1986/7 וגודל האוכלוסיה. מערך הישובים לשלב זה הושפע מהפריסה הקיימת כיום ומצב הבינוי והאיכלוס בישובים הקיימים מהפיתוח והתכנון הקיים בשטח, הביקוש למגורים ועוד. עיקר המאמץ ניתן לאזור הצפון מערבי של המורדות המערביים, לאזור הצפון - מזרחי של במת ההר והאזור שבינהם בכתף במת ההר.

אפשרות מימוש תכנית הפריסה המוצעת תלויה במספר רב של גורמים בינהם ניתן להדגיש את רמת הביקוש, המשאבים, הסיוע המוסדי, מדיניות הפיתוח ופיתוח מקורות תעסוקה.

תכנית פיתוח השירותים

התכנית מציעה הקמת מערכת שרותים אשר תספק את כל אוכלוסיית הישוב היהודי ברמה אשר תמשוך אוכלוסיה אל תוך האזור.

רמת השרותים אשר ינתנו באזור תהיה תלויה, במידה רבה, בהשקעות ובתמיכה של הגופים המוסדיים הפועלים באזור ובראש ובראשונה המועצה האזורית. אך אין להתעלם מכך כי רמת השירותים תהיה תלויה גם במעורבות התושבים.

שרותי חינוך - תפותח, על בסיס הקיים, מערכת שרותי חינוך החל במעונות וגני ילדים בכל ישוב, בתי ספר יסודיים, בתי ספר על יסודיים הכוללים בתי ספר מקיפים, אולפנות, ישיבות ועוד. כל זאת בהתאם לתקנים הנהוגים במשרד החינוך והתרבות ולפי הזרמים השונים שבמערכת החינוך.

אם בשנת הלימודים תשמ"ג היה מספר התלמידים כ- 2200 ותלמידי בתי הספר בעל יסודיים נאלצו ללמוד מחוץ לאזור הרי שלשלב פיתוח מלא מתוכננת, כאמור, מערכת חינוך מלאה עבור אוכלוסיית תלמידים חזויה של כ- 64500. במערכת החינוך יועסקו כ- 4000 מועסקים בהוראה ושרותי מינהל ועזר. התכנית מציעה פריסת שרותי החינוך במערכת ישובית גושית,בין-גושית ואזורית, בהתאם לסוג החינוך, גיל התלמידים ומספרם.

פריסת מערכת החינוך תידון בהרחבה בפרק המוקדש למערכת החינוך.

שרותי תרבות - מוצע כי הפעילות התרבותית תתבצע, ככל האפשר במסגרת מבני ומתקני בתי הספר, לשם ניצולם היעיל בשעות בהם אין לימודים. בכל אחד מהישובים תבוצענה פעילות תרבות מקומיות במסגרת המועדון או בית הספר. פעולות משותפות למספר ישובים תתבצענה במרכזים הגושיים שבישובים הגדולים ובבית אל יוקם מתנ"ס מרכזי לפעילויות האזוריות של מועצה אזורית מטה בנימין ומופעי תרבות המובאים מבחוץ עבור ישובי האזור.

שרותי בריאות - שרותי הבריאות מבוססים על מרפאות קופות החולים השונות. מוצע כי מערכת שרותי הבריאות תהיה מדורגת - מרפאות מקומיות בישוב הבודד, מרפאות גושיות ומרפאה אזורית בבית אל.

שרותי בריאות מתמחים ואישפוז יסופקו מחוץ לאזור, בבתי החולים שבגוש דן וירושלים.

שרותי מינהל - המועצה האזורית מטה בנימין תספק את השרותים המוניציפליים והמנהליים עבור ישובי האזור. שרותי מנהל מוניציפלי, שרותי רווחה, תברואה, דת, בטחון ועוד.

שרותים אישיים ועסקיים - בהתאם לגודל הישוב יתפתחו בו שרותים אישיים, עסקיים ומסחר. ככל שאוכלוסיית הישוב גדולה יותר יתפתחו שרותים בעלי סף כניסה גבוה יותר עבור הישוב עצמו ועבור הישובים הקטנים שבסמוך לו.

עקב קרבת הישובים לאזורים המטרופוליטניים ולתחומי השפעתם יקנו בהם שרותים ומוצרים בעלי טווח מוצר גדול וסף כניסה גבוה.

סך כל המועסקים בתחום מערכת השרותים מוערכת בכ- 9000 מועסקים.

פיתוח התשתית

תנופת הפיתוח באזור הביאה בעקבותיה לפיתוח מערכות התשתית ההנדסית. המשך הפיתוח מחייב שיפור המערכות והרחבתן, לרווחה האזור היהודי והמגזר הערבי כאחד.

מערכת הכבישים - קיים צורך דחוף בשיפור מ[illegible] הכבישים הקיימים על ידי הרחבתם, שיפור השיפועים האופקיים והרוחביים ועקיפת ישובים. כמו כן יש לפרוץ מספר כבישים נוספים להרחבת גושי ההתישבות ולשיפור הנגישות בתוך האזור ומחוצה לו. כגון, שיפור כביש ירושלים - שכם ועקיפת הערים אל בירה וראמאללה, שיפור כביש חוצה בנימין, כביש מהיר נוסף לירושלים ועוד.

מערכת אספקת המים - מקורות המים המקומיים אינם מספיקים לאוכלוסיה הקיימת ובודאי שלא לאוכלוסיה היהודית והערבית החזויה כ- 360,000 נפש בשלב פיתוח מלא. כמות המים הנדרשת לשלב פיתוח מלא מוערכת בכ- 35 מליון מ"ק, מהם 20 מליון למגזר היהודי. יש לבצע מספר מפעלי מים, לבצע קידוחים נוספים ולחבר את מערכות המים בינהם ולמפעל המוביל הארצי.

מערכת החשמל - כיום מסופק החשמל ברובו המכריע של האזור על ידי חברת החשמל המזרח ירושלמית, יש להעביר קוי חשמל לכל הישובים הקיימים והמתוכננים הן ע"י החברה המזרח ירושלמית והן ע"י חברת החשמל הישראלית להבטחת אספקת חשמל תקינה גם בשיא העומס.

מערכת התקשורת - כיום מערכת התקשורת לישובים היהודיים הינה באמצעות רדיו-טלפון כשהמרכזות מחוץ לאזור התכנון. מוצע להרחיב את מערכת התקשורת ע"י הנחת כבלי טלפון תת קרקעיים לישובים הגדולים ומהם קוי טלפון לישובים הקטנים סביבותיהם. המערכת תכלול אפשרות התחברות למחשבים, מסופים ועוד.

לשלב פיתוח מלא של התכנית יש צורך בכ- 30,000 קוים ולשלב פיתוח א' כ- 6000 קוים.

סילוק שפכים - כיום אין מערכת לסילוק שפכים. מוצע כי לישובים הקטנים ואלו המרוחקים זה מזה יוקמו אגני חימצון מקומיים והמים המטוהרים ישמשו להשקית חלקות יער, במקומות של ריכוזי אוכלוסיה ירוכזו מי השפכים ואלו ישמשו להשקיה החקלאית ולחלקות יער.

סך ההשקעות הנדרשות לפיתוח התשתית ההנדסית באזור התכנון מוערכת בכ- 12 מליון שקל (במחירי 4/83).

פיתוח התעסוקה

התכנון האזורי הכולל, רואה את פיתוח מקורות התעסוקה בתוך האזור במספר תחומים עקריים - תעשיה ושרותים ומעט בתיירות וחקלאות מדדמנת.

מאחר ואין האזור מסוגל לספק תעסוקה לכלל כח האדם החזוי, (כ- 36,000 מועסקים,) יועסקו בממוצע 60 - 55 אחוז מכח האדם בעבודות מחוץ לאזור, בעיקר במרכזי התעסוקה שבערים הגדולות.

סך כל ההשקעות הנדרשות לפיתוח מקורות תעסוקה בתעשיה, בתיירות, בשרותים ובחקלאות מוערכת בכ- 30 מליארד שקל (במחירי 4/83).

תעשיה - התכנית מציעה הקמת מדרג של אזורי תעשיה. אזור תעשיה צמוד לישוב ובו בתי מלאכה ומפעלים קטנים לסדר גודל 8 - 6 מועסקים ובבעלות המתיישבים.

אזור תעשיה גושי למספר ישובים ובהם מפעלים מסדר גדול יותר והמפעלים ביוזמה

אזור תעשיה אזורי ובו מפעלים גדולים הגולשים מעבר למרחב המטרופוליטני ולהקמת מפעלים חדשים. מוערך בכ- 5000 מועסקים, כ- 15% מכלל כח האדם, יעסקו בתעשיה.

שרותים - מערכת השרותים - בריאות, חינוך, תרבות, שרותים מסחריים, אישיים ועסקיים, ועוד - תספק תעסוקה לכ- 9000 מועסקים, כ25% מכלל כח האדם באזור התכנון.

תיירות ונופש - מוצע לנצל את הפוטנציאל הנופי והטבעי של האזור, הנמצא בשולי ריכוזי האוכלוסיה הגדולים של מטרופולין תל-אביב וירושלים, למשיכת תיירים ומטיילים. יש לפתח פוטנציאל זה ולהרחיבו ע"י פתיחת צירי טיול, יעור, פרסום ועוד.

התכנית מציעה הקמת שרותי דרך, בתי הארחה, חניונים ופארקים, חוות סוסים, מסעדות ומזנונים, פיתוח אתרי עתיקות ועוד.

מוערך כי מפעלי התיירות יוכלו לספק תעסוקה לכ- 300 מועסקים שהם כאחוז אחד מכלל כח האדם.

התכנון האזורי הכולל מבטיח שמירה על ערכי הטבע והנוף. קביעת מקומות של שמורות יער ויעור ושמורות נוף.

חקלאות - עקב מגבלות קרקע, מים ומכסות יצור אים כמעט מקום לפיתוח חקלאות. מוצע לפתח את החקלאות כמדדמנת על פי האפשרויות. הענפים המוצעים הינם כאלה שאינם צרכני שטח, למעט מרעה, כגון בתי צמיחה ולולים.

מספר המועסקים בחקלאות 500 - 300 שהם כ- 1.5 אחוז מסך כח האדם באזור.

5

5000/1000

22000

40000

11

6.ב. שלבי התוכנית

התכנית נערכה לשני שלבי פיתוח:

1. שלב א' לשנים 1986/7 - שלב שבו מתוכננים להקמה 14 ישובים נוספים וגודל האוכלוסיה מוערך בכ- 22,000 נפש.
2. שלב פיתוח מלא - שלב שבו יבוצעו כל המטרות והיעדים שהושמו בפני תוכנית זו, הן בפריסת הישובים וגודל האוכלוסיה. והן בפיתוח מקורות תעסוקה ותשתיות.

בשלב פיתוח מלא צפויה אוכלוסיה של כ- 125,000 נפש באזור התכנון ב- 47 ישובים (לא כולל ערי לוין).

7.ב. השקעות

סך ההשקעות הציבוריות הנדרשות לביצוע התכנית לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 43 מליארד שקל (מחירי 4/83) לפי הפרוט להלן:

הנושא	השקעות נדרשות(במליארד שקל)	מועסקים
תשתית		
דיור	1.100	
כבישים	1.900	
מים	0.280	
חשמל	0.120	
ביוב	1.400	
תקשורת	7.000	
שרותים		
מנהל	0.200	500
חינוך	6.500	4000
בריאות	0.400	300
תרבות	0.250	300
מסחר וכו'.	4.200	4000
תעסוקה		
תעשיה	17.000	5100
תיירות	0.600	300
חקלאות	1.500	500
סה"כ	42,450	15,000

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון מערכת התעשיה

אפריל 83

נערך ע"י:
רפי בן בשט - מוא"ז מטה בנימין
אורי סילברסטון - חבל ירושלים

בהשתתפות:
נחום גוטנטג - חבל ירושלים

תכנית פיתוח התעשיה

1. מטרת התכנון ועקרונותיה

א. יצירת מקורות תעסוקה לאוכלוסיית האזור.

ב. פריסת מרכזי תעשיה בהתאם לפריסת האוכלוסיה ולהיפך.

ג. פריסת מרכזי תעשיה בדרך שתביא להקטנת היוממות אל מחוץ לאזור ותגביר התנועה בתוך האזור.

ד. יצירת מדרג של מרכזי תעשיה, החל בישוב הבודד וכלה במרכז תעשיה אזורי.

ה. הקמת מפעלים, הן עתירי ידע והן עתירי עבודה.

ו. ביסוס המפעלים על כח עבודה יהודי.

ז. שמירה על איכות הסביבה.

2. כללי

רב האוכלוסיה הנוכחית ביהודה ושומרון, ובכלל זה אוכלוסיית מועצה אזורית מטה בנימין, מיוממת למרכזי התעסוקה באגד הערים של גוש דן ובירושלים. זאת בשל העובדה כי בשלב הנוכחי לא התפתחו מוקדי התעסוקה בישובים או באזור. כמו כן המדיניות הקיימת הינה לסייע ליוזמות המתפתחות מצד המתיישבים מבלי ליזום העברת מפעלים או הקמת חדשים באזור במקביל לפיתוח המואץ למטרות מגורים בשל העדפת יעדי האיכלוס בשלב ראשון על פני יעדי התעסוקה. ההנחה היא שבשלב הבא יושקעו מאמצים בפתרון בעיית התעסוקה.

רב הישובים מוקמים כישובים קהילתיים או עירוניים ללא אספקה מראש של גורמי יצור בניגוד להתיישבות המסורתית החקלאית אין באזור כמעט אפשרות לפיתוח חקלאות בשל מחסור בקרקע ומים, בעיות שוק ועוד. על כן מקור התעסוקה האלטרנטיבי, שלא בתחומי השרותים האישיים והציבוריים, הינו בתחום התעשיה למיניה.

מצאי הקרקעות, לפיתוח בכלל ולתעשיה בפרט, בגוש דן ובירושלים מצומצמים ביותר ומחיר הקרקע גבוה עקב כך. מאחר ואזור התכנון נמצא בשולי גוש דן וירושלים והקרקע זולה וזמינה (למעט בעיית קרקעות המדינה) מהווה הוא פוטנציאל להעברת מפעלים קיימים ומתוכננים לאזור.

חתך האוכלוסיה הקיימת והחזויה במועצה אזורית מטה בנימין, שהינה מקצועית גבוהה ובמגוון ענפים רחב, מאפשרת פיתוח תעשיות בענפים רבים ושונים. זאת בנוסף לעובדה שכח האדם נמצא באזור או יבוא להתגורר בו בטווח הקצר והבינוני.

בתכנון התעשיה יש להביא בחשבון את כח האדם הלא מיומן שמקורו בעיקר במגזר הערבי ויחסי הגומלין שלו עם פיתוח התעשיה.

מטרת תכנון הסקטור התעשייתי הוא להבטיח מקורות תעסוקה למתיישב באזור והמעוניין לשנות את מקום עבודתו אל תוך האזור.

יש להניח כי רוב מתיישבי המורדות המערביים הסמוכים לגוש דן ואלו המתיישבים במרחב ההשפעה של ירושלים לא ישנו את מקום עבודתם וימשיכו ליומם. הסיבה לכך היא שהישוב מהווה מקום מגורים בלבד והמתיישב מחפש אך מקום לשיפור איכות החיים והדיור.

3. מלאכה ותעשיה מצב קיים

בתחום מטה בנימין קיימת התחלה של התפתחות מלאכה ותעשיה המתבטאת בעיקר בישובים הוותיקים, כאשר עפרה מוליכה בראש ולאחריה התחלות של התפתחות בישובים אחרים.

המגוון הענפי הינו רחב ומכסה תחום נרחב החל מתכשיטים, נגריות, מסגריות וכלה במחשבים ובתי תכנה ועוד. רב המפעלים הינם מפעלים קטנים או ליתר דיוק בתי מלאכה המעסיקים שניים עד שלושה עובדים. ישנם כמה מפעלים בעיקר בעפרה אשר ניתן לראות בהם מפעלי תעשיה שכן הם מעסיקים 12 - 5 עובדים במפעל.

התעשיה בישובים ממומנת, קיימת ומתבצעת באמצעות תקציבי ביסוס למתיישבים ובמבנים אשר נבנו ע"י חטיבת ההתיישבות ואשר ניתנים בדמי חכירה מסובסדים למתיישבים. רב המפעלים נתקלים בבעיות שהוזכרו לעיל ויתכן שאם לא יתבצע שינוי במדיניות פיתוח התעשיה בישובים לא תוכל להתפתח תעשיה בתוך הישוב.

שינוי המדיניות חייב להתבטא בשני כיוונים עיקריים:

1. הגדלת תקציב הביסוס למתיישב אשר יאפשר צמצום מספר השותפים בפרוייקט אחד.
2. מתן הלוואות להון חוזר אשר יאפשרו את השלב הראשון הנדרש עד לפני התהליך של המראת המפעל מבחינה כלכלית.

מספר המועסקים בענף המלאכה והתעשיה בישובי מועצה אזורית מטה בנימין 84 מועסקים.

מפעלי מלאכה ותעשיה קיימים ומועסקים 1983.

הישוב	סוג המפעל	מועסקים
שילה	תכשיטים	2
	נגריה	5
	נגריה	1
עפרה	הדפס משי	12
	מחשבים	2
	מחשבים	7
	מחשבים	1
	נגריה	2
	נגריה	2
	נגריה	3
	מסגריה	1
	מסגריה	7
	מעבדת צילום	1
כוכב השחר	אלקטרוניקה ומחשב	2
רימונים	נגריה	1
	סלילים לקסטות	1

הישוב	סוג המפעל	מועסקים
בית אל	מסגריה	2
	עטרת קדושה	2
	חפצי אל	2
	צורפות	1
	סדר מחשב	2
	חברה לבניה	3
כפר אדומים	תרביות רקמה	1
מצפה יריחו	נגריה	2
נוה צוף	אופטיקה	10
	נגריה	2
בית חורון	מסגריה	1
מבוא חורון	אופטיקה	2
	כרסום וחריטה	3

4. תכנון התעשיה

באזור התכנון קיימים שני מרחבים - המרחב הכפרי והמרחב העירוני.
מוצע לפזר את התעסוקה במרחב הכפרי בשלוש רמות.

א. מרכז תעשיה בישוב הבודד.

ב. מרכז תעשיה גושי.

ג. מרכז תעשיה אזורי.

יש לפתח בכל מרכז תעשיה - מקומי, גושי או אזורי - אופי משלו לצורך פיתוח שרותים משותפים, מעבר מוצרים בהליכי יצור ממפעל למפעל, שיווק וכו'.
ריכוז מפעלים בעלי אופי דומה עשוי להקל על התכנון הכולל, בכל שכל אזור יוכל להיות מתוכנן ע"י גורם מרכזי אחד.
פריסת המפעלים וריכוזם בכל אחד מהרמות תאפשר ניצול היתרונות המקומיים, הן החברתיים והן הכלכליים, ויאפשר את הקשר הכלכלי שבין הערים המרכזיות במרחב לבין הסביבה המתפתחת באזור התכנון.
החלוקה לרמות מאפשרת פיזור התעשיה והצמדתה לאזורי המגורים וריכוזי האוכלוסיה מחד ויצירת קשר והשלמה בין המפעלים השונים מאידך.
הצפיה היא כי במשך הזמן, תהווה התעשיה גורם מושך למעבר עובדים בתעשיה להתגורר באזור בסמוך לאותם אזורי תעשיה. בכך גם תגרום התעשיה להשגה חלקית של אחת המטרות הלאומיות של פיזור האוכלוסיה.

מרכז תעשיה בישוב הבודד

ברמת הישוב הבודד תתבסס התעשיה על מפעלים אשר יוקמו ביוזמת תושבי הישוב, מפעלים המבוססים על הידע והמיומנות של המתיישב, תוך שמירה על אופי הישוב ועקרונותיו.
יש לשאוף לכך כי העובדים יהיו, עד כמה שאפשר בעלי המפעל, כאשר מספר המועסקים הממוצע לא יעלה על 10 - 6 עובדים. מספר המפעלים ברמת הישוב הבודד יהיה כעשרה.
הבעלות תהיה בכל מקרה לפחות 51 אחוז בבעלות חברי האגודה ו- 49 אחוז לכל הי ותר בהשקעות מבחוץ.

מרכז תעשיה גושי

המפעלים ברמה הגושית יתבססו בעיקר על ניוד מפעלים תעשייתים מאזורי תעשיה בגוש דן וירושלים ואשר יהוו קוי יצור למפעל האם או מפעלים שצר להם המקום.
יוזמת הניוד ועיבודו יהיה באמצעות הגורמים המיישבים, התנועות והמפעלים עצמם.
מספר המפעלים בגוש יהיה 20 - 15 מפעלים בסדר גודל של כ- 15 מועסקים בממוצע למפעל.
ניהול המפעלים יוכל להעשות ע"י אנשי מקצוע שאינם תושבי האזור.
המפעלים יאוגדו במסגרת אגודות, חברות או ארגון אחר למטרות כלכליות שתוקמנה על ידי הישובים. מערכת ארגונית זו תאפשר מחד הבאת השקעות מחוץ לאזור ומאידך שליטה במפעלים ע"י מניית הכרעה של האגודה או החברה. מערכת זו תטפל באחזקה ובשרותים של מרכז התעשיה.

המועסקים במרכז התעשיה הגושי יהיו הן מהישובים הסמוכים והן עובדים מחוץ לאזור, אשר יתכן ויעברו להתגורר בישובים לאחר מכן.

מרכז תעשיה אזורי

ברמה האזורית יועברו למרכזי התעשיה או יוקמו בה מפעלים מסדר גודל בינוני ומעלה. ניוד זה יתאפשר ע"י מתן תמריצים למשקיעים, בעיקר תשתית רחבה.

המפעלים יהיו בסדר גודל של 40 - 30 מועסקים למפעל ובכל מרכז התעשיה כ- 20 מפעלים.

מספר המפעלים הינו פועל יוצא ברמת הביקוש לתעשיה באזור.

במרכז תעשיה כזה, מוצע כי יוקם מרכז שרותים למפעלים ברמה הגושית וברמת הישוב הבודד.

המרחב העירוני

הרמה העירונית מתייחסת למרכזי התעשיה העירוניים הסמוכים שמעבר לגבולותיה המוניציפליים של מועצה אזורית מטה בנימין, בעיקר בגוש דן ובירושלים.

5. פריסת מרכזי התעשיה

מיקום מרכזי התעשיה ברמות השונות צריך להוות מנוף לפיתוח האזור בכלל והישובים בפרט ולהוות כח משיכה למתיישבים פוטנציאליים אשר יתנתקו ממקום עבודתם הקודם ולהביא את היוממות למינימום.

מאחר וההנחה היא כי המועסקים בישובי המורדות המערביים ימשיכו ליומם ולעבוד במרכזי התעשיה העירוניים מוצע כי מרכזי התעשיה הגושיים והאזוריים ימוקמו מזרחה יותר.

מיקום האתרים נקבע תוך התחשבות במספר גורמים:

א. צימצום היוממות למרכזים המטרופוליניים.

ב. יצירת תנועת היוממים בתוך האזור - בין ישובית.

ג. יצירת תנועה לתוך האזור מהמטרופולין.

ד. המצאות במרחק שיהיה עדיין אטרקטיבי למשקיעים מבחוץ.

א. רמת הישוב הבודד

בכל אחד מהישובים יוקם מרכז תעשיה בגודל של כ- 10 דונם הכולל 4 - 3 מבנים בסדר גודל של כ- 1000 מ"ר למבנה.

מיקומו של מרכז תעשיה יהיה, במידת האפשר בצמוד לישוב או אף במרכזו אך שלא יהווה מטרד. מיקום צמוד לישוב, יאפשר גם תעסוקת נשים וירחיב את מעגל הנמצאים בישוב בשעות היום.

ב. מרכז תעשיה גושי

מוצע להקים בתחום מועצה אזורית מטה בנימין ארבע מרכזי תעשיה גושיים:

1. שילה - הישוב שילה מתוכנן כמרכז הגושי, בכל התחומים, של גוש הישובים המתוכנן לקום בצפון - מזרח אזור התכנון.

מרכז זה איננו מתחרה בקרית המדע התוכננת בעיר אריאל (מרכז תעשיה צומת תפוח) מחד ומאידך מרכז התעשיה באריאל הינו ברמה העירונית ועל כן מרכז התעשיה הגושי בשילה יוכל להישען עליו, הן לקבלת שירותים והן להקמת מפעלים הקשורים במרכז התעשיה העירוני.

2. נוה צוף - בצומת נוה צוף מוצע להקים מרכז תעשיה גושי לישובי גוש נוה צוף, גוש דולב וגוש בית אריה.

האתר המוצע נמצא על צומת דרכים המחבר את מועצה אזורית שומרון ואריאל בצפון עד גבעת זאב בדרום ואת במת ההר והמורדות המערביים עם שפלת החוף על ציר חוצה בנימין.

עובדת היות האתר במרחק של כ- 25 ק"מ ממרכזי התעשיה המזרחיים של גוש דן מעמידה אותו בטווח הביקוש הגבוה למשקיעים פוטנציאליים מבחוץ.

יתרון נוסף לאתר זה הינו עובדת היותו ממוקם בין אזור כתף במת ההר והמורדות המערביים, דבר אשר יאפשר יצירת תנועה גם מישובי במת ההר וגם מישובי המורדות המערביים.

3. מעלה מכמש - האתר המוצע נמצא על ציר המקשר את המורדות המזרחיים עם ירושלים דרך הישוב מעלה מכמש ועם ישובי במת ההר באמצעות כביש מוצע מבית אל ועפרה לצומת רימונים.

מרכז תעשיה זה נמצא במרחק קצר מירושלים ועל כן יהווה מוקד משיכה למשקיעים פוטנציאליים מחוץ לאזור.

4. מחתיהו - בגוש מחתיהו מספר תושבות בתפרוסת צפופה המצדיקה הקמת מרכז תעשיה ותעסוקה משותף. מרכז זה יוכל לשרת גם את הישובים הסמוכים בגוש נילי ובגוש דולב ואת אלו שמעבר לאזור התכנון (כפר רות, שילת, מאור מודיעים).

על פי תכנית המתאר לגוש גבעון מיועד מחנה גבעון, לאחר פינויו, לשמש כמרכז תעשיה. בשל מבנהו וההשקעות הקיימות מוצע לייעד את המחנה כמרכז תעסוקה אשר יוכל לעשות שימוש במבנים והתשתיות הקיימות.

ג. מרכז תעשיה אזורי

עקב המבנה המרחבי של המועצה האזורית מטה בנימין, קירבתה לאזורי תעשיה בערי גוש דן וירושלים, פריסת רוב הישובים וריכוזי האוכלוסיה במורדות המערביים וסביב ירושלים ומסיבות של נגישות, מוצע שלא להקים מרכזי תעשיה אזוריים.

יש לפתח, אם וכאשר תמצא ההצדקה לכך, את מרכזי התעשיה הגושיים שבנוה צוף ושבמעלה מכמש לרמה של מרכזי תעשיה אזוריים.

פיתוח מרכזי תעשיה אזוריים בקרבת מוקדי המשיכה של גוש דן וירושלים יתרום בעיקר לפתרון בעיות של המרחב העירוני ויתרום בצורה שולית לפיתוח האזור.

מרכזי התעשיה בנוה צוף ובמעלה מכמש נמצאים בתחום הביקוש הגבוה למשקיעים פוטנציאליים מחד ומאידך נמצאים בלב אזור התכנון כך שעיקר תרומתם תהיה לפיתוח האזור.

ד. שלבי ביצוע

מתוך מרכזי התעשיה המוצעים בזה, מעבר למרכזי התעשיה שבישוב הבודד, יש לפתח בעדיפות גבוהה ובמקביל את מרכזי התעשיה הגושיים שבנוה צוף, מעלה מכמש ושילה. יש להימנע מפיתוח מרכז תעשיה גושי במתתיהו או מרכזי תעשיה מקומיים לתושבות שלאורך ציר המורדות המערביים, זאת על מנת שלא לפגוע במרכזי התעשיה האחרים המרוחקים יותר.

6. התכנון הענפי

גורמים רבים עשויים להשפיע על ענפי התעשיה השונים באשר להתאמתם לאזור התכנון בכלל ולחלקיו הגיאוגרפיים השונים בפרט. יש להניח כי מפעלי תעשיה שיעברו ברצון לאזור המורדות המערביים יסרבו לפעול למרות ההטבות והתמריצים, בצפון מזרח אזור התכנון.

בין הגורמים אפשר למנות:

1. המרחק והנגישות למרכזי חומרי הגלם והשיווק.
2. זמינות כח אדם מיומן ובלתי מיומן והרכבו.
3. המבנה הארגוני של האזור.
4. גובה התמריצים.
5. שטחים זמינים לבניה ולהתרחבות.
6. בעיות של איכות הסביבה.
7. דרישה לתשתית מיוחדת.

בחירת ענפי משנה, המתאימים למרחב הכפרי שבאזור התכנון, מתבססת על המודל המוצע בעבודתם של א. טרטנר וא. שמחה - תכנון אזורי של התעשיה במגזר הכפרי בישראל.

מתוך 102 ענפי המשנה בתעשיה, על פי הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נופו ענפים שאינם מתאימים למרחב הכפרי מהבחינות האקולוגיות, הארגוניות-טכנולוגיות, החברתיות וכלכליות - פיננסיות. ניפוי זה נעשה בעבודה הנ"ל.

בנוסף לכך יש צורך להתייחס למגבלות אזור התכנון ובהתאם לכך יש צורך בניפוי נוסף של ענפים לפי הקריטריונים הבאים:

1. ניפוי תעשיות שצריכת המים שלהם גבוהה.
2. ניפוי תעשיות שהינן צרכניות שטח גדולים.
3. ניפוי תעשיות שאינן מתאימות להרכב האוכלוסיה החזוי.

בטבלה להלן ענפי המשנה בתעשיה המתאימים למרחב הכפרי, ללא הניפוי הנוסף, זאת מאחר והשפעת הקריטריונים הנוספים איננה אחידה בכל המרחב.

סמול	ענף המשנה שם הענף	מסי מינימלי אורינטטיבי של מועסקים למפעל מקורי	מקדם ההגדלה	מתוקן	שטח מגרש למועסק מ"ר	שטח מגרש למפעל מ"ר	מים למועסק צריכה שנת' מ"ק	חשמל למועסק צריכה שנת' מו"ש
10	כריה וחציבה							
101,102	חציבה גריסה וטריות אבן	10	2.0	30.	...		210	21.7
110,11	עיבוד בשר עופות ודגים	20	1.5	50.	200	10000	510	9.3
113	שימורי ירקות ופירות	50	0.5	75.	200	15000	790	4.5
117,118,120	מאפיות לחם קונדיטוריה ומוצרי בצק	20	1.5	50.	150	7500	20	5.5
122	שוקולד וממתקים	25	1.0	50.	100	5000	60	5.9
123	יינות ומשקאות חריפים	15	1.5	38.	...		250	3.6
125	משקאות קלים	10	2.0	30.	170	5100	830	19.2
128	מוצרי מזון לנמ"א	10-50	1.0	50.	200	10000	440	31.9
135	סריגת בדים ומוצרי סריגה	15	1.5	38.	65	2600	170	1.5
136	חוטי קשירה, חבלים ומוצריהם	...					ø	9.4
140	מלבושים עליונים	20	1.5	50.	50	2500	ø	0.3
141	הלבשה תחתונה	25	1.0	50.	20	1000	ø	1.0
142	תפירת מוצרי טקסטיל	15	1.5	38.	40	1600	ø	0.1
148	מוצרי הלבשה לנמ"א	15	1.5	38.	...		ø	2.8
151	נעליים	15	1.5	38.	35	1400	ø	1.0
158	מוצרי עור לנמ"א	10	2.0	30.	25	750	ø	1.3
161	מוצרי עץ ושעם	25	1.0	50.	100	5000	...	...
162	נגרות וחלקי בנין	20	1.5	50.	220	11000	ø	...
163	רהיטים	15	1.5	38.	180	7200	ø	...
164	נגרות ב.צ.מ.	10	2.0	30.	110	3300	...	...
165	מרפדיות ומזרונים	5	2.0	15.	100	1500	ø	...
171	מוצרי נייר וקרטון	10	2.0	30.	160	4800	...	ø
182	בתי דפוס	5	2.0	15.	150	2250	5	1.7
183	כריכיות	...			...		...	0.7

סמול	ענף המשנה שם הענף	מס' מינימלי של מועסקים למפעל מקורי	מקדם ההגדלה	מקורינטטיבי מתוקן	שטח מגרש למועסק מ"ר	שטח מגרש למפעל מ"ר	מים למועסק צריכה שנתי מ"ק	חשמל למועסק צריכה שנתי מו"ש
190	מוצרי גומי	25	1.0	50.	100	5000	70	9.6
193	מוצרי פלסטיקה	10	2.0	30.	160	4800	20	16.0
201	תרופות	30	1.0	60.	200	12000	140	9.4
203	תמרוקים	20	1.5	50.	150	7500	ø	0.8
205	חומרי הדברה וחיטוי	20	1.5	50.	270	13500	530	0.3
208	מוצרי כימיים לנמ"א	5.50	1.0	50.	140	7000	200	20-100
210	מוצרי חימר סיד ולבנים	10	2.0	30.	80	2400	670	16.1
211	זכוכית ומוצרי זכוכית	20	1.5	50.	250	12500	...	17.7
212	מוצרי קרמיקה אמנותיים	10	2.0	30.	120	3600	170	11.4
218	תעשיות מנרליים אל מתכתיים	10	2.0	30.	220	6600	170	2.3
222	מתכות אל ברזליות	30	1.0	60.	200	12000	60	0.1
230	מוצרי ארמטורה	25	1.0	50.	90	4500	130	6.0
231	מוצרי פח	5	2.0	15.	200	3000	...	4.5
233	מכשירים וכלי בישול וחימום	20	1.5	50.	150	7500	...	0.2
234	סכו"ם כלי עבודה ואביזרים	30	1.0	60.	100	6000	ø	16.0
235	מוצרי מתכת מבניים	15	1.5	38.	60	2400	...	1.0
236	מסגריות	5	2.0	15.	60	900	.ø.	2.2
238	רהיטי מתכת	10	2.0	30.	100	3000	ø	...
239	מוצרי למתכת לנמ"א	20	1.5	50.	200	10000	10	18.5
240	ציוד ומכונות לחקלאות	20	1.5	50.	200	10000	ø	1.0
241	מכונות לתעשיה ולבנין	30	1.0	60.	200	12000	ø	0.4
242	מכונות לשרותים למסחר ולמשקי בית	20	1.5	50.	150	7500	ø	0.2
243	משאבות ומדחסים	25	1.0	50.	130	6500	...	0.2
250	מנועים חשמליים ושנאים	30	1.0	60.	100	6000	40	4.4

ענף המשנה		מס' מינמלי אורינטטיבי של מועסקים למפעל			שטח מגרש למועסק	שטח מגרש למפעל	מים למועסק צריכה שנת'	חשמל למועסק צריכה שנת'
סמול	שם הענף	מקורי	מקדם	ההגדלה מתוקן	מ"ר	מ"ר	מ"ק	מו"ש
251	ציוד להתקנה חשמלית ומאור	10	2.0	30.	110	3300	10	2.4
252	מצברים	20	1.5	50.	...		...	9.4
253	כלי בית חשמליים	15	1.5	38.	120	4800	90	10.5
254-256	ציוד אלקטרוני	10	2.0	30.	50	15-0	...	2.4
268	כלי הובלה לנמ"א	15	1.5	38.	...		...	...
27	יהלומים	5	2.0	15.	15	225	...	2.6
280	מכשירים מדוייקים ועדינים	15	1.5	38.	50	2000	...	4.3
281	מכשירי אופטיקה וצילום	...			...		...	5.0
282-283	צורפות יצור אבני חן	15	1.5	38.	15	600	...	1.2
284	כלי משרד וציוד אחר לבי"ס	20	1.5	50.	60	3000	...	2.9
288	מוצרי קליעה ותעשיות שונות	...			...		...	13.4

הערות לטבלה אינדיקטורים במונחים פיזיים

א. מקדם ההגדלה נקבע עפ"י החחשיב הבא:

עד 10 מועסקים תוספת של	200%
עד 20 - 11 מועסקים תוספת של	150%
עד 30 - 21 מועסקים תוספת של	100%
+31 מועסקים תוספת של	50%

ב. הסימן ... נתונים בלתי ידועים.

הסימן ∅ נתון קטן מדי.

הקריטריונים הוקבצו לקבוצות המציגות רמות של:

א. שטח מגרש נדרש.

ב. צריכת מים

ג. צריכת חשמל

כל קריטריון מראה את התפלגות הענפים ברמות השונות.

טבלת אינדיקטור שטח מגרש

שטח מגרש בדונם	ענפי המשנה
0 - 2	282,158,236,151,165,142,141,
2.1 - 3	182,140,210 ,135
3.1 - 10	242,218,208,163,120,118,117,164, 248,239,128,111,110,183,171,190,161,125,122
10.1 - 13	211,241,222,201,162
13.1 - 15	205

טבלת אינדיקטור צריכת מים

צריכת מים במ"ק	ענפי המשנה
10 - 130	230,253,190,122,222,250,120,118,117,193,251
131 - 250	123,101,208,135,218,212,201
251 - 440	128
441 - 530	208,111,110
531 - 800	113,210
801 +	125

טבלת אינדיקטור צריכת חשמל

צריכת חשמל במו"ש	ענפי המשנה
0.1 - 1.7	241,242,230,182,135,158,203,205,243,233,142, 283,282,141,183
1.8 - 6	27,218,230,120,117,231,250,123,148,268,236, 122,118,281,113,280,284,
9.4 - 13.4	288,212,253,190,252,136
13.5 - 21.7	102,101,208,125,299,211,210,193,234
21.8 +	128

7. עידוד פיתוח התעשיה

על מנת שניתן יהיה לקדם את פיתוח התעשיה ברמות השונות בתחום אזור התכנון יש צורך ביוזמה ובמתן תמריצים שונים ע"י המוסדות הממלכתיים.

בין תמריצים אלו ניתן למנות - הכנת תשתיות, סיוע בבניה ובמבנים, מימון חלקי של ההשקעות, הקלות במיסוי וכו'. למרות שכבר כיום קיימים תמריצים אלו ואחרים קיימות מספר בעיות אשר יש צורך לפותרן, שאחרת פיתוח התעשיה באזור יתעכב ואולי אף לא יבוא לידי מימוש.

א. בשל תקציב מצומצם למתיישב אין באפשרותו להקים מפעל ללא גיוס שותפים ומשאבים נוספים, דבר המקשה גם על התפתחות המפעל.

ב. ההלוואות לצורך הון חוזר מצומצמות ואינן מאפשרות למפעל לצאת ממעגלי החובות.

ג. רוב הערבויות הניתנות ע"י האגודה הינם בסכומים מוגבלים.

ד. מתן תמריצים בלבד לא יפתור את בעיות הקמת או העתקת מפעלים, בעיקר מפעלים עתירי עבודה, בשל העובדה שרוב האוכלוסיה היהודית החזויה הינה בחתך כלכלי - חברתי בינוני ומעלה ובחתך מקצועי של בעלי צווארון לבן בעיקר.

ה. התכנון גורס כי יש להימנע מהעסקת האוכלוסיה הערבית התעשיה, על רמותיה השונות. לצורך כך יש להתנות מתן התמריצים והמשכן באי העסקת עובדים ערבים.

מכיון שלחלק מהעבודות לא תמצאנה ידיים אחרות יש להגביל ולהגדיר את מספרם כחלק יחסי של כח העבודה במפעל. עבודות כאלה יועברו לקבלנות משנה מחוץ למרכז התעשיה.

כמו כן ניתן לתת תמריצים בכדי להשקיע בציוד תחליפי לכח אדם זה.

מדיניות הסיוע תהיה פרוגרסיבית בהתאם לאזורי ביקוש ולאזורים בעלי חשיבות התיישבותית. כפי שהוגדרו בפרק מערך פריסת הישובים. כלומר, יחס הפוך בין גובה הסיוע ואזור הביקוש ויחס ישר בין גובה הסיוע והחשיבות ההתיישבותית.

יש מקום להפריד במדיניות הסיוע בתחומים השונים או ליצור רמות סיוע שונות לאותו ישוב.

8. המערכת הארגונית

ההתיישבות המסורתית החקלאית וארגונה הכלכלי שונה במהותה מההתיישבות הקהילתית, הפתוחה בה השיתוף ההדדי - כלכלי הינו מצומצם ביותר ויתבטא, חלקית, במתן ערבויות מוגבל.

צורת ארגון זו אינה מאפשרת פיתוח כלכלי ישיר דרך האגודות ברמת הישוב הבודד ובודאי שלא ברמה הגושית והאזורית.

בשל עובדת היות התנועה המיישבת העיקרית באזור התכנון צעירה, אין עדיין מערכות ארגוניות וכלכליות מפותחות.

כתוצאה מהנאמר לעיל יש לתת את הדעת לפיתוח מערכות אשר תטפלנה בתשתיות במבנים ובאחזקה השוטפת במרכזי התעשיה הגושיים והאזוריים.

הטיפול במערכת התעשיה בישובים הקהילתיים נעשה באמצעות החטיבה להתיישבות. הטיפול כולל הכנת תשתיות, הקמת מבנים והעברתם לאגודה המחכירה אותם למפעל הבודד וכן סיוע כספי למתיישב.

על פי תכנית האב מוצעים מרכזי תעשיה מעבר לישוב הבודד, מרכזי תעשיה גושיים ואזוריים בהם מוצע כי יוקמו מפעלים שאין מקומם בישוב הבודד.

אין כיום מערכת ארגונית קיימת לצורך התמודדות בפיתוח התשתיות, הקמת המבנים ואחזקתם השוטפת במרכזים כאלו.

המועצות האזוריות מתארגנות במסגרת חברות כלכליות לפיתוח לשם מתן פתרון לבעיות מסוג זה. יש לשקול האם מערכת ארגונית זו מהווה את הפתרון הנכון לבעיות אלו, או שמא יש להקים מערכת ארגונית מוסדית אחרת.

פיתוח מערכת התעשיה באזור התכנון מותנה במתן פתרון ארגוני נכון ובהקדם. אי קבלת החלטה בענין פרושה בלימת פיתוח התעסוקה שתוצאותיה יתבטאו בישורים שונים כולל האטת ההתיישבות והאיכלוס.

9. מועסקים

סה"כ כח אדם המועסק בענפי התעשיה לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 5100 מועסקים.
אלו מהוים כ- 15 אחוז מסך כח האדם החזוי באזור התכנון. אחוז זה משתנה מישוב לישוב בהתאם לסוג הישוב ומיקומו באזור.

10. שטחים

השטחים הנדרשים למרכזי התעשיה ברמות השונות, על מקדם של 120 מ"ר ברוטו למועסק, יהיה כדלקמן:

מרכז תעשיה בישוב הבודד 10 - 8 דונם.

מרכז תעשיה גושי 50 - 40 דונם.

מרכז תעשיה אזורי 100 - 80 דונם.

11. מים וחשמל

צריכת המים מפעלי תעשיה, על פי מקדם של 250 מ"ק לשנה למועסק מוערכת בכ- 1.3 מליון מ"ק.

צריכת החשמל במפעלי התעשיה, על פי מקדם של כל קוו"ט לשנה למועסק מוערכת בכ- 30,000 קוו"ט.

12. השקעות

על פי תחשיבי הצוות לתכנון יהודה ושומרון, מוערכת ההשקעה למועסק בתעשיה בכ- 3 מליון שקל. סך כל ההשקעה בתעשיה לשלב פיתוח מלא באזור התכנון מוערך בכ- 15 מליארד שקל במחירי 4.83.

13. שילוב המגזר הערבי במרכזי התעשיה

מאז סוף שנות השישים התפתחו משקי יו"ש במהירות רבה. התוצר הלאומי גדל בשיעור שנתי ממוצע של 10%, התוצר המקומי בשיעור של כ- 8% , צמיחת התוצר הלאומי ביו"ש לא היתה מלווה בתיעוש ולכך שני גורמים עיקריים:

1. החשיפה לתחרות מצד התעשיה הישראלית.
2. המגבלות ליצור שווקים מתאימים ממזרח לירדן.

באשר לגורם א': הסרת המחיצות בין משקי יו"ש וישראל התבטאה בפתיחת השוק הישראלי ליצוא הסחורות של אזורים אלה ולהיפך, אולם בגלל היתרון היחסי של המשק הישראלי הוגבל יצוא יו"ש לענפים עתירי עבודה שבהם יכולים משקי אזורים אלה להתחרות במשק הישראלי.

הסמיכות של משקי יו"ש למשק הישראלי והמעבר החופשי של סחורות וכח אדם בין המשקים אפשר ליהנות זה מיתרונו היחסי של זה.

משקי יו"ש מעתירות ההון והטכנולוגיה של המשק הישראלי, והמשק הישראלי מעתירות כח האדם של משקי יו"ש. ברור שבתנאים אלה, לא צפוי באזורים אלה תיעוש מוגבר שהוא כאמור אחד המאפיינים של תהליך צמיחה. מפעל תעשייתי ביו"ש חייב לעמוד בתחרות עם מפעל ישראלי שבו עתירות ההון והטכנולוגיה ולכן גם התפוקה השולית של העבודה גבוהות הרבה יותר.

באשר לגורם 2: העובדה שהשוק הירדני פתוח בפני התעשיה המקומית אינו יתרון גדול כי למרות הקשר הכלכלי עם ירדן חלות צל מפעלי תעשיה ביו"ש חלק מהגבלות החרם הערבי: רק מפעלים שהוקמו לפני מלחמת ששת הימים רשאים ליצא לירדן וגם זאת בתנאי שיבאו את חומרי הגלם משם. ברור שבגלל מגבלות פוליטיות אלה אין התעשיה המקומית יכולה לנצל את השווקים הטבעיים שלה ממזרח לירדן ואת יתרונה היחסי על פני המשק הישראלי שירדן מחרימה אותו כליל.

בתנאים אלו אפילו הכיקוש הגואה של השווקים של ממזרח הירדן במחצית השניה של שנות השבעים לא היתה לו השפעה ניכרת על התעשיה ביו"ש .

גורם שלישי שלא איפשר פיתוח התעשיה הוא האופי השארי של אוכלוסיית יו"ש.

במבנה החברתי של אזורים אלה ההשתייכות השארית קובעת את דפוסי ההתנהגות הכלכלית ובהעדר רשות כלכלית מרכזית שבכוחה לשנות דפוסים אלה הרי השפעת האופי השארי על כלכלת שני האזורים רבה. אף המפעלים התעשייתים הגדולים ביותר הם בדרך כלל בבעלות משפחתית, יוצא איפוא שהגורם השארי מונע הקמת ארגונים כלכליים על-שאריים כשותפויות, קואופרטיבים, וחברות בע"מ וכל שכן התפתחות שוק הון ומערכת אשראי.

הקיפאון מתבטא בעיקר בתעשיה בניגוד להתפתחות בענפי המשק האחרים ביו"ש, זאת ניתן ללמוד מהשוואת שכר העבודה המשולם לעובדי תעשיה בתחומי יו"ש, לשכרם של תושבי אזורים אלה בתעשיה בישראל.

השוואה זו מראה שבתעשיה קיים פער עמוק בין השכר המשולם בתחומי יו"ש לשכר המשולם בישראל. בעוד שבשאר הענפים הולך פער זה ומצטמצם. שכר תושבי יו"ש העובדים בישראל היה בתקופה שבין 1980 - 1970 גבוה בשלושים אחוז משכרם של עובדי התעשיה באזור עצמו. אי יכולתה של התעשיה ביו"ש לצמצם פער זה בשכר מובנת לאור התפתחותו של שיעור הפריון בענף זה. ביו"ש היתה בתקופה הנזכרת ירידה מוחלטת בתוצר התעשייתי לעובד בניגוד, לעליית התוצר לעובד בענפים אחרים. יתרונו היחסי של האזור בכח אדם לא נוצל בתעשיה לשם התמחות בענפים שגם בישראל הם עתירי עבודה. התפתח רק ייצור בקבלנות משנה בענפי ההלבשה וההנעלה בישראל, ואכן בענפי העור והטכסטיל הפער בין השכר ביו"ש לשכר שמקבלים תושבים אלה העובדים בישראל הוא גדול ביותר.

עד לתקופה האחרונה היה לתעשיית יו"ש יתרון יחסי נוסף, שנבע מהעדר מס ערך מוסף. מיתרון אלה נהנו בעיקר מפעלים קטנים בעיקר בענף המתכת שיכלו להתחרות במפעלים דומים בישראל ביצור בטכנולוגיות לא מתוחכמות למשל, דודי שמש. לאחרונה נאכפה גביית מס ערך מוסף וגם יתרון יחסי זה אבד.

בשלושה ענפים בתעשיה ביו"ש השכר הוא הגבוה ביותר מזון, פלסטיקה ומחצבות.
בענפים אלה אין הפרש ניכר בין השכר המשולם לעובדים מיו"ש בתעשיה הישראלית לבין זה המשולם בתעשיה המקומית. הדבר משקף עתירות הון גבוהה יחסית בענפים אלה.
ההסבר לקיומו של הפער בשכר בענפים האחרים כגון: עור, עץ, טכסטיל ומתכת טמון בכך שהשכירים בענפים אלה הם בעיקר שוליות ונשים. בנוסף לכך בענפי העץ העור והמתכת אחוז השכירים בכלל המועסקים נמוך (בין שלושים לארבעים אחוזים לעומת שישים אחוזים ומעלה במזון פלסטיקה מחצבים וטכסטיל)שכן ענפים אלה הבנויים ממפעלים קטנים-בתי מלאכה שעובדים בהם הבעלים עם שוליה או שניים. בענף הטכסטיל שאחוז השכירים גבוה יחסית ההסבר לשכר הנמוך טמון כנראה במשקלן הגבוה של הנשים בקרב השכירים.
יש להדגיש שעיקר התעשיה מתרכזת בערים הגדולות ואין כמעט התפתחות של תעשיה בכפרים. ההתפתחות של התעשיה בכפרים מתבטאת בבתי מלאכה על בסיס שארתי, קטנים בעיקר בענף המתכת. דבר זה אולי יכול להעיד שאין צורך בפיתוח של מרכזי תעסוקה בתוך הכפרים אלא יש לתת לתהליך להתפתח כפי שהוא מתפתח בערים הגדולות בלבד. צריך לזכור גם שהמרחק מן הכפרים אל הערים הגדולות הינו קטן ועל כן מאפשר לעבוד בעיר הסמוכה להמשיך לגור בכפר. תהליך זה יכול גם להסביר מדוע למרות ההתפתחות הכלכלית המואצת לא התפתחו תהליכי עיור ביו"ש.

ועדת הגוי מצומצמת - תכנון אזורי כולל מוא"ז מטה בנימין

ישיבה מיום: 9.6.83

משתתפים: ד. וולקוב. ח. וייס. ג. חובב. י. נעים. י. סולומון. נ. בן אליעזר.
א. שמחה. א. טרטנר. ד. הס. ר. בן בשט. נ. גוטנטג. א. סילברסטון.
י. ישראלי. א. שלו. א. אריאל. ר. ממט.

הנושא: תעשיה

חומר רקע נשלח לחברי הועדה ולשאר המשתתפים לעיון מוקדם לקראת הדיון.

ר. בן בשט: מציג מטרת התכנון (הקטנת יוממות, מדרג מרכזי תעשיה, שמירת איכות הסביבה מפעלים עתירי ידע והון ובעיקר עבודה יהודית).
כיום בעיקר יוממות לגוש דן וירושלים.

א. טרטנר: התעסוקה חייבת להיות כלכלית.
יש להפריד בין מישורים כפרי ועירוני ולהבחין בין גושי ואזורי.

י. נעים: יש לתכנן המגזר הערבי ולהחליט האם מרכזים משותפים או נפרדים.

ר. בן בשט: מתאר הפריסה של מרכזי התעשיה.
בישוב הבודד, במרכזים גושיים נוה צוף, שילה, צומת רימונים, מתתיהו, עפרים (מחנה גבעון). צומת רימונים ונוה צוף, בהתאם להתפתחות, יהפכו למרכזים אזוריים. מחנה גבעון מוצע כמרכז תעסוקה ולא תעשיה ממש. מיקום המרכזים באזור הכפר שבין המורדות המערביים וכתף במת ההר ובין במת ההר והמורדות המזרחיים.
מבחינת שלביות לפתח ראשונה את נוה צוף וצומת רימונים.

א. טרטנר: יש לבנות מערכת מנופים שיפעלו נגד כח המשיכה של הערים ויתגברו עליה.

ג. חובב: יש לתת לשילה עדיפות גבוהה. מתנגד לתעשיה במחנה גבעון.

א. שלו: חסר התייחסות לאוכלוסיה הערבית.

ר. בן בשט: מדיניות הממשל היא שלא לאפשר פיתוח מרכזי תעשיה לכפרים הערביים מעבר לאלו שבערים.

י. נעים: לדעתו פיתוח מרכזי תעשיה לערבים יקטין היוממות לערים בישראל וימנע הגירה וחיזוק הערים הערביות.

א. טרטנר: יש לתת לערבים לפתח תעשיה בכפרים בכדי למנוע הגעתם לעבודה בתעשיה היהודית או לעבור לעיר הערבית הגדולה.

ר. בן בשט: מודע לכך כי קיימת יוממות של ערבים מהכפר לעיר.
מדגיש כי מרכזי התעשיה שנמנו לא יתפתחו כולם באותו קצב ולאותו סדר גודל.

נ. גוטנטג: חייבים להתיחס לאזורי ההשפעה הקיימים הישובים הקיימים והמתוכננים הינם ברובם ערי לינה ומהם יוממות לעיר הגדולה. ממרכזי התעשיה המתוכננים קיימת תנועת מוצרים אל העיר. כח המשיכה של העיר יחלש כאשר יווצרו רמות של מרכזי תעשיה באזור הכפרי.

ר. בן בשט: מבחינת שטחים יש צורך בישוב הבודד בכ- 7 דונם, ברמה הגושית כ- 25 דונם ובאזורית 100 - 70 דונם.

א. אריאל: מסתייג ממרכז במחנה גבעון. מציע ששטח מרכז גבשי כ- 50 דונם.

א. שמחה: מקבל הפריסה. מציע לתת עדיפות למפעלים גדולים שעל ידם, יתפתחו מפעלים קטנים יותר. יש להדגיש הצורך בנגישות בין מרכזי התעשיה לישובים ואל מחוץ לאזור.

י. נעים: לבדוק האם לא לוותר על המרכז הגושי בעפרים ולהעדיף את נוה צוף. לא לאפשר מרכז גושי במתתיהו.

ח. וייס: יש לסמן את האתר במתתיהו.

ימשך הדיון בנושא תעשיה - מדיניות סיוע ותכנון ענפי בישיבה הבאה.

רשם: אורי סילברסטון

ועדת ההיגוי המצומצמת - תכנון אזורי מטה בנימין

ישיבה מיום 30.5.83

משתתפים: י. עפר, י. נעים, א. לפידות, ד. וולקוב, נ. בן אליעזר, י. סולומון, ר. בן בשט, ד. הס, א. סילברסטון, מ. קוריאט.

הנושא: חקלאות

חומר רקע נשלח לחברי הועדה לעיון מוקדם, לקראת הדיון.

ר. בן בשט: מציג מצב חקלאות ואפשרות הפיתוח בענף.

ח. וייס: מבקש לדעת מה מעמד התכנית וועדת ההיגוי המאפשרת אותה בכדי שאפשר יהיה לדרוש, על פי התכנית, מכסות מים נדרשות מהרשות לתכנון.

א. לפידות: חקלאות המדינה הינה מתוכננת והקביעה מיהו חקלאי נעשית במוסדות המתאימים. בפרוגרמה נקבע תכנון הישוב והצד הכלכלי שלו כולל חקלאות מדדמנת.
אין אפשרות לפתור בעיות מים לכל סוגי הגידולים ע"י מי קולחין וגם כמויות המים מהישוב הבורד מצומצמות.
הפוטנציאל החקלאי בעיקר בניתוק מקרקע ומים.
תרבית ריקמה מחייב מיומנות וידע ואילובמכוורת השוק מוצף.

י. נעים: שואל האם יש בכלל לפתח חקלאות במטה בנימין ומבקש לדעת מדוע חקלאות (האם גאולת קרקע ואמצעי יצור). יש להוסיף כי יעשה לרכישת קרקעות.

ר. בן בשט: התכנית מצביעה על המגבלות בחקלאות והפיתוח המקומי והספציפי האפשרי.

י. עופר: תומך בתכנון החקלאות, החייבת להופיע בתכנית בחקלאות מדדמנת.

א. לפידות: אם ימצאו אמצעי יצור נוספים אפשר בעתיד לתכנן החקלאות מחדש.

י. עופר: יש להוסיף למספר המועסקים המוצע אחוז נוסף סה"כ 1.5 אחוז.

סיכום: לקבל התכנון המוצע. להוסיף יעדים והאמצעים לכך ובחקלאות מדדמנת.

הנושא: חינוך

חומר רקע נשלח לחברי הועדה לעיון מוקדם לקראת הדיון.

ר. בן בשט: מציג עקרונות הפריסה (לאחר שבועדה הקודמת סוכמו המטרות והעקרונות אך משרד החינוך ביקש לתאם לפני הדיון את הפריסה).

ד. וולקוב: מחנה גבעון מיועד כאזור תעסוקה.

י. עופר: מדוע אין בתי הספר והממ"ד במקום אחד ושכל ישובי גבעון ילמדו בגבעת זאב.

מ. קוריאט: (נציג מ. החינוך). שילוב המוסדות רצוי. מקובל להקים את בתי הספר בישוב כך שמרחקי הנסיעה יהיו מינימליים.
ההחלטה על מחנה גבעון הינה פוליטית. מסיבות אידיאולוגיות של חינוך התיישבותי ואולי אי יכולת של גבעת זאב לספק את השרות אותר השטח שבמחנה גבעון.

ד. וולקוב: מ. השיכון בודק איכלוס בתי הספר בתוך העיר ירושלים בתלמידים מהישובים הסמוכים.

מ. קוריאט: מציע לאתר שטח לשלושת הישובים לאו דוקא בתוך גבעת זאב או מחנה גבעון.

י. נעים: מציע כי ישובי גבעון ילמדו בתוך גבעת זאב.

ר. בן בשט: קיימת בעיה של קניית שרותים ממועצה צקומית מאחר ולמועצה האזורית אין בה השפעה. לכן אין המועצה האזורית מוכנה לקנות שרותי חינוך ממנה.

סיכום: הועדה ממליצה לרכז מוסדות החינוך בגבעת זאב או אלטרנטיבית בנבי סמואל.

הנושא: בריאות

חומר רקע נשלח לחברי הועדה לעיון מוקדם לקראת הדיון.

ר. בן בשט: מציג מערכת הבריאות.

בתכנון מערכת הבריאות קיימת בעיית חוסר הידע לאיזו קופ"ח ישתייך כל ישוב.

מוצע להכין מפה של מצב גושים בתחומים השונים. חינוך, תרבות, בריאות וכו'.

רשם: אורי סילברסטון

מועצה אזורית "מטה-בנימין"

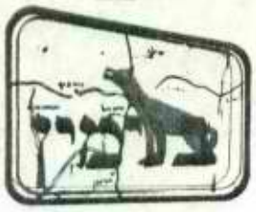

ב"ה א תמוז תשמ"ג

12.6.83

לכבוד

חברי ועדת היגוי מצומצמת

מוא"ז מטה בנימין

הנדון: ועדת היגוי מצומצמת

לצערנו בכל הדיונים לתכנון הסקטוריאלי היתה ההשתתפות בדיונים מצומצמת ביותר מצד חברי ועדת ההיגוי.

הדבר הגיע לשיאו בדיון שנערך ביום ה- 9.6.83 בפרק תכנון התעשיה. כאשר השתתפו בו שניים ורק בחלק מהדיון.

אין צורך להדגיש את חשיבות ועדת ההיגוי לצורך התכנון האזורי הכולל וקידום התוכנית.

צוות התכנון עושה כל המאמצים על מנת לסיים בהקדם האפשרי את התכנית ולהביאה לאישור. אי ההשתתפות בדיונים מחד וחוסר קבלת הערות, אפילו בכתב, מעמיד את צוות התכנון בפני השאלה האם התוכנית מקובלת והאם אפשר להעבירה לאישור ועדת ההיגוי המורחבת (כולל הדפסת כל החומר מחדש להפצה).

תיאום הפגישות כשלעצמו הינו הליך קשה ומסובך, ברור לנו כי ברמת העיסוק של חברי הועדה ישנם דברים בלתי צפויים אך אם רב חברי הועדה אינם, כנראה התכנית האזורית של מטה בנימין נמצא בסדר חשיבות ועדיפות נמוכים.

אנו תקוה כי תינתן תשומת לב להערותינו הנ"ל.

בכבוד רב

צוות התכנון

בית אל
בית אל ב'
בית חורון
בית אריה
גבעון
חדשה
כוכב השחר
כפר אדומים
מבוא חורון
מכמש
מצפה יריחו
מתתיהו
נווה צוף
נילי
עטרת
עפרה
פסגות
רימונים
שילה

ד.נ. הרי ירושלים 999-91 טל: 3-951562-02

9/6/83

נספח מס' 1

מיון ענפי התעשייה
והתפלגותם לפי עתירותם השלטת

הסבר לסימנים:

× = עתירות חד-משמעית של עבודה או הון.

/×/ = במקביל לעתירות השלטת, יש משקל חשוב לעבודה או להון.

\+ = תעשיות עתירות מדע.

(+) = תעשיות עם עתירות מדע פוטנציאלית.

כ = תעשיות מתאימות למגזר הכפרי.

ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה		העתירות השלטת של התעשייה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע:	
0	1	2	3	4	5
10	כרייה וחציבה מתוכן:				
100	הפקת מתכות	×	/×/	(+)	
101 102	חציבה גריסה וטחינת אבן כריית חול	×	/×/		כ
103	הפקת מלחים מבריכות	/×/	×	(+)	
104	הפקת נפט וגז טבעי		×	+	
108	הפקת מוצרים אל מתכתיים לנמ"א	/×/	×		
11-12	מזון, משקאות וטבק, מתוכם:				
110 111	עבוד בשר ועופות,בתי מטבחיים עבוד דגים	×	/×/		כ
112	מוצרי חלב וגלידה	/×/	×		
113	שימורי ירקות ופירות	/×/	×	(+)	כ
114 115	זיקוק שמני מאכל, מרגרינה ומוצרי שמן		×		
116	טחינה תבואה		×		
117	מאפיות לחם	/×/	×		כ
118	מוצרי קונדיטוריה בסקויטים וופלים	×			כ
120	מוצרי בצק		×		כ
121	סוכר	/×/	×	(+)	
122	שוקולד וממתקים	/×/	×		כ
123	יינות ומשקאות חריפים		×		כ
124	בירה ולתת		×	(+)	
125	משקאות קלים		×		כ
126	מוצרי טבק	×	/×/		
128	מוצרי מזון לנמ"א		×	(+)	כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשיה	העתירות השלטת של התעשייה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
13	ט כ ס ט י ל				
	מתוכו:				
130	טוויה, סלילה ושזירה של כותנה		×		
131	טוויה, סלילה ושזירה של צמר		×		
132	חוטים סינטטיים		×	(+)	
133	אריגת בדים	/×/	×		
134	צביעה, הלבנה, הדפסה ואשפרה		×	(+)	
135	סריגת בדים (ומוצרי סריגה)	/×/	×		כ
136	חוטי קשירה, חבלים ומוצריהם		×		כ
14	הלבשה ומוצרי טכסטיל				
	מתוכה:				
140	מלבושים עליונים	×			כ
141	הלבשה תחתונה	×			כ
142	תפירת מוצרי טכסטיל (פרט להלבשה)	×			כ
148	מוצרי הלבשה לנמ"א	×			כ
15	ע ו ר ו מ ו צ ר י ו				
	מתוכו:				
150	בורסקאות	×		(+)	
151	נעליים	×			כ
158	מוצרי עור לנמ"א (פרט להלבשה)	×			כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
16	ע ץ ו מ ו צ ר י ו				
	מתוכם:				
160	תעשית עץ בסיסית	/×/	×	(+)	
161	מוצרי עץ ושעם	×	/×/		כ
162	נגרות וחלקי בנין	×			כ
163	רהיטים	×			כ
164	נגרות ב.צ.נ.	×			כ
165	מרפדיות ומזרונים	×			כ
17	נייר, קרטון ומוצריהם				
	מתוכם:				
170	תעשיה בסיסית של נייר וקרטון		×	(+)	
171	מוצרי נייר וקרטון	×			כ
18	דפוס והוצאות לאור				
	מתוכם:				
180	הוצאה לאור של עיתונים	×	/×/		
182	בתי דפוס	×	/×/		כ
183	כריכיות	×			כ
19	גומי ומוצרי פלסטיקה				
	מתוכם:				
190	מוצרי גומי		×	(+)	כ
191 192	ייצור וחידוש צמיגים ואבובים		×	(+)	
193	מוצרי פלסטיקה		×	(+)	כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשיה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
20	תעשיות כימיות ומוצרי נפט				
200	מתוכן:				
200	כימיה בסיסית		×	+	
201	תרופות	/×/	×	+	כ
202	סבון וחמרי ניקוי	/×/	×	(+)	
203	תמרוקים	×		(+)	כ
204	צבעים ולכות	/×/	×	+	
205	חומרי הדברה וחטוי		×	(+)	כ
206	זקוק נפט גולמי		×	+	
208	מוצרים כימיים לנמ"א		×	+	כ
21	מנרלים אל מתכתיים				
	מתוכם:				
210	מוצרי חמר וסיד לבנייה	×	/×/		כ
211	זכוכית ומוצרי זכוכית	×	/×/	(+)	כ
212	מוצרי קרמיקה	×	/×/		כ
213 214	מלט ומוצרי מלט		×	(+)	
218	תעשיות מינרלים אל מתכתיים לנמ"א	×	/×/	(+)	
22	מתכת בסיסית				
	מתוכה:				
220	תעשיה בסיסית של ברזל ופלדה		×	(+)	
221	כתי יציקה לברזל ופלדה	/×/	×	(+)	
222	מתכות אל-ברזליות (ומוצריהן)		×	(+)	
223	צינורות מתכת		×		

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
23	מוצרי מתכת				
	מתוכם:				
230	מוצרי ארמטורה	×	/×/		כ
231	מוצרי פח	×			כ
232	תייל ומוצריו		×		כ
233	מכשירים,כלי בישול וחמום לא חשמליים	×			כ
234	סכו"ם,כלי עבודה ואביזריהם	×	/×/	(+)	כ
235	מוצרי מתכת מבניים	×			כ
236	מסגריות	×			כ
237	גלוון וציפויים		×	(+)	כ
238	רהיטי מתכת	×			כ
239	מוצרי מתכת לנמ"א	×			כ
24	מכונות, מתוכן:				
240	ציוד ומכונות לחקלאות	×	/×/	+	כ
241	מכונות לתעשיה ולבנין	/×/	×	+	כ
242	מכונות לשרותים,למסחר ולמשקי בית	×	/×/	+	כ
243	משאבות, מדחסים, ציוד שאיבה ומתקני התפלה	/×/	*	+	כ
25	ציוד חשמלי ואלקטרוני, מתוכו:				
250	מנועים חשמליים ושנאים	/×/	×	+	כ
251	ציוד להתקנת חשמלית ומאור	/×/	×	(+)	כ
252	מצברים	/×/	×	(+)	כ
253	כלי בית חשמליים	×	/×/	(+)	כ
254-256	ציוד אלקטרוני	×	/×/	+	כ

* עתירות המדע הפוטנציאלית מתייחסת רק לכלי עבודה.

סמול סטטיסטי	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
26	כלי הובלה				
	מתוכם:				
260	מכוניות, אופנועים וחלקיהם	/×/	×	+	
262	כלי הובלה ימיים	×	/×/	+	
263	אוירונים וחלקיהם	×	/×/	+	
268	כלי הובלה לנמ"א*	×	/×/	(+)	כ
27	י ה ל ו מ י ם	×			כ
28	תעשיות שונות				
	מתוכן:				
280	מכשירים מדוייקים ועדינים	×	/×/	+	כ
281	מכשירי אופטיקה וצילום	×	/×/	+	כ
282	צורפות				
283	ייצור חפצי חן	×			כ
284	כלי משרד וציוד אחר לבתי-ספר	×		(+)	כ
288	מוצרי קליעה ותעשיות שונות	×			כ

* מתיחס רק למתקני שינוע, עגלות וכד'.

נספח מס' 2

רשימת ענפי הסמנה שלא נכללו בסטטרת התעשיות שנ להקים במגזר הכפרי

- הקריטריונים הרלוונטיים לניפוי -

ענפי סמנה של התעשייה	קריטריונים לניפוי / אי הכללה במגזר הכפרי	אקולוגיים			אירגוניים וטכנולוגיים								תחרותיים		כלכליים ופיננסיים			הערות
סמל סטטיסטי	שם	זיהום האוויר	זיהום המים	סכנת שקשה לאנושות	ריכוזיות הייצור ו/או סיכון המסעף ליד ריכוזי האוכל	ארוכים בכרים למרחקים	תובלת מעגנים	תשתית מיוחדת	מידות מינימליות אשר אין מנוגלות כושר תחיצור *	צריכת מים	בדולת	צריכת חשמל	מכנס המלאות	צוותי עבודה	עבודה מיסים עשה ו/או בתנאים	כושר ייצור ארצי עדיף מעל הביקוש המקומי	השקעה גבוהה	ערך מוסף נמוך למועסק
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	כריית והצבה מהוכן:																
100	הפקת מתכות	×		×			×						×		×		בדרך כלל אין מחצבים בכפר
103	הפקה מלחים מבריכות						×			×			×		×		כנ"ל
104	הפקת נפט וגז טבעי	×					×				×				×		כנ"ל
108	הפקת מוצרים אל מתכתיים לנמ"א					×	×						×		×		כנ"ל
11-12	מזון, משקאות וטבק, מהוכנ:																
112	מוצרי חלב וגלידה		×		×	×								×		×	
114 115	זיקוק שמני מאכל, מרגרינה ומוצרי שמן	×				×						×	×	×	×		
116	טחינת תבואה	×			×	×					×			×	×		
121	סוכר	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×		×	×		
124	בירה ולחם				×	×			×			×		×	×		
126	מוצרי שבק	×									×			×			

* באופן סטיר

נספח מס' 2

קריטריונים לניפוי / אי הכללה בסגזר הכפרי		אקולוגיים			אירגונים וטכנולוגיים							חברתיים		כלכליים ופיננסיים				
ענפי משנה של התעשייה		זיהום האוויר	זיהום המים	פגולת שקשה לפגיחה	ריכוזיות היצור ו/או מיקום המפעל ליד ריכוזי האוכלוסין	הובלת מטענים וכבדים למרחקים ארוכים	חשחית מיוחדת	מידות מינימליות של כושר היצור אשר אינן מנוצלות	צריכת מים בגדלה	צריכת חשמל בגדלה	מכנת המלאכות	צורכי עבודה בגדלים	עבודה קשה ו/או במצבים מיסים	ערך מוסף נמוך למועסק	השקעה גבוהה	כושר ייצור ארצי ערוך מעל תביעות המחזי	הערות
מספר מסמיסטי	שם																	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	16	15	14		17
13	מכמסיל																	
	מחוכו:																	
130	שוויה, סלילה ושזירה כותנה										×	×			×	×		
131	שוויה, סלילה ושזירת צמר										×	×			×			
132	חוטים סינטטיים							×			×	×			×			
133	אריגת בדים											×				×		
134	צביעה, הלבנה, הדפסה ואשפרה	×	×				×		×						×	×		
15	עור, מחוכו:																	
150	בורסקאות	×	×	×		×	×						×					
16	עץ וטוצריו, מחוכם:																	
160	תעשיית עץ בסיסית			×	×	×		×			×		×			×		

ענפי משנה של התעשייה	קריטריונים לניפוי / אי הכללה בסגזר הכפרי	אקולוגיים			ארגוניים וטכנולוגיים							חברתיים		כלכליים ופיננסיים				הערות
סמול משפחה	שם	זיהום האוויר	זיהום המים	מטרדי שקשה לפנותה	ריכוזיות הייצור ו/או מיקום המפעל ליד ריכוזי האוכל	הוכלה משענים ארוכים כבדים לטרחקים	תשתית מיוחדת	מידות מינימליות אשר אינן מנוצלות של כושר הייצור	צריכת מים גדולה	צריכת חשמל גדולה	מכנה התלמות	צוותי עבודה גדולים	עבודה שקשה ו/או בתנאים	ערך מוסף נמוך למועסק	תעסוקה גבוהה	כושר ייצור ארצי ערך מעל הביקוש החזוי		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	16	15	14		17
17	נייר וקרטון, מחוכם:																	
170	תעשייה בסיסית של נייר וקרטון		×			×		×	×	×	×	×			×	×		
18	דפוס והוצאה לאור, מחוכם:																	
180	הוצאה לאור של עיתונים				×											×		
19	גומי ומוצרי פלסטיקה, מחוכם:																	
191-192	ייצור וחידוש צמיגים ואבובים	×		×		×		×			×	×	×		×	×		
20	כימיה, מחוכה:																	
200	כימיה בסיסית	×	×				×		×	×	×	×	×		×			
202	סבון	×	×										×			×		
204	צבעים ולכות	×									×		×			×		
206	זיקוק נפט גולמי	×					×	×	×	×	×	×			×			

ענפי משנה של התעשייה / קריטריונים לניפוי או אי הכללה בסגור הכפרי		אקולוגיים			אירגוניים					וטכנולוגיים					חברתיים		כלכליים ופיננסיים			
סמל סטטיסטי	שם	זיהום האוויר	זיהום המים	סכנת לפגיעות שקשה	ריכוזיות הייצור ו/או מיקום המעקל ליד ריכוזי האוכל	הובלת משקעים בכבישים לפרחקים ארוכים	חשיבות מיוחדת	מידות מינימליות אשר כרוך הייצור אינן מנוצלות	גדלה	צריכת מים	גדלה	סכנת התלקחות	צורכי עבודה	עבודה שיטים שקשה ו/או כתנאים	השקעה גבוהה	כרוך ייצור ארצי עודף מעל הביקוש החזוי	ערך מוסף נמוך למוסף	הערות
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
21	מנרלים אל מתכתיים, מחוכם :																	
213 - 214	מלח ומוצרי מלח	×				×	×	×	×	×			×		×			
22	מחכת בסיסית, מחוכה :																	
220	תעשיה בסיסית של ברזל ופלדה	×		×		×	×	×				×	×		×			
221	בתי יציקה לברזל ופלדה	×		×		×							×		×			ה(×)-יש מתייחסים רק ליציקות כבדות וגדולות
223	צינורות מתכת			×		×		×		×		×	×	×	×			
23	מוצרי מתכת, מחוכם:																	
237	גלוון וציפויים		×						×									
26	כלי הובלה, מחוכם:																	
260	מכוניות, אופנועים וחלקיהם				×	×	×	×				×		×	×			
262	כלי הובלה יפיים				×		×					×	×		×			מיקום הכרחי ליד נמל
263	אווירונים וחלקיהם				×	×	×	×				×			×			

לתשומת לב המהנגנים !

יש לקרא בעיון את ההסבר לסימנים בעת השימוש באינדיקטורים : ערכי תכנון

הסבר לסימנים:

- = חוסר מקרים
... = נתונים בלתי ידועים
Ø = נתון קשן מדי
* = נתונים מבוססים על הערכה
** = נתונים מבוססים על השוואות
§ = נתונים סינתיים ומתוקנים
( ) = אפשר לרכז את המקידים אצל מועסק אחד
/ / = נתונים אינפורמטיביים ; לא ניתן להשתמש בהם בתכנון מעשי
× = נתונים שאין להם משמעות

ענף תעשייתי		מועסקים												שטח למועסק					
				הרכב לפי מקצועות ומקידים (בחוזים)															
מספר סטטיסטי	שם	מספר מינימלי אוריינ-טיבי למעל	מנהלים ואקדמ-אים סונים	מהנדסים ומדענ-ים טבע	הנדס-אים ומכנ-אים	מועלים מקצוע-יים ולמחצה	עובדי משרד	עובדים בלתי מקצוע-יים	מגרש מ"ר	שטח בנוי - רצפה סה"כ מ"ר	חלוקתו	גריכה סנמית מ"ק	גריכה שנמית מו"ש	הערות
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	כרייה והצבה, סחוכן:	...	/2.3/	/3.0/	/5.0/	/52.4/	/11.5/	/25.8/	...	...	×	...	...	
101,102	חציבה גריסה וסחינת אבן (101) כרייה חול (102)	* 10	(0.2)	(0.3)	(1.2)	50.7	(9.8)	37.8	...	...	×	210	21.7	
11 ,12	מזון ומשקאות , מחוכם:	...	/0.6/	/0.7/	/2.1/	/44.5/	/8.0/	/44.1/	...	...	×	/420/	/10.2/	
111 ,110	עיבוד בשר, עופות ודגים	*(א) 20	(0.4)	(0.5)	(0.8)	39.8	(5.5)	53.0	200	40	בסלים אחד	510	9.3	א) לא כולל עיבוד דגים
113	ב) שימורי ירקות ופירות	* 50	(0.8)	(0.7)	(2.5)	41.0	11.0	44.0	200	50	בסלים אחד	790	4.5	ב) תעשייה עונתית
117,118 120	מאפיות לחם (117) ומוצרי קונדיטוריה (118) ובצק (120)	* 20	(0.2)	(0.2)	(0.8)	57.0	(5.8)	36.0	150	60	חלקית בסלים	(ב) 20	5.5	ג) סה"כ רק לענף 117 (מאפ')
122	שוקולד וממתקים	* 25	ד) (0.5)	ד) (0.4)	ד) (2.0)	ד) 50.2	ד) 8.1	ד) 38.8	100	30	חלקית בסלים	60	5.9	ד) מחושב מנתונ' ניירות עבודה של משרד הס"ל
123	יינות ומשקאות חריפים	* 15	ה) (0.4)	ה) (0.5)	ה) (2.1)	ה) 46.0	ה) (9.0)	ה) 42.0	...	...	בסלים, כולל מרתף	250	§ 3.6	ה) כולל ענף 124 (בירה)
125	משקאות קלים	* 10							170	65	בסלים אחד	830	19.2	
128	מוצרי מזון לנס"א	* 10-50	(0.8)	(0.8)	(4.4)	63.0	8.0	23.0	200	80	...	440	ו) 31.9	ו) בגלל הגריכה הגבוהה של מזון קפוא נקרא

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית "מטה בנימין"

פריסת מערכת החינוך
לשלב פיתוח מלא ולשלב א' - 1986

נערך ע"י:

רפי בן בשט - מוא"ז מטה בנימין
אורי סילברסטון - חבל ירושלים
דבורה הס - חבל ירושלים

תודתנו נתונה למר מ. פלינקר מהאגף לתכנון אזורי כולל על עזרתו והדרכתו בניתוח הדמוגרפי של האוכלוסיה הנכנסת בכלל ואוכלוסיית התלמידים בפרט.

מערכת החינוך

1. מטרת התכנית ויעדיה

מטרת התכנית המוצעת בזה הינה פריסת מערכת החינוך בתחום המוא"ז מטה בנימין, לשלב פיתוח מלא וכנגזר ממנו לשנת 1986/7.

יעדי התכנית:

א. פיתוח מערכת חינוך קהילתית המשלבת בתוכה גם את מערכת התרבות של הקהילה.

ב. פיתוח מערכת חינוך ברמה גבוהה ככל האפשר אשר תענה על ציפיות המתיישבים מחד ותהווה מוקד משיכה לאוכלוסיה פוטנציאלית. מאידך.

ג. בניית מערכת חינוך אשר תענה על צרכי ודרישות הזרמים השונים.

ד. יצירת מערכת חינוך לכל הגילים. החל ממעונות לפעוטות וכלה במרכז השתלמות למבוגרים.

ה. פריסת מערכת החינוך בצורה יעילה וכלכלית, תוך התחשבות בנוחות התלמיד ובטחונו.

ו. פיתוח מערכת החינוך יהיה מותאם להתפתחות הן של הישוב הבודד והן של המערכת הגושית או האזורית.

תכנית זו נגזרת מתכנון פריסת הישובים במוא"ז מטה בנימין.

הפרק נכתב בתיאום ובהתייעצות עם משרד החינוך והתרבות - מחלקת המיפוי והמחלקה לטיפול בישובים חדשים, החברה למתנסי"ם ורשות הספורט.

2. העקרונות

2.1. כללי

מערכת החינוך תתחלק לארבע חטיבות בהתאם למקובל היום במדינת ישראל:

1. חטיבת הגיל הרך - כוללת מעונות יום, גני ילדים קדם חובה וחובה.
   לפי הצורך כיתות בית ספר יסודי א' - ב'.
2. חטיבה תחתונה - כיתות בית ספר יסודי א' - ו' (כיתות א'-ב' של הישוב).
3. חטיבת ביניים - כיתות ז' - ט'.
4. חטיבה עליונה - כיתות י' - יב'

בתי הספר יתוכננו על פי הזרמים החינוכיים הקיימים והמוכרים במדינת ישראל תוך התאמה לאוכלוסיית אותם ישובים שבית הספר אמור לשרת. בכל מקרה לא יפתח מוסד שגודלו פחות מהגודל המינימלי המוגדר בהנחיות משרד החינוך.

בתי הספר בתחום מוא"ז מטה בנימין יהיו בתי ספר קהילתיים.

2.2. העקרונות

העקרונות המנחים את התכנית המוצעת הם:

1. בכל ישוב תוקם חטיבת הגיל הרך. במקרים בהם אוכלוסיית הילדים לא תצדיק פתיחת כיתות א' - ב' על פי הנחיות משרד החינוך יוסעו התלמידים לבית הספר הסמוך.
2. חטיבה תחתונה תמוקם בישוב אחד או יותר בכל גוש בהתאם לגודל האוכלוסיה ומספר הזרמים הנדרש. (פריסת הישובים תוכננה כך שכל גוש יהיה הומוגני ככל האפשר).
3. יתכנו מקרים שעד אשר הישוב או הגוש יגיעו לשלב פיתוח מלא החטיבה התחתונה תכלול

13. המדד לקביעת גודל אוכלוסיית התלמידים החזויה הוא שלושה אחוז לשנתון מסך כל הנפשות התורמות.

14. בכיתות מעון הונח כי רק 80 אחוז מהילדים בגיל זה נשלחים למעונות יום.

3. תיאור מצב קיים

בתחום מוא"ז מטה בנימין 20 ישובים, אשר אוכלוסייתם מתפלגת מהזרם הממלכתי מחד וכלה בזרם החרדי מאידך כשבתווך אלו התומכים בחינוך המעורב והזרם הדתי והתורני.

בכל הישובים כיום מעונות יום וגני ילדים. ב-12 ישובים קיימת חטיבה תחתונה כיתות א' - ו', מהם בשלושה ישובים קיימת חטיבה צעירה לכיתות א' - ב' בלבד.

אין כיום חטיבת ביניים או חטיבה עליונה והתלמידים לומדים מחוץ לאזור.

כיום בשנת הלימודים תשמ"ג סך כל מספר התלמידים בישובי מוא"ז מטה בנימין 2163 תלמידים מהם, לומדים 1864 תלמידים בבתי ספר שבתחום המועצה ושאר התלמידים לומדים בירושלים או גוש דן.

בטבלה להלן התפלגות התלמידים לשנת הלימודים תשמ"ג לפי ישובים.

4. מערכת החינוך - שלב פיתוח מלא

4.1 כללי

על פי עקרונות התכנון שהוצגו לעיל מוצעת בזה פריסת מערכת החינוך לשלב פיתוח מלא של ישובי המועצה האזורית מטה בנימין, זאת בהתבסס על פריסת מערך הישובים.

הפריסה להלן תתייחס למערכת החינוך היסודי והעל יסודי. פריסת המעונות, גני קדם חובה וגני חובה תהיה על פי הטבלה המצורפת בתיאור כל אחד מהגושים.

לצורך פריסת מערכת החינוך היה צורך להעריך את אוכלוסיית התלמידים החזויה. ניתן היה לבצע זאת בשני דרכים:

א. התחשיב המקובל של 3% לשנתון.

ב. לבנות מודל של אוכלוסיית הנשים בגיל הפריון המאפיין את היישובים כיום ועל פי שיעורי הריבוי הטבעי להעריך את מספר התלמידים הצפוי בכל גיל.

בדיונים שהתקיימו הוחלט שלצורך תכנון כולל יעשה החיזוי על פי האפשרות הראשונה ולצורך תכנון מפורט להשתמש באפשרות השניה.

4.2 גוש בית אריה - נילי

עקב גודל האוכלוסיה של גוש זה, אשר המרכיב העיקרי בו הם התושבות, יש לחלק את הגוש לענין החינוך לשני גושי משנה.

4.2.1 גוש בית אריה

גוש בית אריה כולל את הישובים בית אריה, עפרים ורננים. סה"כ היקף האוכלוסיה 3250 משפחות שהם כ-13,000 נפש, מס' התלמידים החזוי 6760.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות		קדם חובה		גן חובה		א' - ב'		ג' - ו'		ביניים+ועליונה		הערות
			תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	
בית אריה	2000	60	140	7	120	4	60	2	120	4	240	6	360	9	חטיבה בעפרים
עפרים	10000	300	700	35	600	20	300	10	600	17	1200	34	1800	45	
רננים	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	יסודי, בבית אריה, חטיבה בעפרים
סה"כ	13000		910	46	780	26	390	13	780	23	1560	43	2340	59	זרם דתי בנוה צוף

אוכלוסית תלמידים זו מצדיקה הקמת בתי ספר יסודיים ופריסתם כדלקמן:

בית אריה - בית ספר יסודי מ"מ 12 כיתות.

עפרים - 3 בתי ספר יסודיים מ"מ 18 כיתות כל אחד עבור עפרים ורננים.

פריסת בתי הספר המקיפים תהיה כדלקמן:

עפרים - שני בתי ספר מקיפים מ"מ. האחד בן 36 כיתות והשני בן 24 כיתות, עבור הישובים בית אריה, רננים ועפרים.

הישוב	מעונות		קדם חובה		גן חובה		כתות א-ב		כתות ג-ו		ח. ביניים		ח. עליונה		הערות
	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	תלמ'	כית'	
בית אריה	19	2	20	1	7	1	18	2	30	4	17	3	7	3	חטיבת ביניים לומדים בגוש דן
נילי	8	1	8	עם חובה	2	1	8	2	21	4	6	3	5	3	חטיבת ביניים לומדים בגוש דן.
מתתיהו			16	עם חובה	4	1	12	2	11	4	4	3			חטיבה תחתונה לומדים בשעלבים
מבוא חורון			30	1	17	1	32	2	36	4	6	2			חטיבה תחתונה לומדים בשעלבים.
נוה צוף	25	5	27	1	19	1	50	2	55	4	19	3	10	3	ח. ביניים + עליונה בגוש דן.
עטרת	5	1	12	1	1		1	1	7	4					לומדים בנוה צוף.
גבעון	29	3	34	1	17	1	42	2	54	4	17	3	4	2	ח. ביניים + ח. עליונה לומדים בי-ם.
בית חורון	20	2	15	עם חובה	8	1	18	2	30	4	9	3	5	3	ח. ביניים + עליונה לומדים בי-ם.
חדשה	14	2	12	עם חובה	6	1	4	2	6	3	3	3	4	3	ח. ביניים + עליונה לומדים בי-ם.
שילה			48	1	15	1	10	2	23	4	7	3			א-ד במקום,ה-ח עפרה ובית אל,ט-י-ם
בית אל	38	3	58	2	22	1	54	3	95	6	18	3	6	3	ח. ביניים + עליונה לומדים בי-ם
בית אל ב'			38	1	8	1	17	2	6	2	7	3	2	2	א-ד בית אל, ביניים בי-ם, עליונה בי-ם
פסגות	15	2	18	1	3	1	18	2	13	4	12	3	4	3	בית אל, ירושלים.
עפרה	35	3	45	2	20	1	47		64		28	3	6	3	ח. ביניים ד-ח עפרה, ט+ י-ם ועוד
כוכב השחר	15	1	13	עם חובה	6	1	8	2	3	1	3	2	2	1	ח. תחתונה וביניים עפרה.
רימונים	8	1	5	עם חובה	4	1	7	2	8	4	2	1			מעלה אפריים.
מכמש	18	2	12	עם חובה	6	1	14	2	11	4					א-ב במקום, ג-ו בעפרה
מצפה יריחו			22	עם חובה	8	1	16	2	2	2					א-ג במקום, ד-ה בירושלים
כפר אדומים	20	2	25	1	13	1	18	2	32	4	16	3	1	1	במקום. ח. ביניים+עליונה בירושלים
ענתות					2 בכפר אדומים		א 1	1	ג 2 ה 1	2					כפר אדומים
סה"כ	269	30	575	13	188	18	396	37	510	68	174	44	51	30	

4.2.2. גוש נילי

גוש נילי כולל את הישובים נילי, נעלה ואשכר. סה"כ היקף האוכלוסיה כ- 2000 משפחות שהם כ- 8500 נפשות. מס' התלמידים החזוי 4200 לפי הפרוט הבא:

מספר כתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
נילי	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	חטיבה בנעלה
נעלה	6500	180	440	22	360	12	180	6	360	10	720	18	1100	28	
אשכר	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	יסודי בנילי חטיבה בנעלה.
סה"כ	8500		580	30	480	16	240	8	480	14	960	24	1460	38	

אוכלוסיה זו מצדיקה הקמת שני בתי ספר יסודיים בנעלה בני 18 כיתות ו-12 כיתות ובית ספר יסודי 12 - 6 כתות בנילי עבור נילי והישוב אשכר.

בית ספר מקיף 36 כיתות יוקם בנעלה לכל שלושת הישובים.

האוכלוסיה הדתית תוכל לשלוח את התלמידים לבתי ספר ממלכתיים דתיים בגוש נוה צוף או גוש מתתיהו.

4.3. גוש מתתיהו

בגוש מתתיהו כיום שני ישובים חקלאיים חרדיים ובהקמה ישוב חרדי יהויריב (גני מודיעין).

כל הישובים המוצעים להקמה הינם ישובים בסדר גודל של תושבה ובעלי אופי עירוני.

עקב הריבוי בזרמי החינוך בגוש זה - חרדי, חרדי (בחינוך התיישבותי), דתי ולא דתי יש לבדוק את היקף האוכלוסיה בכל אחד מהזרמים הנ"ל, ראה טבלה. סך כל התלמי בגוש זה 11960.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
מתתיהו	600	20	45	2	35	1	20	1	35	1	70	2	110	3	יסודי בשע' בים.
מבוא חורון	600	20	45	2	35	1	20	1	35	1	70	2	110	3	יסודי בשע בים
יהויריב	4200	120	290	14	240	8	120	4	240	7	480	12	720	18	
מתתיהו ג'	11000	330	790	40	660	22	330	11	660	19	1320	38	1980	50	2/3 דתי 2/3 חילוני
רמת מודיעין	2500	75	180	10	150	5	75	3	150	5	300	8	450	12	
גבעת אהוד	3000	90	220	11	180	6	90	3	180	5	360	9	540	14	
מכתם	1200	36	90	5	70	3	35	1	70	2	140	4	220	6	בגבעת אהוד

שני הישובים החקלאיים, מתתיהו ומבוא חורון, ימשיכו לקבל שירותי חינוך בקיבוץ שעלבים שבתחום מוא"ז גזר.

ביהויריב, המוגדר כישוב חרדי יוקם בית ספר יסודי לבנים 12 כיתות ולבנות 12 כיתות.

במתתיהו ג' המתוכנן כישוב מעורב, דתי וחילוני יוקמו שני בתי ספר יסודיים, בני 18 כיתות וכן בית ספר יסודי ממ"ד 18 כיתות בגבעת אהוד.

המתוכנן כישוב חילוני, יוקם בית ספר יסודי 24 - 18 כיתות אשר ישרת גם את הישוב מכתם (בהנחה שאוכלוסייתו תהיה חילונית).

ברמת מודיעין יוקם בית ספר יסודי ממ"ד בן 12 כיתות.

חינוך על-יסודי

- ביהויריב יש להניח כי תוקם ישיבה ויתר התלמידים ילמדו מחוץ לאזור.
- לאוכלוסיה הדתית, ענין מיקום בתי הספר העל-יסודיים הדתיים יידון בהמשך.
- לתלמידי הישובים החילוניים יוקם בית ספר מקיף 36 כיתות במתתיהו ג'.

4.4. גוש נוה צוף

בנוסף לשני הישובים הקיימים, נוה צוף ועטרת, מוצעים בגוש נוה צוף שלושה ישובים קהילתיים נוספים הנושאים כולם אופי דתי. מרכז הגוש מתוכנן בישוב נוה צוף. סה"כ היקף האוכלוסיה לשלב פיתוח מלא כ- 1600 משפחות שהם כ- 7200 נפש, סך כל התלמידים 3825, מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות		קדם חובה		גן חובה		א' - ב'		ג' - ו'		ביניים ועליונה		
			תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	הערות
נוה צוף	1100	35	90	5	70	2	35	1	70	2	140	4	210	6	
עטרת	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
סלעים	800	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	
מעין	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
משעול	1300	40	95	5	80	3	40	1	80	3	160	4	240	6	
מעלה שלמה	2000	60	140	8	120	4	60	2	120	3	240	6	360	9	
סה"כ	7200		525	29	440	15	220	7	440	14	880	23	1320	35	

מוצע להקים בית ספר יסודי ממלכתי דתי בן 18 כיתות בנוה צוף לישובים נוה צוף, מעין ומשעול ובעטרת בית ספר יסודי ממלכתי דתי 12 כיתות לעטרת

בית הספר שבנוה צוף יורחב לפי הצורך לקליטת תלמידים, המעוניינים ללמוד בזרם הדתי, מגוש בית אריה (באם לא תמצא הצדקה להקמת בית ספר יסודי ממ"ד בגוש בית אריה).

במעלה שלמה יוקם בית ספר יסודי ממ"ד בן 12 כיתות.

לענין מיקום בתי הספר העל יסודיים בזרם הדתי ראה דיון נפרד בהמשך.

4.5. גוש דולב

גוש דולב מוצע כגוש של 4 ישובים קהילתיים דתיים כאשר מרכז הגוש בענר.

סה"כ היקף האוכלוסיה לשלב פיתוח מלא כ-750 משפחות שהם כ-3700 נפש. ומס' התלמידים החדוי 2085.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
נזר	1300	40	95	5	80	3	40	1	80	3	160	4	240	6	
ענר	1300	40	95	5	80	3	40	1	80	3	160	4	240	6	
דולב	1300	40	95	5	80	3	40	1	80	3	160	4	240	6	
סה"כ	3900		285	15	240	9	120	3	240	9	480	12	720	18	

בענר יוקם בית ספר יסודי ממ"ד 18 כיתות לתלמידי גוש דולב.

מיקום בתי הספר העל-יסודיים יידון בהמשך בפרק נפרד.

4.6. גוש גבעון

בגוש גבעון קיימים ומוצעים ששה ישובים מהם אחד עירוני, שני תושבות ושלושה ישובים קהילתיים. סה"כ היקף האוכלוסיה לשלב פיתוח מלא בגוש זה כ-5200 משפחות שהם כ-26,000 נפש.

המספר החדוי של התלמידים בגוש גבעון 11425 לפי הפרוט הבא, מהם 5220 בגבעת זאב.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
בית חורון	700	20	50	2	40	1	20	1	40	1	80	2	120	3	
גבעון החדשה	600	20	50	2	40	1	20	1	40	1	80	2	120	3	
נוה בית	800	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	
נבי סמואל	3000	90	220	11	180	6	90	3	180	5	360	9	540	14	
גבעת הראדר	6500	200	500	25	400	13	200	7	400	12	800	20	1200	30	
סה"כ	11600		880	43	710	23	355	13	710	21	1420	36	2130	54	
גבעת זאב	10000	300	720	40	600	20	300	10	600	17	1200	30	1800	45	

פריסת בתי הספר היסודיים תהיה כדלקמן:

בית חורון - בית ספר יסודי ממ"ד בן 12 כיתות (באלטרנטיבה בגבעת זאב)

נבי סמואל - בית ספר יסודי ממלכתי בן 12 כיתות.

גבעת הראדר - בית ספר יסודי ממלכתי 18 כיתות ובית ספר יסודי ממלכתי 12כיתות.

גבעת זאב - 2 בתי ספר יסודיים ממלכתיים בני 18 כיתות ושני בתי ספר 12 כיתות כ"א בזרם ממלכתי ובזרם ממלכתי דתי בהתאם לביקוש.

בתי הספר ישמשו גם את הישובים גבעון החדשה, בית חורון ונוה בית.

פריסת בתי הספר העל יסודיים תהיה כדלקמן:

גבעת הראדר - בית ספר מקיף 36 כיתות.

גבעת זאב - בית ספר מקיף 36 כיתות ובית ספר מקיף 24 כיתות לישובים בית חורון, גבעון החדשה, נוה בית ונבי סמואל.

מיקום בתי הספר העל יסודיים בזרם הדתי ידון בהמשך.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
בית אל	13000	390	940	47	780	26	390	13	780	23	1560	40	2340	59	
פסגות	13000	40	95	5	80	3	40	1	80	3	160	4	240	6	
סה"כ	14300		1035	52	860	29	430	14	860	26	1720	44	2580	65	
עין שרת	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
עפרה	1500	45	110	6	90	3	45	2	90	3	180	5	270	7	
כוכב השחר	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
מעלה מכמש	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
מכמש ב'	750	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	
עלי אל	2500	75	180	9	150	5	75	2	150	5	300	8	450	12	
סה"כ	7750		560	30	470	16	235	8	470	16	940	25	1410	38	
רימונים	800	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	יסודי במעלה אפריים

פריסת בתי הספר היסודיים תהיה כדלקמן:

בית אל - 4 בתי ספר יסודיים ממ"ד בני 18 כיתות כל אחד עבור בית אל ופסגות.

עפרה - בית ספר יסודי ממ"ד בן 12 כיתות עבור עפרה ועין שרת.

מעלה מכמש - בית ספר יסודי ממ"ד בן 18 - 12 כיתות עבור הישובים מעלה מכמש, כוכב השחר ומכמש ב'.

עלי אל - בית ספר יסודי בן 12 כיתות.

4.7 גוש שילה

בגוש שילה מוצעים 4 ישובים קהילתיים בנוסף לישוב שילה, אשר יורחב ויהווה ישוב בסדר גודל של תושבה ויהווה את מרכז הגוש. אופי האוכלוסיה המוצעת לגוש דתי.

סה"כ היקף האוכלוסיה בגוש כ- 1850 משפחות שהם כ- 9000 נפש. מס' התלמידים החזוי 4775 לפי הפרוט הבא.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
שילה	3500	100	250	12	200	7	100	3	200	7	400	10	600		
מעלה לבונה	1500	45	100	6	90	3	45	2	90	3	180	5	270	7	
מבוא שילה	1000	30	70	3	60	2	30	1	60	2	120	3	180	6	
שילה ב	1000	30	70	3	60	2	30	1	60	2	120	3	180	6	
בטנה	1500	45	100	6	90	3	45	2	90	3	180	5	270	7	
מצפה לבונה	750	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	
סה"כ	9250		650	33	550	19	275	10	550	19	1100	29	1650		

פריסת בתי הספר היסודיים תהיה כדלקמן:

שילה - בית ספר יסודי ממ"ד 12 כיתות בנים ו- 12 כיתות בנות עבור הישובים שילה ומעלה לבונה.

בטנה - בית ספר יסודי ממ"ד 12 כיתות לישובים בטנה ומצפה לבונה.

עד להקמת הישוב בטנה ילמדו תלמידי מצפה לבונה בשילה. היה ולא יוקם הישוב בטנה יורחבו בתי הספר בשילה ל- 18 כיתות.

מבוא שילה - בית ספר יסודי ממ"ד 12 כיתות לישובים מבוא שילה ושילה ב'.

מיקום בתי הספר העל יסודיים - במוא"ז מטה בנימין יידון בהמשך.

4.8. גוש בית אל - עפרה

בגוש בית אל-עפרה קיימים ומוצעים תשעה ישובים אשר היקף אוכלוסייתם כ- 4500 משפחות שהם כ- 23,000 נפש. מספר התלמידים החזוי 12005 לפי הפרוט להלן.

מוצע על כן, לחלק את הגוש לשני גושי משנה:

1. גוש בית אל - הכולל את הישובים בית אל ופסגות.
2. גוש עפרה - הכולל את הישובים כוכב השחר, עפרה, מכמש, מכמש ב', עין שרת, עלי אל

4.9. גוש אדומים

בגוש אדומים קיימים ומוצעים לשלב פיתוח מלא ארבעה ישובים שהיקף אוכלוסייתם כ- 3500 משפחות שהם כ- 17,000 נפש, מסי התלמידים החדוי בגוש זה 7840.

לענין מערך החינוך אין לראות בישובים אלו גוש, זאת עקב השוני בהרכבי האוכלוסיה, המרחק מירושלים והנגישות ביניהם.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח מלא:

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות		קדם חובה		גן חובה		א' - ב'		ג' - ו'		ביניים ועליונה		
			תלמי	כתה	תלמי	כתה	תלמי	כתה	תלמי	כתה	תלמי	כתה	תלמי	כתה	הערות
מצפה יריחו	2500	75	180	9	150	5	75	2	150	5	300	8	450	12	
כפר אדומים	1000	30	70	4	60	2	30	1	60	2	120	3	180	5	
ענתות	800	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	150	4	
רמת עטרות	10000	300	720	36	600	20	300	10	600	17	1200	30	1800	45	

מוצע כי במצפה יריחו שאוכלוסייתו דתית נוטה לחרדית, יוקם בית ספר יסודי 12 כיתות.

בכפר אדומים, בהנחה כי החינוך יהיה ממ"ד למרות האוכלוסיה המעורבת, יוקם בית ספר יסודי 6 כיתות אשר יורחב ל-12 כיתות באם תלמידי ענתות ילמדו בבית ספר זה. מאחר ואוכלוסיית ענתות חילונית, היה ולא ילמדו בכפר אדומים ילמדו במעלה אדומים או ירושלים.

ברמת עטרות יוקמו 3 בתי ספר יסודיים - 2 בני 18 כיתות ושלישי בן 12 כיתות.

ברמת עטרות יוקמו שני בתי ספר מקיפים בני 24 כיתות כל אחד.

מיקום בתי הספר העל יסודיים במגזר הדתי יידון בהמשך.

4.10. החינוך העל-יסודי בזרם הדתי

המסגרות המקובלות היום בסקטור הדתי בחינוך העל יסודי הינם:

1. מכינות לישיבות תיכוניות - כיתות ז' - ט' בנים.
2. אולפנות לבנות - כיתות ז' - יב'.
3. ישיבות תיכוניות ו/או מקצועיות - כיתות ט' - יב' בנים.
4. תיכון דתי עיוני ו/או מקצועי - כיתות ט' - יב' אן ז' - יב'.

רוב המוסדות הקיימים במדינה ברמה זו הינם בעלי מוניטין ועל כן יש קושי אובייקטיבי בפתיחת מערכות חינוך חדשות בתוך האזור.
בנוסף לקושי זה המוסדות שהוזכרו לעייל משולבים בדרך כלל במערכת עם פנימיה ומאחוריה רעיון חינוכי.
לסקטור הדתי ישנם גוונים שונים שאינם מוכרים באופן פורמלי אך קיימים במציאות וקשה להתעלם מהם. אלו מתבטאים באופי החינוך והדגש על ערכים תורניים ברמות שונות והפרדה בין בנים ובנות.
הביקוש הגבוה ביותר כיום ברמה זו של חינוך הוא לישיבות תיכוניות ואולפנות ופחות לישיבות מקצועיות ותיכון.
עקב הקשיים שהוזכרו לעייל, לענין קביעת מערכת החינוך העל-יסודי בזרם הדתי, עדיין לא נתקבלה החלטה האם והיכן להקים את מערכת החינוך הזו.
מוצע בזה להקים שלוש מערכות של חינוך על יסודי בתחום מוא"ז מטה בנימין, אשר תשרתנה הן את אוכלוסיית האזור והן כאלה מחוצה לה.

1. אולפנה לבנות.
2. ישיבה תיכונית.
3. תיכון דתי.

מאחר ולא ניתן לקבוע באופן מוחלט את מיקומם מוצע כי יאותרו שטחים לנ"ל בישובים:
בית אל
עפרה
נוה צוף

5. פריסת מערכת החינוך 1986/7

5.1. כללי

על פי עקרונות התכנון שהוצגו בראשית העבודה מוצעת פריסת מערכת החינוך לשנת 1986/7 ובהתאם למערך הישובים למוא"ז מטה בנימין.

הבעייתיות של חידוי האוכלוסיה בשלב פיתוח מלא איננו קיים בשלב פיתוח לשנת 1986/7 ניתן לחזות את אוכלוסיית התלמידים בכל כיתה תוך שימוש בנתוני האוכלוסיה הקיימת בכל ישוב. נמצא מתוך בדיקת מבנה הגילים בשנה הנוכחית כי חטיבת הגיל הרך והחטיבה התחתונה (מעונות עד יסודי) מהוים כ- 3% מסה"כ האוכלוסיה בכל שנתון ואילו החטיבה העליונה כ- 2% מסה"כ האוכלוסיה בכל שנתון.

לענין תוספת אוכלוסיה בישובים השונים הונח כי הרכב האוכלוסיה בטווח הקצר יהיה דומה לזה הקיים היום.

הפריסה להלן תתייחס למערכת החינוך היסודי והעל יסודי. פריסת המעונות, גני קדם חובה וגני חובה תהיה על פי הטבלה המצורפת בתיאור כל אחד מהגושים.

השטחים הנדרשים בכל אחד מהישובים עבור מערכת החינוך. ראה פרק 6.

5.2. גוש בית אריה - נילי

מערכת החינוך לשנת 1986/7, כמו גם לשלב פיתוח מלא, תפוצל לגוש צפוני של יועזר, בית אריה ועפרים ודרומי של נעלה ונילי.

5.2.1. גוש בית אריה

עד לשנת 1986/7 מתוכנן לקום ישוב נוסף בעל אופי של תושבה, זאת בנוסף לישוב בית אריה.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
בית אריה	700		20	50	3	40	2	20	1	40	1	80	2	80	2
עפרים	1300		40	100	5	80	3	40	1	80	3	160	4	160	4
סה"כ	2000			150	8	120	5	60	2	120	4	240	6	240	6

כיום קיים בגוש זה ישוב בודד אחד - בית אריה. בשל עובדה זו והעיכוב בהקמת עפרים ויועזר מוקם בו בית הספר היסודי מ"מ בן 8 כיתות א' - ח'. זאת עד לשלב בו תהיה הצדקה להקים בית ספר יסודי נפרד בעפרים בן 6 כיתות. לכן יוקם יצומצם בית הספר בבית אריה לכיתות א' - ו' בלבד.

תלמידים בזרם החינוך הממלכתי דתי מבית אריה ועפרים ילמדו בנוה צוף אלא אם כן מספר התלמידים יצדיק פתיחת בית ספר ממ"ד בגוש זה.

חטיבת ביניים וחטיבה עליונה מקיפה תוקם בעפרים ותכלול כיתות ז' - יב' עבור הישובים הנ"ל, אך זאת בהתאם לקצב האיכלוס.

5.2.2. גוש נילי

בגוש זה קיים היום ישוב קהילתי בודד - נילי ומתוכנן לקום ישוב נוסף, נעלה, כתושבה.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
נילי	400	12	30	1	24	1	12	1	24	1	50	2	50	2	
נעלה	1300	40	100	5	80	3	40	1	80	3	160	4	160	4	
סה"כ	1700		130	6	104	4	52	2	104	4	210	6	210	6	

בנילי מוקם בית ספר יסודי כיתות א' - ו' מכיון שאיכלוס נעלה לא צפוי לפני שנת 1985/6 ובאם מערכת הכבישים תהיה לקויה והנגישות קשה יהיה צורך לפתוח גם כיתות ז' - ח' במקום.

מאחר ונעלה סמוכה לנילי ובה מירב האוכלוסיה בגוש אין לבנות בשלב זה מבני קבע בבית הספר שבנילי. המבנים הזמניים, רמתם הנוכחית מספקת לתקופה זו, עד אשר האיכלוס בנעלה יצדיק פתיחת בית ספר יסודי במקום.

תלמידים מזרם החינוך הממלכתי דתי ילמדו בנוה צוף או בבית חורון.

חטיבת ביניים וחטיבה עליונה מקיפה, כיתות ז' - יב', תוקם בנעלה, בהתאם לקצב האיכלוס.

5.3. גוש מתתיהו

בגוש זה קיימים היום שני ישובים שיתופיים חרדיים שעיסוקם חקלאות.
מתוכננים להקמה בשלב זה שלושה ישובים בעלי אופי עירוני, אשר אחד מהם בשלבי הקמה.
מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
מתתיהו	240	7	16	1	14	1	7	1	14	1	30	1	30	1	
מבוא חורון	420	13	30	1	25	1	13	1	25	1	50	1	50	1	
יהוירים	1200	35	85	5	70	3	35	1	70	2	140	4	140	4	
מתתיהו ג	500	15	35	2	30	1	15	1	30	1	60	2	60	2	
גבעת אהוד	400	12	30	2	25	1	12	1	25	1	50	2	50	2	

הישובים השיתופיים למודים כיום בבית הספר שבקיבוץ שעלבים (במוא"ז גדר) ומעוניינים להמשיך בכך.

בשלב ראשון מוצע להקים בית ספר יסודי עצמאי ביהוירים בן 6 כיתות
במתתיהו ג' יוקם בשלב זה בית ספר יסודי ממלכתי בן 6 כיתות עבור הישובים מתתיהו ג' וגבעת אהוד.

5.4. גוש נוה צוף

בגוש נוה צוף קיימים שני ישובים קהילתיים ואין מתוכננים בשלב זה תוספת ישובים.
את המרכז הגושי יהווה, בהווה ובעתיד, הישוב נוה צוף.

הישוב	פפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
נוה צוף	900	30	70	3	60	2	30	1	60	2	120	3	110	3	
עטרת	400	12	30	1	24	1	12	1	24	1	50	2	50	2	
סה"כ	1300		100	4	84	3	42	2	84	3	170	5	160	5	

בישוב נוה צוף מוצע להקים בית ספר יסודי 12 כיתות אשר ישרת הן את ישובי הגוש, הן את האוכלוסיה הדתית שבגוש בית אריה והן את ישובי גוש דולב אשר יקבלו שירותי חינוך ושירותים אחרים בשלב הראשון בנוה צוף.

5.5. גוש דולב

כיום גוש זה ריק מהתיישבות אך מוצעים להקמה בשנים הבאות שלושה ישובים קהילתיים. לשניים מישובים אלו קיימים גרעינים אשר אוכלוסייתם דתית.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
ענר	250	8	18	1	15	1	8	1	15	1	30	1	30	1	יסודי בנוה צוף
דולב	250	8	18	1	15	1	8	1	15	1	30	1	30	1	יסודי בנוה צוף
נזר	150	5	12	1	10	1	5	1	10	1	20	1	20	1	יסודי בנוה צוף
סה"כ	650		48	3	35	3	21	3	40	3	80	3	80	3	

בשלב זה אין הצדקה להקמת בית ספר יסודי בגוש ותלמידי הישובים ילמדו בבית הספר שבנוה צוף.

5.6. גוש גבעון

בגוש גבעון קיימים היום שני ישובים קהילתיים - גבעון החדשה ובית חורון ובהקמה ישוב עירוני גבעת זאב. בשלבי תכנון שונים שני ישובים נוספים בעלי אופי עירוני - גבעת הרדאר ונבי סמואל.

גבעת זאב, למרות היקפה המצומצם, תקבל מעמד מוניציפלי נפרד עד 1986.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
בית חורון	500	15	35	2	30	1	15	1	30	1	60	2	60	2	ביי"ס ממ"ד
גבעון החדשה	320	10	25	1	20	1	10	1	20	1	40	1	40	1	
גבעת הראדאר	1000	30	70	3	60	2	30	2	60	2	120	3	120	3	
נבי סמואל	400	12	30	2	25	1	12	1	25	1	50	2	50	2	
סה"כ	2220		160	8	135	5	67	5	135	5	270	8	270	8	
גבעת זאב	5000	150	360	18	300	10	150	5	300	9	600	15	600	15	דתיים בבית חורון

בבית חורון קיים היום בית ספר ממ"ד. בית ספר זה הוקם במקום, עבור אוכלוסיה מעורבת דתית וחילונית, בשל העובדה שאין בית ספר ממ"ד בטווח מקובל ועקב יחודיותו של הישוב.
מבחינת גודל האוכלוסיה בישוב אין כל הצדקה להקמת בית ספר.
יש לשאוף לחזק בית ספר זה באמצעות אוכלוסיית התלמידים הדתיים מהישובים שבגוש.
למקרה של הפרדה בין הזרמים יש לתכנן את בית הספר בבית חורון עם אפשרות הפרדה פיזית לשני אגפים.

מוצע כי תלמידי הישובים גבעון החדשה, גבעת הראדר ונבי סמואל ילמדו בגבעת זאב.
בגבעת זאב יוקמו שני בתי ספר יסודיים בני 18 כיתות כל אחד.
בגבעת הראדר יוקם בית ספר על יסודי ממלכתי בן 24 כיתות.

5.7. גוש שילה

בגוש שילה קיים היום ישוב קהילתי אחד - שילה ומוצעים להקמה עד 1986/7 שלושה ישובים נוספים. 2 מהם בתחום מוא"ז שומרון אך זיקתם מבחינת מערך הישובים לישוב שילה המתוכננת להתפתח כאשכול קהילות ולהוות את מרכז הגוש.

עקב ריחוק הגוש יש לשאוף כי אופי הישובים יהיה דתי ועל ידי כך למנוע היווצרות קשיים במתן שירותים, בעיקר בתחום החינוך.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות תלמ'	מעונות כתה	קדם חובה תלמ'	קדם חובה כתה	גן חובה תלמ'	גן חובה כתה	א' - ב' תלמ'	א' - ב' כתה	ג' - ו' תלמ'	ג' - ו' כתה	ביניים ועליונה תלמ'	ביניים ועליונה כתה	הערות
שילה	750	20	50	2	40	1	20	1	40	1	80	2	80	2	
מעלה לבונה	200	6	15	1	12	1	6	1	12	1	24	1	24	1	
מבוא שילה	150	5	12	1	10	1	5	1	10	1	20	1	20	1	
מצפה לבונה	150	5	12	1	10	1	5	1	10	1	20	1	20	1	
סה"כ	1250		89	5	72	4	36	4	36	4	144	5	144	5	

מוצע להקים בישוב שילה בית ספר ממלכתי - דתי 12 כיתות אשר ישרת בשלב זה את כל ישובי הגוש.

5.8. גוש בית אל - עפרה

בגוש בית אל - עפרה ששה ישובים קיימים, למעט הישובים רימונים כולם בעלי אופי דתי.

בהתאם למוצע בשלב פיתוח מלא יש לחלק גוש זה לשני גושי משנה.

א. גוש בית אל שיכלול את הישובים - בית אל, בית אל ב' ופסגות.

ב. גוש עפרה שיכלול את הישובים - כוכב השחר, מכמש, עפרה ורימונים.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות		קדם חובה		גן חובה		א' - ב'		ג' - ו'		ביניים ועליונה		
			תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	הערות
בית אל	1300	40	100	5	80	3	40	1	80	3	160	4	160	4	
פסגות	750	20	50	2	40	1	20	1	40	1	80	2	90	2	
סה"כ	2050		150	7	120	4	60	2	120	4	240	6	250	6	
עפרה	800	25	60	3	50	2	25	1	50	2	100	3	100	3	
כוכב השחר	400	12	30	1	24	1	12	1	24	1	50	2	50	2	
מכמש	400	12	30	1	24	1	12	1	24	1	50	2	50	2	
סה"כ	1600		120	5	98	4	49	3	98	4	200	7	200	7	
רימונים	320	10	25	1	20	1	10	1	20	1	40	1	40	1	

עבור גוש בית אל יוקם בית ספר יסודי ממ"ד 12 כיתות בבית אל לגוש עפרה יוקם בית ספר יסודי ממ"ד 12 כיתות בעפרה. מבחינת מרחקי הנסיעה ומרכזיות צריך היה להקים את בית הספר בכוכב השחר. עקב מצב קיים והחלטות מוסדיות ימוקם בית הספר בעפרה.

מכיוון שהישוב רימונים הינו ישוב בעל אוכלוסיה חילונית ומספרם אינו מצדיק הקמת בית ספר במקום ימשיכו התלמידים לנסוע וללמוד במעלה אפריים.

5.9. גוש אדומים

בגוש אדומים שני ישובים קהילתיים קיימים וישוב שלישי בשלבי הקמה. הרכבי האוכלוסיה שונים בכל אחד מהישובים ואין לראות בהם גוש לצורך קבלת שירותי חינוך.

מספר כיתות נדרש בכל ישוב לחטיבות החינוך השונות - שלב פיתוח 1986/7

הישוב	נפשות	שנתון	מעונות		קדם חובה		גן חובה		א' - ב'		ג' - ו'		ביניים ועליונה		
			תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	תלמ'	כתה	הערות
מצפה יריחו	500	15	35	2	30	1	15	1	30	1	60	2	60	2	
כפר אדומים	400	12	30	1	24	1	12	1	24	1	50	2	50	2	
ענתות	200	6	15	1	12	1	6	1	12	1	25	1	35	1	

בכפר אדומים קיים בית ספר ממלכתי דתי. הישוב הינו ישוב מעורב ובית הספר מוגדר כבית ספר פתוח. שני נתונים אלה אינם מאפשרים לתמידי מצפה יריחו להשתלב בו.
ענתות הינה ישוב חילוני. תושביה הביעו הסכמה ללמוד השנה בכפר אדומים ובאם נכונות זו תמשך ימשיך בית הספר בכפר אדומים לשרת את תלמידי ענתות. במידה ולא, ילמדו אלה בעיר מעלה אדומים.
במצפה יריחו קיים בית ספר ממ"ד כיתות א' - ג' (כיתה ג' איננה מאושרת ובניגוד לתכנון).
בהנחה כי מצפה יריחו יתפתח לישוב גדול תהיה הצדקה להקים בו בית ספר יסודי ממ"ד וכן בשל יחודיות הרכב האוכלוסיה הנוטה לחרדי. בשלב זה ילמדו התלמידים מחוץ לאזור.

5.10. חטיבת ביניים וחטיבה עליונה בזרם הדתי

בשנת הלימודים 1982 לומדים מחוץ לאזור כ- 160 תלמידים בחטיבות הביניים והעליונה.
קיים קושי מסויים בחיזוי מספר התלמידים לשנת 1986/7 עקב חוסר ידיעה באשר למבנה האוכלוסיה שתקלט בשנים אלו.
ניתן לאמוד את מספר התלמידים לכיתות ז' - יב' בשני צורות:
1. על פי המקדם המקובל של 3% לשנתון מסה"כ האוכלוסיה.
2. על פי שיעור הילדים הקיים כיום בכיתות ג' - ו' מותאם לגודל האוכלוסיה החזוי.
דרך חישוב זו יוצאת מתוך הנחה שמבנה הגילים באוכלוסיה המתווספת דומה לזו הקיימת היום בישובים.
על פי מקדם 3% לשנתון מספר התלמידים הצפוי הוא כ- 2100, על פי דרך חישוב שניה מספר התלמידים החזוי הוא כ- 1200.
יש להעיר כי בבדיקה שנערכה במצב הקיים היום בישובים המקדם המקובל של 3% לשנתון מתקיים באוכלוסיית התלמידים בכיתות בית הספר היסודי ומטה אך אינו מתקיים בחטיבת הביניים והחטיבה העליונה, זאת עקב מבנה הגילים הצעיר של האוכלוסיה באזור.
על כן יש להתיחס בתכנון חטיבת הביניים והחטיבה העליונה למספר החזוי של כ- 1200 תלמידים לשנת 1986/7.
יש להוסיף כי מספר זה הינו סך אוכלוסיית התלמידים בגילאים הנ"ל ויש להניח כי חלק ניכר מאוכלוסייתי התלמידים יעדיף את המוסדות החינוכיים הותיקים שמחוץ לאזור על פני מערכות חדשות באזור, זאת לפחות בשלב זה.
המסקנה היא כי לא ניתן בשלב הנוכחי לדבר על הקמת שלוש מערכות מקבילות כפי שמוצע בשלב פיתוח מלא.
מוצע כי תוקם באזור ישיבה תיכונית בישוב בית אל או אולפנא לבנות בעפרה ובהתאם להתפתחות להחליט על המשך ביצוע.

6. הקצאת שטחים למערכת החינוך

השטחים הנדרשים על פי תקני משרד החינוך והתרבות.

למעונות יום וגני ילדים ובתי ספר יסודיים 0.5 דונם לכיתה ולחטיבת ביניים וחטיבה עליונה 1.0 דונם לכיתה.

מיקומם של שטחים אלה ופיזורם יעשה בהתאם לגודל הישוב, הנגישות ומרחקי הליכה מינימליים. מעונות היום וגני הילדים יפוזרו כך שמרחקי ההליכה לא יעלו על מאות מטרים וחציית כבישים תהיה מינימלית. מיקום בית הספר יהיה בתוך הישוב כך שלא יהווה מטרד לתושבים והנגישות אליו לבאים מחוץ לישוב לא תהיה דרך הישוב כך שתגרום למטרד. מיקום חטיבת הביניים וחטיבה עליונה יהיה בשולי הישוב.

בטבלה הרצ"ב הקצאת שטחים למוסדות מערכת החינוך בכל אחד מהישובים הן לשלב פיתוח מלא והן לשלב פיתוח 1986/7.

השטחים לשלב פיתוח מלא הינם השטחים אותם יש ליעד בתכניות המפורטות של הישובים למוסדות חינוך.

השטחים לשלב פיתוח 1986/7 מהוים קוים מנחים לתכנון ביצוע בשלב ראשון ומהוים חלק מהשטחים הנדרשים לשלב פיתוח מלא.

הקצאת שטחים למערכת החינוך בכל ישוב - שלב פיתוח מלא ושלב 1986/7 (בדונם)

הישוב	מעונות מלא	מעונות 86/7	קדם חובה מלא	קדם חובה 86/7	גן חובה מלא	גן חובה 86/7	יסודי מלא	יסודי 86/7	ביניים ועליונה מלא	ביניים ועליונה 86/7	סה"כ מלא	סה"כ 86/7
בית אריה	4	3	2	2	1	1	6	4			13	10
עפרים	11	3	6	2	3	1	18		36		74	6
רננים	2		1		1						4	
נילי	2	1	1	1	1	1	6	4			10	7
נעלה	11	3	6	2	3	1	15		36		74	6
אשכר	2		1		1						4	
מתתיהו	1	1	1	1	1	1					3	3
מבוא חורון	1	1	1	1	1	1					3	3
יהויריב	7	4	4	2	2	1	12	6	20		45	13
מתתיהו ג	13	1	8	1	4	1	24		36		85	3
רמת מודיעין	5		3		1		6				15	
גבעת אהוד	6		3		2		12				60	
מכתם	4		2		1						7	
נוה צוף	3	3	1	2	1	1	12	6	36		53	12
עטרת	2		1		1		6				10	
סלעים	2		1		1						4	
מעין	2		1		1						4	
מעלה שלמה	4				1		6				11	
משעול	3		2		1						6	
נזר	3	1	2	1	1	1					6	3
ענר	3	1	1	1	1	1	9				15	3
דולב	3	1	1	1	1	1					6	3
מעלה שלמה	4				1						15	
בית חורון	1		1		1	1	6	6			9	9
גבעון החדשה	1	1	1	1	1	1					3	3
נוה בית	1		1		1						3	
נבי סמואל	6	1	1	1	2	1	6		18		38	3
גבעת הראדר	13	2	3	1	4	1	15	6	36		68	4
גבעת זאב	13	9	9	5	4	3	30	21	36		85	40
שילה	6	1	2	1	2	1	12	6			22	9

7. מועסקים במערכת החינוך

מספר המועסקים במערכת החינוך מתבסס על המקדמים הבאים:

פעוטון - 1 מועסקים לכל 6 ילדים

קדם חובה - 2 מועסקים לכל כיתה.

גן חובה - 2 מועסקים לכל כתה.

בית ספר יסודי - 1.5 מועסקים לכל כיתה.

חטיבת ביניים - 2.5 מועסקים לכל כיתה.

חטיבה עליונה - 2.5 מועסקים לכל כיתה.

מספר המועסקים בכל ישוב הינו בהתאם למוסד החינוכי במקום. מקום המגורים של המועסקים הינו מישובי האזור כולו. ההנחה היא כי לא יהיו מועסקים שיבואו מחוץ לאזור.

סה"כ המועסקים במערכת החינוך בתחום מוא"ז מטה בנימין מוערך בכ-4300.

	מעונות		קדם חובה		גן חובה		יסודי		ביניים ועליונה		סה"כ	
הישוב	מלא	86/7	מלא	86/7	מלא	86/7	מלא	86/7	מלא	86/7	מלא	86/7
מעלה לבונה	2	1	1	1	1	1					4	3
מבוא שילה	2	1	1	1	1	1	6				10	3
שילה ב	2	1	1	1	1	1					4	3
בטנה	3		2		1		6				6	
מצפה לבונה	1	1	1	1	1	1					3	3
בית אל	24	4	13	2	7	1	36	9	36		126	3
פסגות	3	1	2	1	1	1					6	3
עין שרת	2		1								4	
עפרה	3	2	2	1	1	1	6	6	36		48	10
כוכב השחר	2	1	1	1	1	1					4	3
מעלה מכמש	2	1	1	1	1	1	9				13	3
מכמש ב	2		1		1						4	
עלי אל	4		3		1		6				14	
רימונים	2	1	1	1	1	1					4	3
מצפה יריחו	7	1	3	1	1	1	6	2			17	5
כפר אדומים	2	1	1	1	1	1	6	4			10	7
רמת עטרות	18		10		5		24		48		105	
ענתות	2	1	1	1	1	1					4	3

מועסקים במערכת החינוך שלב פיתוח מלא.

הישוב	מעונות מלא	קדם חובה מלא	גן חובה מלא	יסודי מלא	ביניים ועליונה מלא	סה"כ מלא
בית אריה	23	8	4	18		53
עפרים	117	40	20	77	112	366
רנבים	12	4	2			18
נילי	12	4	2	18		36
נעלה	73	24	12	45	90	244
אשכר	12	4	2			18
מתתיהו	7	2	2			11
מבוא חורון	7	2	2			11
יהויריב	48	16	8	36	30	138
מתתיהו ג	131	44	22	36	126	408
רמת מודיעין	30	10	6	18		64
גבעת אהוד	36	12	6	36	90	180
מכתם	15	6	2			23
נוה צוף	15	4	2	36	90	138
עטרת	12	4	2	18		36
טלעים	10	4	2			16
מעין	12	4	2			18
משעול	16	6	2			24
נזר	16	6	2			24
ענר	16	6	2	27		51
דולב	16	6	2			24
מעלה שלמה	23	8	4	18		53
בית חורון	8	2	2	18		30
גבעון החדשה	8	2	2			12
נוה בית	10	4	2			16
נבי סמואל	38	12	6	18	60	134
גבעת הראדר	83	26	14	45	90	258
גבעת זאב	120	46	26	90	162	444
שילה	41	14	6	36		187

הישוב	מעונות	קדם חובה	גן חובה	יסודי	ביניים ועליונה	סה"כ
מעלה לבונה	10	4	2			16
מבוא שילה	12	4	2	18		36
שילה ב'	12	4	2			18
בטנה	18	6	4	18		46
מצפה לבונה	10	4	2			16
בית אל	156	52	26	108	90	432
פסגות	16	6	2			24
עין שרת	12	4	2			18
עפרה	18	6	4	18	90	136
כוכב השחר	12	4	2			18
מעלה מכמש	12	4	2	27		45
מכמש ב'	10	4	2	18		34
עלי אל	30	10	4	27		71
רימונים	10	4	2			16
מצפה יריחו	30	10	4	18		62
כפר אדומים	12	4	2	18		36
רמת עטרות	120	40	20	72	120	372
ענתות	10	4	2			16
סה"כ	1463	498	250	954	1092	4257

8. השקעות

סה"כ ההשקעות הנדרשות במערכת החינוך בתחום מועצה אזורית מטה בנימין להקמת מבנים, כולל ציוד בסיס מעורכות בכ-6.5 מיליארד שקל. (במחירי 4.83$) כאשר בסיס החישוב הינו לפי 26,000 למ"ר ($600).

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תיירות ונופש

נערך ע"י:
רפי בן בשט - מוא"ז מטה בנימין
אורי סליברסטון - חבל ירושלים

בהשתתפות:
שלמה פוקס - חבל ירושלים

מטרות

1. ניצול משאבי הנוף והטבע והאתרים ההיסטוריים להקמת תשתית לפיתוח התיירות ונופש באזור וליצירת מקומות תעסוקה לתושבי האזור.
2. הרחבת שטחי הנופש והבילוי עבור אוכלוסיית מישור החוף החסרה שטחים אלו.
3. יצירת מערך תיירות ונופש אשר ישלים את תכנית האב לתיירות שבתחומי הקו הירוק ויקשר בין אזור התכנון לבין האזורים הסמוכים לו.
4. שמירה על הטבע והנוף הייחודי באזור.

אמצעים

1. פיתוח אתרי טבע ואתרי עתיקות בעלי ייחוד.
2. פיתוח שטחי יער קיימים ונטיעת יערות חדשים.
3. פיתוח מקומות אכסון ולינה לתיירות פנים וחוץ.
4. הקמת שרותי דרך לאורך צירי הכבישים.
5. קביעת שמורות טבע ושמורות נוף.
6. פיתוח מסלולי טיול ממונע, רכוב ורגלי.

תיירות ונופש

1. כללי

יחודו של אזור מועצה אזורית מטה בנימין ביחידות הנוף השונות, עם המעבר ממערב למזרח, ונוף הרריים תיכוני לנוף הרריי מדברי. עם זאת אין בו יתרון יחסי או משאבים טבעיים אשר יהוו כח משיכה לגורמי התיירות השונים. על התיירות להתבסס על ערכי הטבע הקיימים ואתרי העתיקות שבאזור ועל פיתוחם בעתיד. בשל כך אפשרויות פיתוח מפעלי תיירות וכדאיותם מוגבלות ומספר המועסקים בהם יהיה קטן יחסית.

ערכי הטבע והנוף שתוארו בפרק 3. ג. (בתאור האזור והרקע לתכנון) ישמשו כמוקדים לטיולים ורובם ישמרו כפי שהם - כאתרי עתיקות, כשמורות טבע וכגנים לאומיים ורק מיעוטם יפותחו כגון עין קלט, חרבות שילה, ויער אום צפא.

על מנת לפתח ולפתוח את האזור לנופש, יש בשלב ראשון לקבוע מסלולי טיולים ולהביא לידיעת הציבור את הפוטנציאל הגלום באזור וזאת ע"י שילוט, הכוונה, הדרכה ופרסום באמצעי התקשורת.

בשלב שני יש להתחיל בפיתוח מספר אתרים בעלי יחוד באזור ובמקביל להכין תשתית נוספת למשיכת מטיילים אל תוך האזור ע"י יעור ופיתוח אתרי פיקניק וחניונים.

לאחר בדיקה כלכלית מעמיקה של ביקוש ובחינת המצב הקיים באזור יהודה ושומרון של ביקוש לבתי מלון והארחה ניתן יהיה לגשת להקמת יחידות הארחה באזור מטה בנימין.

2. פרוייקטים לפיתוח התיירות

באזור התכנון שלושה גושים הניתנים לפיתוח תיירות וזאת בהתבסס על המשאבים האנושיים והטבעיים בהם-שילה, יער אום צפא וואדי קלט.

מדיניות פיתוח התיירות תקבע בהתאם לאזור ולא על פי הישובים הבודדים.

2.1. שילה

מיקומה של שילה על ציר האורך המרכזי העובר בבמת ההר מירושלים לשכם וקירבתה לחרבת שילה מהווים פוטנציאל להקמת פרוייקט תיירותי משולב.

מוצע בשלב ראשון הקמת מזנון שיורחב למסעדה ואשר יתבסס על תנועה עוברת אך בעיקר עבור המבקרים באתר העתיקות של שילה. את האתר יש לחפור ולשחזר. את המבנה הנטוש של משלחת החפירות הדנית מוצע לשפץ ולהפוך למוזיאון.

כן מוצע להקים במקום דגם המשחזר את המשכן ואשר יהווה מקור משיכה לתיירים עוברים ולקבוצות תלמידים.

בשלב שני, על פי הביקוש, תוקם במקום אכסניה בסדר גודל של כ- 80 חדר.

מוצע לפתח במקום חוות סוסים, הן לתושבי האזור והן למטיילים אשר יערכו את הטיול ברכיבה מהלך חצי יום או מהלך יום. כדוגמא - לנוה צוף שם תוקם חוות סוסים מקבילה.

2.2. נוה צוף

כבר כיום, ללא כל פיתוח משמעותי, קיימת תנועת מטיילים באזור - ביער אום צפא המוכרז כשמורת טבע. יתרונו של האתר במיקומו על ציר הנועה מהשפלה לגב ההר ובחורש הטבעי המטופח. יש לפתח את היער, תוך שמירת יחודיותו, ע"י הקמת מתקני נופש.

מוצע לנצל תנועה זו ולהקים במקום חוות סוסים אשר תאפשר טיולי רכיבה הן בסביבה והן עד שילה. ביער אום צפא יוקם חניון נופש פעיל ומרכז מידע למטיילים בסביבה.

אזור נוה צוף יושב בכתף בבמת ההר, באזור הרי הצופה הן למערב ולהן למזרח ושאקלימו נח. קרבתו היחסית לשפלת החוף ולמטרופולין של גוש דן מהווה לגבי האזור יתרון.

מוצע לנצל יתרונות אלו להקמת בית הארחה במקום, בהיקף של כ- 100 חדר. בית הארחה בעל אופי דתי או אחר אשר ימשוך נופשים. אפשר ליצור שיתוף בין אזור זה לבין בית הארחה ומרכז הנופש המוקם בחוף עזה. שילוב סוגי נופש שונים - חוף והר - עשוי להוות אטרקציה.

כן מוצע להקים על ציר זה, בצומת רנתיס, תחנת שירותי דרך ומרכז הדרכה לטיולים.

2.3. חוף ים המלח

במסגרת פיתוח חוף צפון ים המלח באזור קליה מוצע להקצות קטע חוף סגור המיועד לאוכלוסיה דתית המבקשת רחצה נפרדת.

פיתוח החוף וניהולו יעשה על ידי אחד הישובים הקהילתיים שבמורדות המזרחיים של מטה - בנימין, מצפה יריחו.

פרויקט חוף הרחצה יכלול בשלב ראשון שירותי רחצה וחניון לשהיית יום ובשלב שני הקמת מסעדה ובריכות מים מתוקים.

2.4. ואדי קלט

ואדי קלט מהווה את אחד מאתרי הנוף הבולטים והמושכים שבאזור התכנון בכלל ובמדבר יהודה והשומרון בפרט.

כבר היום הוא מהווה את אחד ממסלולי הטיול המבוקשים. לאורכו מעיינות עין פרה, עין פואר ועין קלט, מנזר סנט ג'ורג' ובשפכו ארמונות החשמונאים.

יש לשמור מחד על הואדי ואתריו בצורתם הטבעית אך מאידך לדעת לנצלם לתועלת הישובים שבסביבתו.

ואדי קלט צמוד לאחד מעורקי התחבורה הראשיים, על ציר ירושלים - יריחו - עין גדי המעביר בשנה נפח גבוה של תנועת תיירות עוברת.

יש לפתח את האתרים כך שתהוונה כח מושך להסטת המטיילים מהכביש אליהם.

במסגרת התכנית, שבאחריות רשות שמורות הטבע, מוצע לפתח וליצור מוקדים סביב המעיינות ואמת המים תוך ניצול המים ליצירת צמחיה ובריכות.

באם נפח המטיילים יצדיק זאת מוצע להקים בעין פואר ובעין קלט קיוסק ושרותים.

על כביש ירושלים - יריחו מוצע להקים בחאן השומרוני הטוב, משני צידיו שרותי דרך אשר יכללו תחנת דלק, מסעדה, חנות מזכרות ועוד. הפרוייקטים הנ"ל ינוהלו ע"י ישובי הסביבה. על ציר זה יוקם מרכז מידע למטיילים בסביבה ולאלו היורדים לאזור יריחו וים המלח.

2.5. כפר אדומים

תוך ניצול הנוף המדברי ואקלימו היבש וקרבת המקום לירושלים ואתריה מחד ולים המלח מאידך מוצע לפתח בישוב קיט ביתי לנופשים המבקשים לנצל את היתרונות שבמקום.

הקייט הביתי יוכל להתבצע כפרוייקט משותף מרוכז או בבתי התושבים.
מוצע להקים במקום חוות סוסים לטיולי רכיבה באזור ואשר תשתלב בחוות האחרות המוצעות.

2.6. עפרה

עפרה מנהלת כיום בית ספר שדה בהיקף של 120 מיטות. הפעילות נערכת חלקה במבנים ישנים וחלקה במבנים חדשים, מלבד שיפור המערכת הפיזית והקיבולת לא מוצע הגדלת בית הספר.

2.7. בית אל

יתרונה של בית אל בגודלה החזוי, המצאותה על ציר ראשי, בקירבתה לירושלים וסוג האוכלוסיה.

מוצע לפתח במקום שירותי דרך, תחנת דלק ומזנון, ובאם תהיה לכך הצדקה כלכלית הקמת מלון (רכסניה) כדוגמאת זו שבקרית ארבע.

2.8. לטרון

באזור לטרון שני מוקדים, האחד קיים והשני מוצע.

א. פארק קנדה - פארק רחב ידיים המשתרע ממזרח למחלף לטרון בטיפול הקרן הקיימת לישראל. הפארק משמש כחניון נופש פעיל ובו מתקני ספורט ומשחק וכן מוקדים לחניון יום ופיקניקים.

ב. משטרת לטרון - במשטרת לטרון מוצע להקים אתר הנצחה לחיל השריון. תכנית האתר כוללת, מלבד אתר הנצחה, מוזיאון ומרכז לימודים.

2.9. רמת עטרות

רמת עטרות מוצעת כאתר לעיר לוין מצפון לירושלים, ביוזמה פרטית.
היזמים הפרטיים מבקשים להקים במקום קאונטרי קלאב ובית מלון צמוד, פרוייקט החסר באזור ירושלים.

2.10. גבעת זאב

גבעת זאב יושבת בציר דרכים חשוב העולה לירושלים. מוצע כי בציר זה יוקמו שירותי דרך הן עבור התנועה העוברת והן עבור המטיילים באזור.

3. כבישי ומסלולי מטיילים

3.1. כבישי תיירות

יש להבחין בין תיירות החוץ שרובה המכריע תנועה עוברת בתוך אזור התכנון, לבין תיירות הפנים העוברת המטיילת בתוך האזור.

על מנת לפתוח את האזור לתיירות יש להביא את התייר והמטייל לסטות מהצירים המקובלים אל צירי משנה כגון עליה לירושלים שלא דרך הכביש המהיר אלא דרך מעלה בית חורון או חוצה בנימין.

מסלולי הרכב העיקריים המוצעים הן לתייר החוץ והן למטייל הישראלי הם:

א. מעלה בית חורון.

ב. חוצה בנימין - מנוה צוף לג'יפנא.

ג. כביש נוה צוף - רס כרכר - עין עריק.

ד. חוצה בנימין - אום צפא - ערירה - שילה.

ה. כביש ירושלים - שכם.

ו. כביש ראמאללה - יריחו.

3.2. מסלולי טיול רגלי

מסלולי הטיול העיקריים המוצעים בזה מטרתם ליצור רצף בין אתרי הנוף הטבע ואתרי העתיקות שבאזור:

א. עבוד - שילה.

ב. עין יברוד - הר בעל חצור.

ג. עין סמיא - ואדי עוג'ה.

ד. עג'ול - עין סיניא.

ה. נוה צוף - רס כרכר - עין עריק.

ו. ואדי מחוך.

ז. ואדי קלט.

ח. ואדי ציוונית.

ט. הר בעל חצור - כוכב השחר - ואדי עוג'ה.

4. יער ויערות

כיום מספר היערות הקיימים והניתנים לניצול, למטרות נופש קצר או בינוני, מצומצם. על מנת שאפשר יהיה להרחיב את הפוטנציאל לטווח הארוך יש לטעת יערות נוספים אשר יהוו רצף ליערות הנופש שבתוך הקו הירוק מחד ויאפשרו פיתוח הנופש בתוך האזור מאידך.
עקב המיעוט בשטחי אדמות מדינה, אפשרויות הרחבת שטחי היערות מצומצם, השטחים בלתי רציפים ורבים מהשטחים קשים מבחינה טופוגרפית.
ההצעה המסוכמת במפת התיירות והנופש מבוססת על הצעות הק.ק.ל.

5. שמורות טבע

בכדי לשמור על ערכי הטבע בעלי מאפיינים יחודיים בתחום הנוף הגיאולוגיה החי והצומח מוצע כי מספר אתרים יוכרזו כשמורות טבע. שמורות טבע אלו יהיו בפיקוח קמ"ט רשות שמורות הטבע ותאסר בהם פעילות ופיתוח בלתי מבוקרת.
בשיתוף עם רשות שמורות הטבע מוצעות שמורות הטבע הבאות:

א. ואדי עוגיה.
ב. ואדי עריק.
ג. ואדי קלט (חלקו מוכרז).
ד. נחל שילה.
ה. עין דרא.
ו. יער אום צפא (מוכרז).
ז. ואדי א-זרקא.
ח. נבי עית.
ט. נחל דולב.
י. אלוני בלעין
יא. יער דיר ניזם.
יב. אלוני שייך למון.

6. שמורות נוף

אחד ממאפייני הנופיים של יהודה ושומרון בכלל ומוא"ז מטה בנימין בפרט הוא במגוון של אזורים טבעיים אשר לא נפגעו עדיין ע"י פיתוח. החכנית מציעה לקבוע שני אזורים טבעיים אשר תהוונה שמורות נוף. אזורים השונים נופית זה מזה:

א. כתף במת ההר מנוה צוף עד עין קיניא.
יחודיותו בנופו הים תיכוני - בוסתנים, חורש טבעי, עיבוד חקלאי, כפרים וכו'.
ב. המורדות המזרחיים בין ואדי מכוך לכביש ירושלים - יריחו.
יחודיותו בנופו המדברי - צמחיה מדברית, בתרונות, קניונים, החי וכו'.
בשמורות נוף אלו תאסר פעילות פיתוח אשר תפגע באותה יחודיות.

7. פארקים וחניונים

היום קיימים שני חניונים הפתוחים לקהל בפארק קנדה שבעמק איילון וביער אום צפא.
מוצע לפתח במסגרת היערות הקיימים והמוצעים ובשמורות הטבע חניונים נוספים לנוחיות המטיילים והנופשים באזור.
פארקים וחניונים אלו יוקמו בסמוך ויתבססו על ערכי הטבע והנוף שבסביבה. מוצע, על כן, להקים חניונים נוספים ב-:

א. עין קיניא.
ב. ואדי זרקא.
ג. חורבות שילה.
ד. עין קלט.
ה. עין פואר.
ו. עין פרה.
ז. עין סמיא.
ח. נבי סמואל.

8. מועסקים

סה"כ מספר המועסקים החזוי בענף התיירות לשלב פיתוח מלא הוא כ- 300 איש ולשלב א' כ- 45 איש.

9. השקעות

סה"כ ההשקעות החזויות בענף התיירות לשלב פיתוח מלא כ- 600 מליון שקל (מחירי 4/83).
לשלב א' כ- 20 מליון שקל.

מפעלי תיירות מועסקים והשקעות שלב פיתוח מלא ושלב א' 1986/7

האזור	המפעל	מועסקים		השקעות (אלפי שקל)	
		פיתוח מלא	שלב א'	פיתוח מלא	שלב א'
שילה	חוות סוסים	4	2	1760	880
	מסעדה	10	4	13200	2200
	שחזור עתיקות	2	-	13200	2200
	אכסניה	20	-	44000	-
נוה צוף	מזנון	6	2	8800	880
	חוות סוסים	4	-	1760	-
	בית הארחה	50	-	132000	-
	שרותי דרך	4	-	6600	-
ים המלח	חוף קליה	10	4	17600	4400
ואדי קלט	עין קלט	2	-	880	-
	עין פואר	2	-	880	-
	חאן השומרוני הטוב	20	10	8800	4400
כפר אדומים	חוות סוסים	4	2	1760	880
	קייט ביתי	15	-	13200	-
עפרה	בית ספר שדה	30	20	17600	4400
בית אל	שרותי דרך	4	-	6600	-
	מלון	20	-	66000	-
לטרון	משטרת לטרון	15	-	44000	-
	שרותי דרך	4	-	6600	-
רמת עטרות	מלון קאונטרי קלאב	60	-	176000	-
גבעת זאב	שרותי דרך	4	-	6600	-
סה"כ		300	44	587,840	20,240

8. מפעלי תיירות מועסקים, השקעות והכנסות (באלפי $) לשלב א' ולפיתוח מלא

האזור	המפעל	מועסקים שלב א	מועסקים פיתוח מלא	השקעות שלב א	השקעות פיתוח מלא	הכנסות שלב א	הכנסות פיתוח מלא
שילה	חוות סוסים	2	4	20	40	20	40
	מסעדה	4	10	50	300	40	100
	שחזור עתיקות+משכן	-	2	50	300	-	20
	אכסניה	-	20	-	1000	-	200
נוה צוף	מזנון	2	6	20	200	20	60
	חוות סוסים	-	4	-	40	-	40
	בית הארחה	-	50	-	3000	-	500
	שרותי דרך	-	4	-	150	-	40
ים המלח	חוף קליה	4	10	100	400	40	100
ואדי קלט	עין קלט	-	2	-	20	-	20
	עין פואר	-	2	-	20	-	20
	חאן השומרוני הטוב	10	20	100	200	100	200
כפר אדומים	חוות סוסים	2	4	20	40	20	40
	קייט ביתי	-	15	-	300	-	150
עפרה	בית ספר שדה	20	30	100	400	200	300
בית אל	שרותי דרך	-	4	-	150	-	40
	מלון	-	20	-	1500	-	200
לטרון	משטרת לטרון						
	שרותי דרך	-	4	-	150	-	40
כפר עקב	מלון וקאונטרי-קלאב		60		4000	-	600
גבעת זאב	שרותי דרך	-	4	-	150	-	40
סה"כ		44	285	460	12360	440	2710

מצוטט

4. סיכום

4.1. ניתן לסכם את מפעלי התיירות העיקריים לפי נושאים כדלקמן:

פארקים - יער אום צפא, פארק קנדה, ואדי קלט.

מלונות והארחה - שילה, נוה צוף, בית אל, רמת עטרות.

קייט ביתי - כפר אדומים.

שרותי דרך - לטרון, רנתיס, חאן השומרוני הטוב, בית אל.

4.2. מספר המפעלים הכלכליים בתחום המועצה האזורית מטה בנימין מוגבל ומספר המועסקים כ- 300, מהווה פחות מאחוז מכלל המועסקים.

עיקר הפיתוח בתיירות, הן לשהיית יום והן לשהיה ארוכה יותר, יתבסס על תיירות פנימית ועממית. אין לאזור כל אפשרות לפתח מרכז תיירות שבו יתרונות לגודל אשר יוכלו לספק את התייר מחו"ל.

4.3. רוב ישובי האזור כיום הינם ישובים בעלי אופי דתי. פירושו הגבלת אפשרויות הפעלה של מתקנים בשבתות ומועדים, ימי שיא בביקורי מטיילים לשהיית יום.

יש לכן לקבוע מדיניות הפעלה ברורה אשר בהתאם להנחיותיה יוקמו או ידחו מפעלי תיירות שונים.

מוצע כי תוקם ע"י המועצה האזורית חברה לפיתוח מפעלי תיירות אשר תקים ותנהל אותם פרוייקטים תיירותיים שנמנו לעיל ובה יועסקו תושבי האזור.

תכנון מערכת החקלאות

1. מטרות ויעדים

פיתוח מערכת חקלאית לשמירה על אדמות המדינה ולהרחבת מקורות תעסוקה

2. אמצעים

א. פיתוח והרחבת שטחי מרעה.

ב. פיתוח ענף בעלי חיים.

ג. פיתוח ענפי גידולי שדה ומטעים.

ד. פיתוח בתי צמיחה וחקלאות אינטנסיבית.

1. כללי

ענף החקלאות בעולם בכלל ובארץ בפרט הולך ומצטמצם ומספר המועסקים בו הולך וקטן. אזור התכנון של מטה בנימין איננו משופע באפשרויות לפיתוח החקלאות כענף תעסוקה, למעט בענפים מסויימים או פיתוחים מקומיים. הפיתוח מוגבל בעיקר בשל:

א. מחסור בקרקע שבבעלות מדינה.

ב. מחסור בקרקע מתאימה לחקלאות.

ג. מחסור במים.

ד. מגבלת מכסות היצור.

על כן יש לצאת מנקודת מבט כי ענף החקלאות יהיה בהיקף מצומצם ביותר ויעסיק כח עבודה קטן ביותר. כמו כן, באם קיים הרצון כי בחקלאות יעבדו ידיים עבריות, תהיה קיימת בעיית כח אדם לעבודות פיזיות כעישוב, קטיף וכו', בעיקר באזור בו האכלוסיה היא מרמה סוציו - כלכלית בינונית ומעלה.

2. החקלאות-מצב קיים

2.1. החקלאות הערבית

רוב הקרקע באזור מועצה אזורית מטה בנימין הינה קרקע המעובדת ע"י האוכלוסיה הערבית היושבת בכפרים, בטכניקות של חקלאות הר - במדרגות. הגידולים העיקריים הינם בתחום המטעים, מעט גידולי בעל וגידולי שלחין ובעלי חיים התפלגות הענפים הינה כדלקמן:

הגידול	שטח בדונמים	באחוזים
מטעים	167,000	62.0
זיתים	120,000	
תאנים	26,000	
שקדים	3,000	
ענבים	18,000	
גידולי שדה	95,000	35.0
ירקות	7,300	3.0
סה"כ שטח מעובד	269,300	100.0

חקלאות זו עושה שימוש בשיטות מסורתיות ופשוטות כגון עיבוד בעבודות ידיים ללא כלים מכניים, ללא השקיה ודישון. זאת בעיקר בשל המבנה הטופוגרפי ומבנה הקרקע באזור שהינו טרשי ברובו.

מסיבות אלו חלקות העיבוד קטנות ואינן מהוות יחידות כלכליות. רוב היבולים מיועדים לצריכה עצמית וחלק משווקים לירדן או לישראל בדרך זו או אחרת.
החלקות בדרך כלל מפוזרות סביב לכפר ברדיוסים של 12 - 10 ק"מ. כיום קיימת נטיה להפסיק ולעבד את החלקות המרוחקות וזאת בשל קשיי גישה וחוסר כדאיות כלכלית. אלטרנטיבות תעסוקה כדאיות יותר שלא היו קיימות לפני 1967 וחוסר רצון מצד הצעירים לעסוק בחקלאות.
ניכר היום מאמץ, אם כי מצומצם, לעבור לשיטות עיבוד מודרניות המופצות באמצעות רשת ההדרכה של הממשל הצבאי.

2.2. החקלאות היהודית

כמוצג בטבלה להלן, היקף החקלאות בישובי מועצה אזורית מטה בנימין הינו מצומצם ולמעשה מתרכז במושב השיתופי מבוא חורון ומתפזר בין מספר ישובים קטן.
הפיזור הבין - ענפי גדול, החל במטע לסוגיו וכלה בבעלי חיים ובתי צמיחה. רב היחידות אינן מאפשרות תעסוקה מלאה למתיישב הבודד העוסק בחקלאות ובעצם מהוות פרנסה חלקית למשפחה אחת תוך ניצול תקציבי ביסוס של יותר ממתיישב של שתי משפחות ואיננו נותן פרנסה מלאה גם למשפחה אחת.
המטעים ברוב הישובים מעובדים בשלב זה ובצורה מרוכזת ע"י שכיר - חבר מטעם האגודה עד אשר יחולקו למשפחות.
חלק מהאדמות המעובדות ע"י הישובים שבאזור התכנון, כ- 20 אחוז, אינן נמצאות בתחום מועצה אזורית מטה בנימין. גם שטחי מרעה, חלקם איננו בתחום אזור התכנון.
התפלגות ענפי החקלאות לפי ישובים:

	מטעים (דונם)						גד"ש (דונם)			יחידות לול				
הישוב	זית	אבוקדו	כרם	נשירים	פרדס	גד"ש בעל	זרעים	יחי' בתי צמיחה	פעמיים הודיים	רביה	בקר וצאן (ראש)	יחידות מכוורת
כ. אדומים	100	9				12		5				
שילה											300	
כ. השחר			230			350	35				300	
עפרה				210						4		
מב. חורון	*170	*90	275		*180	2300	890		3		560	1
מתתיהו			*170		*225		300		3			
נוה צוף				10					2			1
סה"כ	270	99	675	220	405	2312	1540	35	5	8	4	1160	2

* מחוץ לאזור

סה"כ המועסקים בחקלאות באזור התכנון 51 איש לפי הפרוט הבא:

כפר אדומים - 5

שילה - 3

כוכב השחר - 5

עפרה - 5

מבוא חורון - 26

מתתיהו - 7

2.3. בעיות ומגבלות למצב הקיים

המצב הקיים היום בחקלאות בישובי האזור איננו ורוד וקיימות בעיות ומגבלות.

א. חלק מהמטעים אינם מניבים ועל כן אינם מספקים העסוקה מלאה.

ב. לא לכל המטעים מיכסות מים מאושרות.

ג. הלולים אינם מצליחים לייצר את המיכסות שהוקצבו בשל העובדה שהלולים המבוקרים בנויים ללא סככות פתוחות המאפשרות צמצום זמן השהיה והרחבת מספר המחזורים.

ד. כבר בשלב זה אין שטחי מרעה מספיקים מבחינת יחידות מזון נדרשות.

ה. מבני החממות שנבנו אינם עומדים בתנאי מזג אויר קשה, בעיקר הרוחות החזקות בעונת החורף.

3. תכנון החקלאות - שלב פיתוח מלא

3.1. בעיות ומגבלות

מספר בעיות ומגבלות מהוות בלם לפיתוח החקלאות ותכנונו.

א. הבעיה המרכזית בסקטור היהודי ביהודה ושומרון היא שטחי קרקע מתאימים לחקלאות בבעלות מדינה. למעשה אדמות המדינה מוגדרות כאדמות טרשים או שטחים שאינם מעובדים כך שלמעשה רק בחלקות קרקע מעשית ניתן להגיע לריכוזי קרקע היכולים להצדיק פיתוח פעילות חקלאות.

רב האזור הינו הררי ועל כן גם חלקות הנמצאות בבעלות מדינה יהיו בדרך כלל בתנאים טופוגרפיים המהוים מגבלה בעיבוד באמצעות כלים מכניים או המצריכים הכשרת קרקע גדולה.

ב. לאזור אין יתרונות יחסיים מובהקים ועל כן קשה למצוא ענפים אותם ניתן לפתח דווקא באזור זה.

ג. הענפים המתאימים לאזור הינם ברובם רוויים ולא ניתן להשיג עבורם מכסות ייצור אשר יצדיקו את ההשקעות. מה גם שמכסות אלו חסרות באזורים החקלאיים המובהקים שלא הגיעו לביסוס כלכלי חקלאי.

ד. בשל גובה האזור מבחינה טופוגרפית הפתרונות של חקלאות אינטנסיבית ישימים רק במידה מוגבלת. עלויות החימום של בתי צמיחה מעמידים את הגידולים על סף הכדאיות או על הפסד ועל כן פתרון זה מוגבל ביותר.

ה. כמויות המים לחקלאות בישראל בכלל וביהודה ושומרון בפרט מצומצמות ומוגבלות. מפעלי המים הקיימים והמתוכננים מספקים מים לצריכה ביתית בלבד, כמויות המים במפעלים המקומיים מוגבל וחלק מהמים מובא מחוץ לאזור.

קיים חשש שבאם יוקצבו מכסות מים לחקלאות יהודית יהיה צורך בהקצבת מכסות מים למגזר הערבי. כיום קיים צו ממשל האוסר נטיעת מטעים חדשים מסיבה זו.

ו. חלק מהפעילות בחקלאות מחייבת עבודת ידיים ועבודה פיזית אשר כח האדם היהודי באזור לא יהיה מוכן לעבוד בה.

ז. הסיוע הניתן ע"י המוסדות המיישבים מוגבל לתקציב הביסוס ולהכשרת הקרקע. משרד החקלאות ניתן סיוע מוגבל, סיוע מורכב ומסובך השונה מענף לענף בהתאם לדרישות הזמן והשוק.

ח. ענף בעלי החיים מהווה בעיה אקולוגית, בעיקר מבחינת הריח. בישוב שבמהותו איננו חקלאי לא יתקבל ענף בעלי החיים שבצמוד לישוב.

3.2. ענפים פוטנציאליים

עקב המגבלות שנמנו לעיל ואחרות אפשרויות פיתוח החקלאות מצומצמות ביותר. יש לפתח ענפים יחודיים או ענפים שיש להם יתרון יחסי כלשהו, כגון המורדות המזרחיים של אזור התכנון בעל אקלים חם יחסית.

החקלאות באזור התכנון תהיה חקלאות מזדמנת - פיתוח החקלאות בהתאם לאפשרויות, אם וכאשר יהיו אמצעי יצור זמניים - מים, קרקע וגידולים מתאימים.

מגבלות הקרקע שהוזכרו לעיל מכתיבות בהכרח חיפוש ענפים פוטנציאליים הצורכים יחידות שטח קטנות מחד ותפוקות גבוהות מאידך. ענפים אלו מאופיינים ברובם כעתירי הון ואינם מספקים תעסוקה מלאה.

ענף בעלי החיים, חלקו מאופיין ע"י ענפים הצורכים יחידות קרקע קטנות ועל כן משתבצות המערכת המוצעת וחלקו צרכן שטח גדול העשוי לשמש כמכשיר לשמירה על אדמות מדינה שממילא אינן מתאימות לשימוש קרקע אחר.

ניתן לטעת מטעים במקומות בהם יש יחידות קרקע גדולות מספיק. רצוי לפתח ענפים יחודיים בשיטות עיבוד יחודיות כמטעים אורגניים או מטעי בעל.

הענפים הפוטנציאליים שימנו לעיל, רובם מחייבים התקשרות חוזית לצורך שיווק ויצוא והבטחת בעליו בשנים הראשונות.

<u>א. גידולים אינטנסיביים</u>

1. פטריות
2. בתי צמיחה לצמחי בית ליצוא
3. תרבות רקמה
4. משקי רביה לפקעות ופרחים
5. צמחי מרפא, תבלין ובושם
6. חממות
7. זרעים

<u>ב. בעלי חיים אינטנסיבי</u>

1. לולים מבוקרים
2. לולי רביה
3. מכוורות
4. דיר עיזים לחלב

<u>ג. בעלי חיים אינטנסיבי</u>

1. צאן לבשר במרעה.

<u>ד. מטעים</u>

1. עצי אגוז מסוגים שונים
2. זית לשמן ולמאכל
3. נשירים אורגניים
4. כרם ענבי יין

4. תכנון החקלאות - 1986/7

על פי תכנון החקלאות לטווח הקצר והקרקע העומדת לרשות הישובים מתוכננים כ- 2000 דונם למטעים לפי הפרוט הבא:

מבוא חורון	-	275 ד'
כפר אדומים	-	500 ד'
כוכב השחר	-	500 ד'
עפרה	-	310 ד'
עטרות	-	200 ד'
ביר נבאלה	-	160 ד'
בית אכסא	-	30 ד'
		1975 ד'

5. מקורות מים

כמויות המים הנדרשות לשלב ראשון כ- 1.25 מליון מ"ק מים. מוצע ומתוכנן כי רב שטחי המטעים, יהיו מושקים במי שפכים של מעלה אדומים, ראמאללה, גבעת זאב וישובי מתחיהו, כאשר תופעלנה המערכות לטיהור.

פיתוח נוסף של ענפי החקלאות יהיה תלוי באפשרויות הקצאת מכסות מים מתאימות, הן מים מתוקים והן מים מושבים.

6. מועסקים

מאחר והיקף פיתוח החקלאות מותנה במשתנים וגורמים רבים, שחלקם אף אינם ידועים ואינם נותנים לחיזוי כיום, לא ניתן לקבוע את היקף המועסקים בחקלאות.

ההערכה היא כי מספר המועסקים בחקלאות לא יעלה על 500 - 400 מועסקים שהם 2 - 1 אחוז מסה"כ כלל המועסקים.

7. השקעות.

על פי נתונים שמקורם במשרד החקלאות ההשקעה למועסק בחקלאות מוערכת בכ- 3.0 מליון שקל.

סה"כ ההשקעות בחקלאות מוערכות ב- 1.5 - 1.2 מליארד שקל.

מערכת התרבות

1. הקדמה

פריסת מערכת התרבות והפונקציות הדרושות למערכת זו נעשתה בתיאום עם מר פרח חביב הממונה על הפיתוח בחברה למתנסי"ים.

2. כללי

בהתאם לסיכום כי בתי הספר בישובי המועצה האזורית מטה בנימין יהיו בתי ספר קהילתיים ומתוך רצון לשלב חיי קהילה במערכת החינוך מחד ולנצל את התשתית הפיזית באופן רב תכליתי מאידך, יש למקם את הפונקציות התרבותיות בתוך מבני בתי הספר.

ההנחה היא כי הפעילות התרבותית תתפלג לפעילות תוך ישובית, גם בישובים בהם אין בית ספר, לפעילות גושית (בין ישובית) בישוב בו קיים בית הספר המרכזי ולפעילות אזורית במתנ"ס מרכזי אשר יתכן ולא ימוקם במקום אחד.

המערכת התרבותית כוללת פעילות בתחומים שונים רובם במסגרת המתנ"ס (מרכז תרבות וספורט לנוער ומבוגרים).

3. עקרונות התכנון

א. מוצע כי כל מוסדות החינוך, התרבות והקהילה, ימוקמו באותה משבצת ובתכנון משותף, עד כמה שניתן.

ב. יש לבנות כבר בשלב הראשון (שש - שתים עשרה כיתות) חלק מחדרי הספח והתוספות אשר אשר אינן נבנות אלא בבי"ס גדול יותר על מנת לאפשר שימוש רב תכליתי במבנים לפעילות תרבותית כבר בשלב זה.

ג. הפעילות ברמה האזורית תמוקם באתר מרכזי.

ד. ברמה האזורית תוקמנה פונקציות מרכזיות תוך התחשבות ב: גודל השטח שניתן להקצות באותו ישוב לצורך זה, נגישות וביקוש.

4. הפעילות התרבותית

כאמור מתחלקת הפעילות התרבותית:

א. רמת הישוב הבודד.

ב. הרמה הגושית.

ג. הרמה האזורית.

המרכז ברמה הגושית ישרת אוכלוסיה בסדר גודל של כ- 15,000 נפש ובתנאי שזמן הנסיעה לא יעלה על 30 דקות.

החלוקה הגושית תהיה כדקלמן:

1. בית אריה - נילי : מרכז גושי בעפרים.
2. נוה צוף - רס כרכר : מרכז גושי בנוה צוף.
3. בית אל - עפרה : מרכז גושי בבית אל.
4. גבעון : מרכז גושי (במחנה זמני גבעון) נבי סמואל.
5. מתתיהו : מרכז במתתיהו ג'.

גוש אדומים יקבלו שירותים בעיר מעלה אדומים או בבית אל - עפרה.

גוש שילה יקבלו שירותים בגוש בית אל - עפרה.

מוצע הן בגוש שילה והן בגוש אדומים להרחיב מעט את הפונקציות מעבר למוצע ברמת הישוב הבודד.

בשתי נקודות: בכפר אדומים ובשילה.

4.1. רמת הישוב הבודד.

4.1.1. כללי

בישוב הבודד, שאיננו משמש מרכז גושי, מבני הציבור יכללו את הפונקציות העיקריות הבאות:

1. מעון יום.
2. כיתות גן.
3. כיתות א' - ב'
4. בית כנסת.
5. מרפאה.
6. מזכירות ומנהל.
7. מקלטים ציבוריים.

קיימת פעילות תרבותית ברמת הישוב הבודד. פעילות זו כוללת חוגים, ספורט, פעילות עיונית, אסיפות, הרצאות, מסיבות סרטים וכו'.

על כן יש להקצות שטחים ולבנות עבורם מבנים, זאת בנוסף לפעילות שתוכל לעשות שימוש במבני הציבור שהוזכרו לעיל.

4.1.2. השטחים הנדרשים ברמת הישוב הבודד

1. מועדון לחבר ולנוער כולל קפיטריה מחסן ומטבחון (לפי 0.25 מ"ר לנפש)	270 מ"ר
2. חדר חוג כולל ספריית עיון	30 מ"ר
3. חדר כושר עד 60 מ"ר	במקלט
4. סדנה למלאכה	60 מ"ר
5. חדר רכז תרבות	10 מ"ר
6. מועדון נוער 150 מ"ר שימוש במקלטים.	
סה"כ שטחים נדרשים לבניה נטו ולפעיליות תרבות.	370 מ"ר
7. מגרש כדורסל משולב 30 × 44 מואר ומגודר	

כאמור ניתן להשתמש במבני הציבור שנמנו לעיל לפעיליות תרבותיות
- בית כנסת לפעילות עיונית ותורנית.
- גן הילדים כשמרטפיה אחר הצהריים, למשחקים ולחוגי העשרה לגיל הרך.
- כיתות א' - ב', באם יוחלט כי יהיו בישובים, וכלו לשמש לפעילות חוגים לנוער ולמבוגרים.

4.2. הרמה הגושית

4.2.1. כללי

הפעילות התרבותית ברמה הגושית שתתואר להלן הינה פעילות המתבצעת מעבר לזו שברמת הישוב הבודד ועל כן יש להקצות עבורה שטחים נוספים, הפונקציות שהוזכרו ברמת הישוב הבודד יוקמו גם במקום בו מתקיימת פעילות ברמה הגושית בהתאם לעקרונות שנמנו, מירב הפעילות ברמה הגושית תתבצע בצמוד לבתי הספר היסודיים או העל-יסודיים וישרתו בעיקר את אוכלוסיית הישובים המשתמשים באותם בתי ספר.
על מנת שתוכל להתבצע הפעילות התרבותית יש להקים בכל אחד מבתי הספר בעלי 12 כיתות ומעלה חדרי ספח ואולם התעמלות, כולל במה. כמו כן, על מנת שמערכת התרבות תוכל לפעול כבר בשלבים מוקדמים יש להקים את אותם חדרים כבר בשלב ראשון למרות שמספר התלמידים עדיין איננו מצדיק הקמתם.

4.2.2. השטחים הנדרשים לפעילות תרבותית קהילתית של תושבי הישוב בלבד

1. מועדון לחבר כולל קפיטריה	270 מ"ר
2. חדר רכז תרבות	10 מ"ר
סה"כ שטחים נטו נדרשים לתושבי הישוב בלבד	280 מ"ר
סה"כ שטח נדרש +(תוספת 30%) (64)	344 מ"ר

על כך יש להוסיף חדר כושר במקלט ציבורי (שאיננו בתחום בית הספר) וסדנה למלאכה.

4.2.3. השטחים הנדרשים לפעילות תרבותית ברמה הגושית (כ- 15,000 נפש)

1. אולם כינוסים, מסיבות וכו'. בגודל של כ- 500 מקומות ישיבה לפי 0.8 × 500 = 400 מ"ר
כולל במה 8 × 10 = 80 מ"ר כולל מלתחות 12 × 2 = 24 מ"ר כוללובינג ושרותים 76 מ"ר
580 מ"ר
2. סטודיו לבאלט, מחול, התעמלות נשים וגברים, ג'ודו וכו'
כולל מלתחה ומחסן 115 מ"ר
3. שמרטפיה - ניתן להשתמש באחד הגנים
4. 3 חדרי חוגים לפעילות בוקר וערב 70 מ"ר
5. ספריית השאלה. תמוקם בספריית בית הספר ע"י הגדלתה ב- 60 מ"ר
6. סדנה לאמנות - קרמיקה, אמאיל וכו' כולל מחסן 70 מ"ר
סה"כ שטח נדרש לפעילות תרבותית גושית 895 מ"ר
תוספת 30% סה"כ 268.5 מ"ר 1163.5 מ"ר
7. אולם ספורט בהתאם לביה"ס.

בנוסף לאולם ההתעמלות שבמסגרת בית הספר יוקם במסגרתו מגרש משולב כדור-עף- כדורסל - כדוריד, מואר כולל מושבים לצופים ומתקני אתלטיקה אשר ישמשו את בית הספר בבוקר ואת הפעילות התרבותית בצהריים ובערב.

כן יוקמו עד 4 מגרשי טניס מוארים שחיה × 12.5 מקורה.

4.3. הרמה האזורית

4.3.1. כללי

כאמור, עקב הפריסה הנרחבת של מועצה אזורית מטה בנימין אין מומלץ להקים את הפונקציות ברמה האזורית במקום מרכזי אחד. אלא להרחיב חלק מהפונקציות שבמרכזים הגושיים כך שיתאימו לרמה האזורית.

הפונקציות אשר ימוקמו במרכז האזורי בפסגות.

1. ספריית השאלה מרכזית.
2. קונסרבטוריון.
3. סדנאות אומנות.
4. מנהלת מתנ"ס.

יתר הפעילויות, המהוות חלק מהמערכת התרבותית האזורית, מוצע כי ימוקמו כמפורט לעיל או יקבע בעתיד בהתאם לביקוש.

1. אולם ספורט מרכזי - בית אל.
2. בריכת שחיה מרכזית - בית אל. (5 - 2 דונם).
3. מגרשי טניס - בית אל. (8 - 4 מגרשים).
4. אמפיתיאטרון לכינוסים גדולים - נוה צוף. (7 - 4 דונם).

4.3.2. הפונקציות האזוריות

1. מרכזיה פדגוגית

על פי תכנון מערכת החינוך יועסקו כ- 4500 מורים, מורים מקצועיים, גננות וכו'.
המרכזיה הפדגוגית מיועדת לתת שירות לעובדים אלו בשלושה תחומים עיקריים.

א. סדנה למורה	150 מ"ר
ב. ציוד אורקולי ותכנה	70 מ"ר
ג. מרכז הדרכה הנחיה ומידע	75 מ"ר
מועדון	25 מ"ר
סה"כ	320 מ"ר
תוספת 30%	420 מ"ר

2. מרכז השתלמויות

מרכז ההשתלמויות מיועד לכסות מגוון רחב של קורסים ונושאים.

א. הכשרה והסברה מקצועית בתחום המקצועי הקשור בהתיישבות.

ב. השכלה כללית ברמה אקדמאית.

ג. השתלמויות לעובדי חינוך והוראה.

ד. סדנאות לאמנות ברמה מקצועית.

מרכז השתלמויות מיועד לפעילויות בוקר וערב ומערכה הסעים תתואם לכך.

קורסים יפתחו בהתאם לביקוש.

המרכז יעסיק, עד כמה שניתן, בעלי מקצוע מתושבי האזור.

השטחים הנדרשים למרכז ההשתלמויות הוא כ- 1400 מ"ר לפי הפרוט הבא:

1. חדרי כיתות (10 כיתות)	440 מ"ר
2. אודיטוריום להרצאות וכו' ל- 150 איש	200 מ"ר
3. חדרי מוסיקה ומחול	110 מ"ר
4. מעבדה לפיסיקה, כימיה, צילום, מחשב וכו'	100 מ"ר
5. מסעדה וקפיטריה ל- 150 איש	200 מ"ר
סה"כ שטח נטו	1050 מ"ר
סה"כ שטח ברוטו תוספת 30%	1400 מ"ר

3. ספריית השאלה מרכזית

בפסגות תורחב ספריית ההשאלה והיא שתספק את צרכי הספריות המקומיות. הספריה תשמש גם כספריית עיון למרכזיה הפדגוגית ולמרכז ההשתלמויות. השטחים הנדרשים כ- 300 מ"ר לפונקציות הבאות:

1. ספריה וארכיון לימודי	150 מ"ר
2. חדרי קריאה ועיון	50 מ"ר
3. חדר קיטלוג, תיקון וכו'	25 מ"ר
סה"כ שטח נטו	225 מ"ר
תוספת 30%	300 מ"ר

4. קונסרבטוריון

יוקם מרכז ללימודי מוסיקה ברמה מקצועית גבוהה הן לגילאי בית הספר והן למבוגרים.

מורי הקונסרבטוריון יעבירו חוגים בישובים ובמרכזים הגושיים.

הקונסרבטוריון ישתמש בחדרי הלימוד של מרכז ההשתלמויות ויוקצו לו רק חדרי מנהלה.

5. סדנאות אמנות

הקמת סדנאות לאומנות ברמת התמחות גבוהה לקבוצה נבחרת מתוך אוכלוסיית המשתמשים בסדנאות האומנות ברמה הישובית או הגושית.

לסדנאות אלו יוקצו 3 אולמות בני 70 מ"ר כ"א סה"כ 210 מ"ר.

6. מנהלת המתנ"ס

מנהלת המתנ"ס כוללת את מנהלות הפעילויות העיקריות בתחום התרבות.

1. מנהלת המתנ"ס (מנהל, גזברות, מערכת עיתון, מחסן וכו')
2. מנהלת מרכז השתלמויות (מנהל, מזכירות).
3. מנהלת מרכזיה פדגוגית (מנהל, חדרי שיכפול, מחסן וכו').
4. מנהלת קונסרבטוריון (מנהל, מזכירות, מחסן).

5. מועסקים במערכת התרבות

סה"כ מספר המועסקים החזוי במערכת התרבות לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 300 מועסקים.

28/9/14 כיתה ג'-ד' גננות שיש שניות.

- באזור מגרת ד' ביה"ס מחוץ מעלים על הקמת מבנים (?!)
- הסיבות מאחרי אזורי התשבצת שדיין לא ברורות מהקמת ישובים. אבל בדיבור ביה"ל
- בירוקרטיה
- עדיפות ל.ג.
- סיום הישובים שבדרכים לקיים מחשבות הביקוש בהיבטים: תשתיות.
- רשויות שמטפל: מש
- מדרכת ישובים (?) * שלישומם ג + קיטנים
- אזורי אבידות לא מתאים לאזורי ביקוש. אלה לפי דורם הקמת.
- הארגון של מרכזי אזורים ≠ / מרכזומקומיות. בעומדבירוקרטיה
- שלוב בין ישובים / ג * האם לרכז את התשבצת באזור ביקוש בגדה
- אלה פי המשמעות מרכזית.
- מה הקשר של מקומות לתשתיות עדיפות. (?)
לא נעשה הרחבתו של כמישם / מ הרחבתו ערבי.
תשתית שהוקמה יומיות בחודה !!!

הלק בדרום

גיש שניין הדר מבנים. אזור אשמנים מאד.
לגבי הישובה על גבולות של סדר (אזור מבוטחים)
יוצרה שבולים לשבר המאזר כולו לפי דרכים משפט
סדרה בהשתנות. / כי הבדיוות בין ערבים ≠ יהודים

כש. ארגל. בירך באצטר. + אין הרס-טר עכ"ל
מ"ק לתם באצטר עם ישראל לגוים.
כשנגש בירך לעיר על-סרבר ולגוי על אברהם.

לעומת השוש כרגע בוד תשבר (?)!!

סי: ישראל מאמין שרשעי בוים.
מאם הסר. ארגל בתנון בכולך מקום מהבוינך שלמון בורל
אפשר לשנות שקרים השמוליאל / מ-אלגוריות כשאות
המנור בירך לשנות שמולות, נאו-אלגומים
של מהאות אלגומים { רמת בנון / מלך אלגומים / שמר.
עקרות

תל עין / " " עד מלך אלגומים

- חוקה ומעבד. קשת לעברון.
הרבה כוש לא הסגול.
המלך הדרומי לא שייך לגיש עדין (!!??)

כש ארגל = אברם בשקל אורגן

על באצטר של גיש כרגע שייך לא עדין
כש מלם לר. ארגל. (??)
כי עדין + הר מרון הם בירך לעיר ארגל.
באצטר תמון של בנון ארגל ישמיקים לאשר שבולה

---

(2) לגבי עלויות אזור תבנון / מועצה אזורית

— נפר כפי שמשתמשים לרמת קיבוץ / מקשיב לכביש שיש לתקן

— מורשת שהן בין עדיות אושרה מעלים הקיומות / במיקום של מ. גר ישנה מיעשים ס לבדקו לאור כי יש אשפוות

— באזור הביקוש נשמרה הקמת ישובים קטנים עם כוונה לאשמות עם סלמה שלה

— המשמות שלן בדיקות אשוקר של יהודה —

/ שם שלעדים לא לשלול אותה.

מה מקודם.

— לא בדיק עדיין הבדל בין המסרבים הקיבוה מ שולט על המרכזים

— ק. ארבע מקדם שונה מאברת.

— אברת אור עדין לגיים

— בדיק הבדל בין אזור תבנון / מועצה אזורית / מקומית

— בדיר אשדוד - יש המלה.

— סני אדפוים.

— יש בין ישובים קטנים - חפשים כלומר

רשת של מוסדות

ריכוזים בישובים גדולים.

— אזור הסביבה

עדיין לא הבנתי

לא מקבל אותו

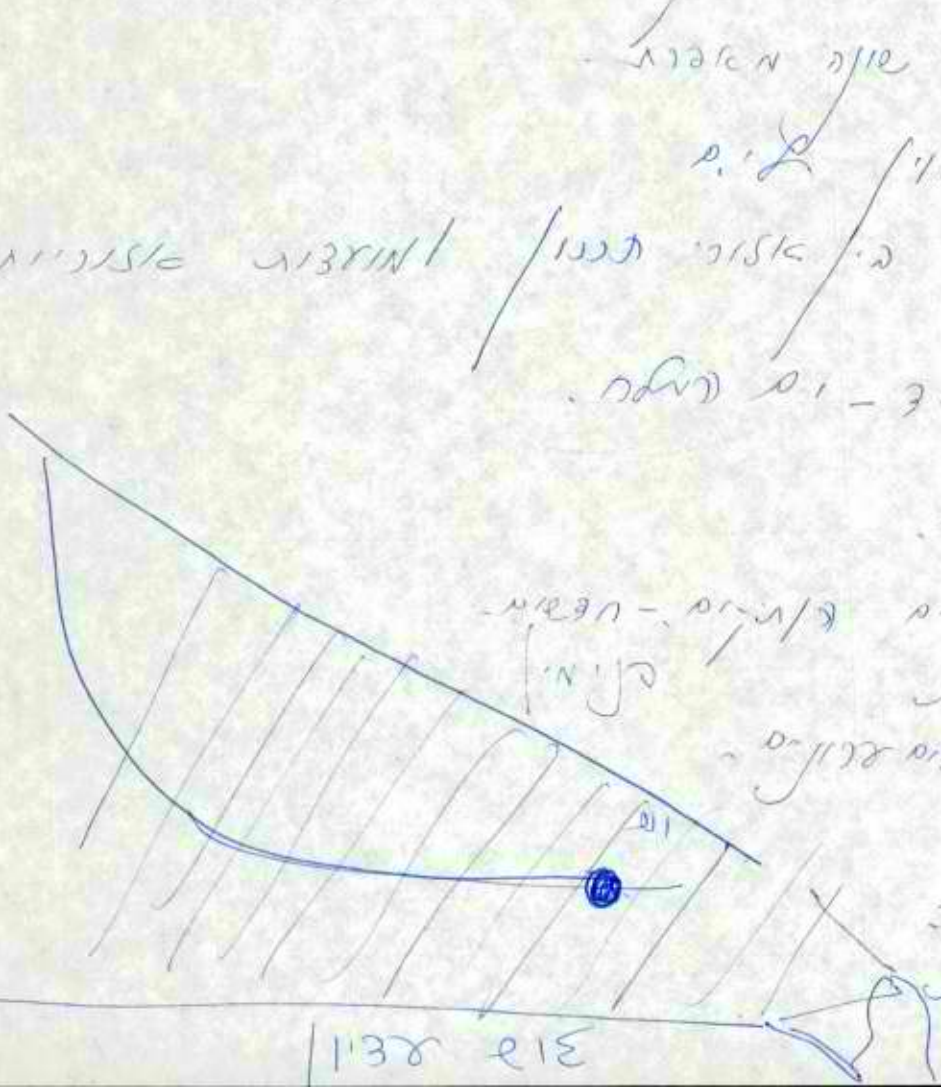

- מצפים לכם טוב בקבלה. שם המורה בכם טוב.

שמות הורים

- מסר ל. ארגון.
- מה בריאה של התשובה.
- סדר אמיבויות ישובים קהילתיים וכל אשמרד.
- מאגר למצפים.

מי מנהל ארגון?? (לומשמדים) משנה של מלמון.

- מרכזות לרבים גם.
- סיקור:
- הרס 40 מבנים
בשביל מקום מסלל.

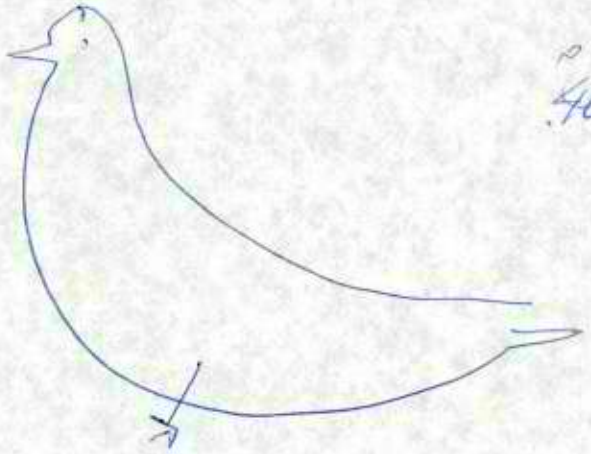

- נשאר מרד. להקים. לא בין קיבוץ.

אמר בשמו בשם אמר בשם אמר בשם אמר

תכנון התעסוקה

מטרת התכנון

1. יצירת מקורות תעסוקה לאוכלוסיית האזור, הקיימת והמתוכננת, בענפי הייצור השונים.
2. הקטנת היוממות אל מחוץ לאזור, אל מוקדי התעסוקה שבגוש דן וירושלים.

עקרונות התכנון ויעדיה

1. פיתוח אמצעי יצור בתעשיה, בתיירות, בחקלאות ובשרותים היצרניים והצרכנייה.
   עבור אוכלוסייה של כ- 35,000 מועסקים.
2. מספר המועסקים בעבודות מחוץ לאזור, שהינו פועל יוצא ממספר מקומות התעסוקה שיפותחו,
   יהיה ביחס ישר לרמת אזור הביקוש וביחס הפוך לרמת החשיבות ההתיישבותית.
3. אחוז המועסקים בתעשיה, באזור מסך כל המועסקים, מוערך ב- 15 אחוז.
4. " " בתיירות, " " " " בכאחוז אחד.
5. " " בחקלאות, " " " " מוערך בכ- אחוז אחד.
6. " " בשרותים, " " " " בכ- 25 אחוז.
7. " " בעבודות מחוץ לאזור, מסך כל המועסקים, מוערך ב- 60 אחוז.
8. פיתוח מקורות התעסוקה יעשה במקביל לקצב פיתוח אזורי המגורים והאיכלוס.

סיכום

בטבלה להלן ריכוז מספר המועסקים לפי ישוב בענפים השונים.
תיאור התכנון באותם ענפים - שרותים, חקלאות, תעשיה, תיירות - מובא בהמשך.
פיתוח מקורות התעסוקה לכ- 15,000 מועסקים מחייב השקעות בסדר גודל של כ- 20 מיליארד שקל (במחירי 4/83).
כ- 20,000 מועסקים ימצאו את פרנסתם במרכזי התעסוקה שמחוץ לאזור.

מועסקים בכל ישוב לפ[illegible]נף עיקרי (מוחלטים ואחוזים) לשלב פ[illegible]ח מלא

הישוב	סוג הישוב	משפחות שלב סופי	סה"כ	מועסקים מוחלטים חקלאות	תעשיה	תיירות	שרותים	חוץ	סה"כ	מועסקים אחוזים חקלאות	תעשיה	תיירות	שרותים	חוץ
בית אריה	קהילתי	500	650	-	100	-	130	420	100	-	15	-	25	60
עפרים	תושבה	2500	3250	-	490	-	810	1950	100	-	15	-	25	60
רננים	קהילתי	250	325	-	70	-	80	175	100	-	22	-	25	53
נילי	קהילתי	250	325	-	60	-	80	185	100	-	19	-	25	56
נעלה	תושבה	1500	1950	-	300	-	490	1160	100	-	15	-	25	60
אשכר	קהילתי	250	325	-	70	-	80	175	100	-	22	-	25	53
מתתיהו	שיתופי	100	150	80	25	-	40	5	100	53	17	-	25	5
מבוא חורון	שיתופי	100	150	80	25	-	40	5	100	53	17	-	25	5
יהויריב	תושבה	700	910	-	-	-	270	640	100	-	-	-	30	70
מתתיהו ג'	תושבה	2500	3250	-	330	-	810	2110	100	-	10	-	25	65
רמת מודיעין	תושבה	500	650	-	50	-	130	470	100	-	7	-	25	68
גבעת אהוד	תושבה	700	910	-	100	-	230	580	100	-	11	-	25	64
מכתם	קהילתי	300	390	-	50	-	100	240	100	-	13	-	25	62
נוה צוף	קהילתי	220	285	10	60	40	70	105	100	3	21	14	25	37
עטרת	קהילתי	200	260	-	80	-	60	120	100	-	31	-	25	46
סלעים	קהילתי	150	195	-	50	20	50	75	100	-	26	10	25	39
מעין	קהילתי	200	260	-	100	-	60	100	100	-	38	-	25	37
משעול	קהילתי	250	325	-	50	-	80	195	100	-	15	-	25	60
נדר	קהילתי	250	325	-	70	-	80	175	100	-	22	-	25	53
ענר	קהילתי	250	325	-	70	-	80	175	100	-	22	-	25	53
דולב	קהילתי	250	325	-	70	-	80	175	100	-	22	-	25	53
מעלה שלמה	תושבה	600	780	-	80	10	200	490	100	-	10	1	25	64
בית חורון	קהילתי	150	195	-	-	-	50	145	100	-	-	-	25	75
גבעון החדשה	קהילתי	150	195	-	30	-	50	115	100	-	15	-	25	60
נוה בית	קהילתי	200	260	-	50	-	60	150	100	-	19	-	25	56

		משפחות		מועסקים מוחלטים						מועסקים אחוזים				
הישוב	סוג הישוב	שלב סופי	סה"כ	חקלאות	תעשיה	תיירות	שרותים	חוץ	סה"כ	חקלאות	תעשיה	תיירות	שרותים	חוץ
נבי סמואל	תושבה	700	910	-	-	-	230	680	100	-	-	-	25	75
גבעת הראדר	תושבה	1500	1950	-	-	-	490	1460	100	-	-	-	25	75
גבעת זאב	קריה	2500	3250	-	500	5	810	1935	100	-	15	-	25	60
שילה	תושבה	700	910	30	280	40	230	330	100	3	31	4	25	37
מעלה לבונה	קהילתי	300	390	-	100	-	100	190	100	-	26	-	25	49
מבוא שילה	קהילתי	200	260	10	100	-	70	80	100	4	38	-	25	33
שילה ב'	קהילתי	200	260	10	100	-	60	90	100	4	38	-	25	33
בטנה	קהילתי	300	390	-	80	-	100	210	100	-	20	-	25	55
מצפה לבונה	קהילתי	150	195	-	50	-	50	95	100	-	26	-	25	49
בית אל	קריה	2500	3250	-	400	25	970	1855	100	-	11	1	25	63
פסגות	מ.איכלוס	250	325	-	20	-	80	225	100	-	6	-	25	69
עין שרת	קהילתי	200	260	-	80	-	60	120	100	-	31	-	25	44
עפרה	קהילתי	300	390	40	100	30	100	120	100	10	26	8	25	31
כוכב השחר	קהילתי	200	260	50	80	-	60	70	100	20	31	-	25	24
מעלה מכמש	קהילתי	200	260	10	70	-	70	110	100	4	27	-	25	44
מכמש ב'	קהילתי	150	195	-	70	-	50	75	100	-	36	-	25	39
עלי אל	תושבה	500	650	-	150	-	130	370	100	-	23	-	25	52
רימונים	קהילתי	200	260	30	70	-	60	100	100	12	27	-	25	36
מצפה יריחו	תושבה	500	650	-	140	15	160	335	100	-	22	2	25	51
כפר אדומים	קהילתי	200	260	40	50	40	60	70	100	15	19	15	25	26
רמת עטרות	קריה	2500	3250	-	300	60	810	2080	100	-	9	2	25	64
ענתות	מ.איכלוס	200	260	-	-	-	70	190	100	-	-	-	25	75
סה"כ		27470	35750	390	5120	285	9030	20925	100	1	15	1	25	58

מערכת השרותים האישיים והעסקיים

מטרות ויעדים

1. פיתוח מערכת השרותים, האישיים, העסקיים והמסחריים, ברמה גבוהה לרווחת תושבי האזור.
2. פיתוח מערכת השרותים הנ"ל בתוך האזור והקטנת התלות בערים שמחוצה לה.
3. יצירת מדרג של מערכת השרותים בהתאם למדרג הישובים.

כללי

אחד מהגורמים המשפיעים על אפשרות התיישבות יהודית באזור והגירת אוכלוסיה אליה היא קבלת שרותים נאותים. בעיקר שרותי חינוך אך גם השרותים המסחריים האישיים הניתנים במקום. האוכלוסיה הפוטנציאלית מבקשת רמת חיים ואיכות חיים גבוהות ואלו מבוטאות, בין השאר, ברמת השרותים.

לאוכלוסיות שונות הרגלי קניות שונים וכן הרגלי צריכה שונים ועל כן גם ציפיותיהן שונות. את הרגלי הצריכה והרגלי הקניות אין לצפות כי יהיה ניתן לשנותם תוך זמן קצר. אנשים ודאי ימשיכו לצרוך ולקנות באותם מקומות בהם קנו בעבר, ביחוד עקב העובדה כי בישובים הקיימים אין עדיין אפשרויות לקניית שרותי מסחר ושרותים אישיים.

על כן מנצלת האוכלוסיה את העובדה כי עדיין רבה רמת יוממות למקום התעסוקה הקודם בעיר הגדולה-בגוש דן או ירושלים - וקונה שרותים אלו בסמוך למקום העבודה.

עם ההסתגלות לישוב החדש ולאזור ההשתקעות בה ישתנו הרגלי הצריכה והקניה. עם הגידול בכמות האוכלוסיה ומעבר סחורות ושרותים שונים את סף הכניסה שלהם יפתחו חנויות ועסקים בישובים הבודדים, במרכזים הגושיים ובישובים הגדולים יותר.

בשלב פיתוח מלא, כשאוכלוסית האזור תמנה כ- 120,000 נפש, מתגורר כ- 70 אחוז מהאוכלוסיה בשולי גוש דן וירושלים אך בתחומי ההשפעה שלהם. פרושו של דבר כי שרותים וסחורות בעלי סף כניסה גבוה ימשיכו לקנותן באתן ערים. כמות העסקים שיפתחו בישובים שבמורדות המערביים - בגוש בית אריה - נילי, בגוש מתתיהו ובמידה מסויימת גם בגוש נוה צוף - וכן בישובים שבסביבות ירושלים - בגוש גבעון, בגוש אדומים ובמידה מסויימת גוש בית אל - תהיה מצומצמת מזו המקובלת בישובים שאינם בתחום ההשפעה של ערים גדולות, עד כדי 30 - 20 אחוז.

לכל אחד מהמוצרים סף כניסה שונה וטווח מוצר שונה. על כן כמות המוצרים והשרותים תהיה תלויה בגודל האוכלוסיה של הישוב הבודד ושל סך האוכלוסיה המתרכזת סביב הישוב הבא אחריו במדרג. חלק מן השרותים מיועד לשרת את אוכלוסיית הישוב הבודד המונה עד 250 משפחות ונושא לכן אופי שכונתי. החלק האחר מיועד לשרת את כלל ישובי הגוש ועל כן ימוקם במרכז הגושי או בישוב הגדול מבין הישובים וישא אופי של מרכז מסחרי. בישובים הקטנים הבודדים ניתן לקנות מוצרים ושרותים בעלי סף כניסה נמוך, בעיקר שרותי מזון. אפשר שניתן לפתוח בישוב הבודד עסקים נוספים בתחום השרותים האישיים, זאת בהתאם לסוג האוכלוסיה במקום או בקרבתו למוקד תעשיה אשר יאפשר פתיחת שרותים עסקיים.

בישובים הגדולים, אשר גודל אוכלוסייתם מאפשר מבחר מוצרים נרחב יותר ובעלי סף כניסה גבוה יותר, ינתנו שרותי מסחר בתחום המזון, הביגוד וצרכי בית. שרותים אישיים שונים כגון מספרה, מכון יופי, קיוסק, חשמלאי, אינסטלטור ושרותים עסקיים כגון בנק וסניף דואר, משרדים המספקים שרותים לאזור תעשיה או משרדים שאינם צמודים ללקוח.

השרותים האישיים והעסקיים במערכת זו כוללים:

מסחר סיטוני וקמעוני.

מוסדות פיננסיים, ביטוח וכו'.

שרותים עסקיים

שרותי אחזקה למשק בית

שרותים אישיים

שרותי אחזקה לתשתיות

עסקים

על פי סקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וסקרים אחרים היה הממוצע הארצי בשנת 1974 כ- 15 עסקים לכל 1000 נפש.

חישוב מספר העסקים הנדרשים בכל ישוב וישוב נעשה על בסיס המקדמים הבאים:

תושבות בשולי הערים הגדולות	12 עסקים ל- 1000 נפש.
תושבות וקריות	15 עסקים ל- 1000 נפש.
כפרים וישובים קהילתיים	10 עסקים ל- 1000 נפש.

סה"כ מספר העסקים הנדרשים לשלב פיתוח מלא באזור המועצה האזורית מטה בנימין מוערך בכ- 1350 עסקים, עסקים המספקים שרותי מסחר, שרותים עסקיים, שרותים אישיים, שרותי תשתית ועוד.

מועסקים

חישוב מספר המועסקים נעשה על פי מקדם של 2.5 מועסקים ליחידת עסק. סה"כ מספר המועסקים באזור התכנון במערכת שרותים זו מוערך בכ- 3600 מועסקים, שהם כ- 10 אחוז מכלל המועסקים באזור.

מערכת השרותים מספר העסקים והמועסקים - שלב פיתוח מלא

ישוב	נפשות	מס' עסקים	מועסקים	הערות
בית אריה	2000	20	50	בתחום ההשפעה של גוש דן
עפרים	10000	120	300	" " " " "
נילי	1000	10	25	" " " " "
נעלה	6500	78	195	" " " " "
רננים	1000	10	25	" " " " "
אשכר	1000	10	25	" " " " "
מתתיהו	600	3	8	" " " " "
מבוא חורון	600	3	8	" " " " "
יהויריב	4200	50	125	" " " " "
מתתיהו ג'	11000	132	330	" " " " "
רמת מודיעים	2500	30	75	" " " " "
גבעת אהוד	3000	36	90	" " " " "
מכתם	1200	12	30	
נוה צוף	1100	15	38	מרכז גושי. קרבה לאזור תעשיה.
עטרת	1000	10	25	
סלעים	750	8	20	
מעין	1200	12	30	
משעול	1300	13	32	
מעלה שלמה	2000	24	60	
נזר	1300	13	32	
ענר	1300	13	33	
דולב	1300	13	32	
גבעת זאב	7500	90	225	בתחום ההשפעה של ירושלים
בית חורון	700	7	18	" " " "
גבעון החדשה	600	6	15	" " " "
גבעת הראדר	6500	78	195	" " " "
נבי סמואל	3000	36	90	" " " "
נוה בית	800	8	20	
שילה	3500	42	103	מרכז גושי

ישוב	נפשות	מס' עסקים	מועסקים	הערות
מעלה לבונה	1500	15	37	
מבוא שילה	1000	10	25	
שילה ב'	1000	10	25	
מצפה לבונה	750	8	20	
בטנה	1500	15	37	
בית אל	13000	190	475	מרכז גושי. מרכז מסחרי.
פסגות	1300	13	32	
עפרה	1500	15	38	
כוכב השחר	1000	10	25	
רימונים	800	8	20	
מעלה מכמש	1000	15	38	קירבה לאזור תעשיה
עין שרת	1000	10	25	
עלי אל	2500	25	62	
מכמש ב'	750	8	20	
מצפה יריחו	2500	25	62	בתחום ההשפעה של ירושלים
כפר אדומים	1000	10	25	" " " "
ענתות	800	8	20	" " " "
רמת עטרות	11000	130	325	" " " "
סה"כ		1427	3565	

שרותים מינהליים ואזוריים

שרותים מינהליים

המועצה האזורית בשל פריסתה הנרחבת משתדלת במידת האפשר להביא את השרותים אל הצרכן.
חלק מהשרותים ניתנים במרוכז ברמה הגושית וחלק במרכז המינהלי בפסגות.

מינהל

משרדי המוא"ז שוכנים בפסגות שם מוקם המבנה הקבוע של המוא"ז והוא כולל בתוכו את המחלקות השונות של המועצה, את הנהלת המתנ"ס, את המרפ"ד, ומרכז ההשתלמויות.
מיקום זה נקבע עפ"י החלטת ועדת שרים לענייני התיישבות.
במחלקות הקיימות במועצה הן: תכנון, חינוך, תרבות תברואה, בטחון, גזברות והנהח"ש, מועצה דתית, מתנ"ס, החברה לפיתוח מטה בנימין.

תכנון

מחלקת התכנון עוסקת בשלושה תחומים: א. תכנון.
ב. ועדה מקומית לתכנון ובניה.
ג. קרקעות.

התכנון מכין תכנית אזורית כוללת למטה בנימין ותכניות פיתוח ספציפיות כנדרש.
הועדה המקומית לתכנון ובניה מטה בנימין מטפלת במתן היתרי בניה, בדיקה ואישור תכניות מתאר, בפיקוח על הבניה.
בנושא קרקעות מטפלת המחלקה ברכישות, בסיוע ליזמים במידה והדבר תואם את התכנית האזורית ובשמירה על אדמות מדינה.

חינוך

המחלקה מטפלת ונותנת שרותים בנושאי חינוך מגיל שלושה חודשים ועד כיתה ח'. השרות כולל מעונות יום, גני ילדים, בתי ספר יסודיים ובתכנון חטיבת ביניים וחטיבה עליונה.
תלמידי חטיבת הביניים והחטיבה העליונה בשלב זה מוסעים ע"י המועצה למקומות לימודים בירושלים ובגוש דן.
בשלב זה אין גוף ציבורי וולונטרי המטפל בהקמת מעונות, והמעונות מוקמים ומטופלים ע"י המועצה. בעיה זו חייבת להיפטר משום שאין כרגע מי שיממן את הקמת המבנים למעונות.

תברואה

המועצה נותנת שרותים וטרינריים - חיסון בע"ח ביקורת וכד'. הדברת יתושים ומזיקים, ביקורות במבני ציבור של אמצעי הסניטציה, ריקון בורות רקב ועוד.

בטחון

המועצה מטפלת בנושאים הבטחוניים בתחום המועצה בחיי היום יום ובהכנה לשע"ח.
בשוטף המועצה דואגת לאבטחת הסעות התלמידים ושמירה על מוסדות חינוך. בהכנה לשע"ח קיים מטה מל"ח הכולל רכישות ציוד ומטה ארגוני לצורך מתן שרותים בשע"ח.
מאורגנים קורסים שונים: נהגי מד"א, עזרה ראשונה, השתלמויות לרופאים, שימוש באקדח ובנשק אחר, מטווחים וכד'.
רכישה, התקנה ואחזקה של ציוד כיבוי אש בכל הישובים. רכישה התקנה ואחזקה של המקלטים בישובים.

שרותי קהילה

המועצה נותנת שרותי ייעוץ בתחום הסוציולוגי ובתחום הפסיכולוגי - חינוכי לתושבים ותלמידים הנזקקים לשרות כזה.

מועצה דתית

קיימת מועצה דתית המטפלת בשרותי הדת. בתי כנסת וציוד עבורם., מקוואות ציוד ואחזקה שוטפת, הרשמה לנישואין, תכנון וביצוע בתי עלמין ואחזקתם השוטפת.

החברה לפיתוח מטה בנימין

גוף כלכלי אשר לישובים יש בו מניות. מטרתו פיתוח האזור. החברה עוסקת כיום בשלושה תחומים ותרחיב את פעולותיה בעתיד לתחומים נוספים.

א. מחלקת התחבורה הנותנת שרותי הסעות בתוך האזור ומחוץ לאזור.

ב. פינוי אשפה מישובי המועצה, מחנות צה"ל ומוא"ז עציון.

ג. בנייה מבני ציבור בישובים עבור המינהל לבניה כפרית.

החברה מתחילה כעת בפיתוח תחנות דלק ושרותים וכמו כן תיפתח זרוע אשר תעסוק:

בעבודות פיתוח וגינון בישובים.

בפיתוח פרוייקטים תיירותיים על בסיס מסחרי.

מתנ"ס

המתנ"ס נותן שרותים ברמת הישוב הבודד, ברמת הגוש וברמה האזורית בתחום התרבות מוקם מרכז השתלמויות שיפתח השתלמויות בתחומים שונים לתושבי האזור.

מועסקים

סה"כ מספר המועסקים בשרותים מוניציפליים, מינהליים, אזוריים ואחרים מוערך בכ- 500 לשלב פיתוח מלא.

מערכת הבריאות

מטרת התכנון

מטרת תכנון מערכת הבריאות הקמת שירותי בריאות ברמה גבוהה עבור אוכלוסיית האזור בשלב פיתוח מלא.

כללי

מערכת הבריאות במדינת ישראל איננה מערכת בריאות המנוהלת על ידי גוף בודד ומרכזי. שירותי הבריאות מסופקים לאזרח באמצעות מספר קופות חולים - כללית, לאומית, עממית, מכבי ועוד. כמו כן מוכרים בתי חולים - ממשלתיים, הסתדרותיים, אוניברסיטאיים, ופרטיים.

כל אחת מקופות החולים מספקות שירותי בריאות ברמות שונות ובשיטות שונות ומתחרות ביניהן על תפיסת מירב מבקשי השירות הרפואי. מאחר ואין שיתוף פעולה בין קופות החולים השונות נוצר קושי מסויים בתכנון.

עקרונות התכנון

1. בכפר הקהילתי, המונה עד 150 משפחות, תוקם מרפאה מקומית אשר תאפשר אספקת ומתן שרותים רפואיים בסיסיים וראשוניים - עזרה ראשונה, טיפת חלב ורפואת המשפחה בשטח של כ- 100 מ"ר.
2. בישוב הקהילתי, המונה עד 500 משפחות, תוקם מרפאה מקומית המיועדת לספק את השרותים הרפואיים הבסיסיים: עזרה ראשונה, רפואת המשפחה, טיפת חלב, הנפקת תרופות, בריאות הקהילה וחינוך לבריאות.
לשם כך יוקצו חדרים, חדר המתנה, משרד קבלה וארכיון, שטחי משק ושרותים.
סה"כ שטח מרפאה מקומית כ- 250 מ"ר ברוטו.
3. בתושבה, עד כ- 1500 משפחות, תוקם מרפאה מקומית הכוללת את כל הפונקציות שנימנו לעייל ובנוסף לכך שרותי מעבדה ושרותי רפואת שיניים.
סה"כ שטח מרפאה מקומית מורחבת כ- 475 מ"ר ברוטו.
4. בתושבה המונה עד 2500 משפחות תוקם מרפאה מורחבת אשר תכלול את כל הפונקציות האמורות לעייל ובנוסף לכך שרותי רפואה מקצועית ושרותי בריאות הנפש.
5. מיקום המרפאות השונות יעשה, במידת האפשר, תוך התחשבות באפשרויות הנגישות.
6. ההשתייכות לקופות החולים השונות תקבע על פי החלטת כל ישוב.
7. המרפאות הגושיות או האזוריות תקבענה תוך תיאום עם הישובים לענין השיור.

יש להדגיש כי ההשתייכות לקופת חולים מסויימת עלולה להוות בעיה קשה באשר לא תאפשר איחוד מרחבי של הישובים סביב המרפאה הגושית או האזורית.
התכנון המוצע בהמשך לא יציג, על כן, פתרונות מקומיים של מיקום מרפאות אלא פתרונות כלליים.

הנתונים לעיל מבוססים על תקני קופת חולים כללית. תקן קופת חולים לאומית שונה ושטחי מרפאותיה והשרותים הניתנים בהם רבים יותר ברמות השונות.

מצב קיים

ברוב הישובים קיימת מרפאה מקומית היושבת במבנים זמניים. מרפאה כזו מספקת בדרך כלל שירותי אחות וטיפת חלב.

בחלק מהישובים קיימים ביקורי רופאים באופן שוטף. בישובים הקטנים, כעטרת, ענתות ומכמש ניתנים שרותי רופא בישובים הסמוכים.

בבית אל קיימת מרפאת שיניים העומדת לרשות תושבי האזור כולו, אם כי מבקשי השרות הם בעיקר אוכלוסיית בית אל.

ברוב הישובים מוצבים אמבולנסים.

שרותי אישפוז ומרפאות בית חולים ניתנים הן בגוש דן והן בירושלים, כאשר כיום רוב האוכלוסיה הנוכחית נשענת על בתי החולים בירושלים.

מערכת הבריאות - מצב קיים

הישוב	רופא	רופא מקצועי	רופא מישוב אחר	אחות	מרפאה	טיפת חלב	אמבולנס	
בית אריה	+	-	-	+	לאומית	+	+	
נילי	-	-	-	+	לאומית	+	+	
מתתיהו	-	-	-	+	כללית	+	+	
מבוא חורון	-	-	-	+	כללית	+	+	
נוה צוף	-	-	-	+	כללית	+	+	
עטרת	-	-	-	-	-	-	-	
בית חורון	-	-	+	+	כללית	+	+	
גבעון החדשה	+	-	-	+	-	-	-	מרפאה וטיפת חלב בגבע
מחנה גבעון	+	-	-	+	כללית	+	-	
שילה	+	-	-	+	כללית	+	-	
בית אל	+	+	-	+	כללית	+	+	אורטופד,אף אוזן וגרון ילדים
בית אל ב'	+	-	-	+	כללית	+	-	
עפרה	+	+	-	+	כללית	+	+	ילדים
פסגות	-	+	-	+	-	-	-	ילדים
כוכב השחר	-	-	+	+	-	-	+	משילה. מרפאה וטיפת חלב ברימונים
רימונים	-	-	-	+	כללית	+	+	משילה
מעלה מכמש	-	+	+	+	כללית	+	+	עצבים. משילה.
כפר אדומים	+	+	-	+	לאומית	+	+	אף אוזן וגרון
מצפה יריחו	+	-	-	+	כללית	+	+	

תכנון - שלב פיתוח מלא

1. בכל אחד מהכפרים הקהילתיים והישובים השיתופיים תוקם מרפאה מקומית (סוג 1).
2. בכל אחד מהישובים הקהילתיים תוקם מרפאה מקומית (סוג 2).
3. בכל תושבה תוקם מרפאה גושית (סוג 3).
4. בבית אל תוקם מרפאה אזורית (סוג 3).
5. אזור התכנון ישען על המרכזים העירוניים הגדולים לצורך קבלת שרותי אישפוז וכו'.
   גם בשלב פיתוח מלא לא תמצא הצדקה להקמת בית חולים בתחום מוא"ז מטה בנימין.
6. מוצע כי יוקם מרכז בריאות הכולל מרפאות חוץ בית חולים ליולדות ושירותי שיקום באריאל. מרכז זה ישרת את צפון אזור התכנון - גוש ישובי שילה ונוה צוף. היתר ישענו כאמור על גוש דן וירושלים.
   בהתאם להתפתחות ולצרכים ישקל בעתיד הקמת מרפאות חוץ בבית אל.

שרותי בריאות, עלות ומועסקים בכל ישוב, שלב פיתוח מלא.

הישוב	מספר משפחות	מרפאה	שטח מבנה	שטח מגרש	עלות מ. שקל	מועסקים	הערות
בית אריה	500	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
עפריח	1500	גושית	475	1.0	12.50	12	תשרת גוש בית אריה
רננים	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
נעלה	1500	גושית	475	1.0	12.50	12	תשרת גוש נילי
נילי	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
אשכר	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מתתיהו	100	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מבוא חורון	100	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
יהויריב	700	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
מתתיהו ג'	2500	גושית	475	1.0	12.50	12	תשרת גוש מתתיהו
רמת מודיעים	700	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
גבעת אהוד	700	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
מכתם	400	מקומית 2	250	0.5	6.60	4	
נוה צוף	2200	גושית	475	1.0	12.50	12	תשרת גוש נוה צוף +
עטרת	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	וגוש דולב
סלעים	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מעין	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
משעול	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מעלה שלמה	600	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
נזר	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
ענר	250	מקומית 2	100	0.5	2.65	6	
דולב	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
גבעת זאב	1800	גושית	475	1.0	12.50	12	
בית חורון	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
גבעון החדשה	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
גבעת הראדר	1500	גושית	475	1.0	12.50	12	
נבי סמואל	700	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
נוה בית	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	

הישוב	מספר משפחות	מרפאה	שטח מבנה	שטח מגרש	עלות מ. שקל	מועסקים	הערות
שילה	700	גושית	475	1.0	12.50	12	תשרת ישובי גוש שילה
מעלה לבונה	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מבוא שילה	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
שילה ב'	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
בטנה	300	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מצפה לבונה	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
בית אל	2500	אזורית	800	2.0	21.20	25	תשרת גוש בית אל-עפרה
פסגות	250	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
עפרה	300	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
כוכב השחר	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
רימונים	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מעלה מכמש	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
עין שרת	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
עלי אל	500	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	
מכמש ב'	150	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	
מצפה יריחו	500	מקומית 2	250	0.5	6.60	6	שרותים נוספים במעלה אדומים
כפר אדומים	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	שרותים נוספים במעלה אדומים
ענתות	200	מקומית 1	100	0.5	2.65	2	שרותים נוספים בי-ם
רמת עטרות	2500	גושית	475	1.0	12.50	20	
סה"כ					236.45	243	

השקעות

סה"כ ההשקעות הנדרשות, לשלב פיתוח מלא, של מערכת הבריאות הוא כ- 240 מליון שקל.
השקעות אלו אינן כוללות ציוד.

מועסקים

סה"כ מועסקים במערכת הבריאות בשלב פיתוח מלא כ- 250 מועסקים.

תכנית פיתוח בריאות 1986/7

בישובים בהם נבנים מבני ציבור קבע תבנה המרפאה בגודלה הסופי, על פי תכנית שלב פיתוח מלא למרות שלא תאוכלס כולה.
בישובים הנמצאים בשלב זמני תוקם מרפאה מצומצמת במבנים זמניים.
בכל אחד מהישובים יהיה אמבולנס ותוקם סככה.

תכנון מערכת התקשורת

1. כללי

מערכת התקשורת הינה דינמית ומשתנה, עקב פריסה משתנה של הישובים באזור התכנון, שינויים מהירים בטכניקות התקשורת וצרכי האוכלוסיה באמצעי התקשורת.

כתוצאה מכך תכנון מערכת התקשורת שנעשתה בתחילת שנת 1982 איננה עדכנית. ואין בידי משרד התקשורת תכנון מעבר לשנת התקציב השוטפת, 1983/4.

מהסיבות שנמנו לעיל גם לא נתקבלה ממשרד התקשורת מערכת תקשורת חזויה לשלב פיתוח מלא של התוכנית.

2. מצב קיים

מערכת התקשורת הקיימת היום בתחום מועצה אזורית מטה בנימין בנויה על מערכת גושית כדלקמן:

א. גוש בית אריה

ישובי גוש בית אריה מחוברים למערכת באמצעות טלפונים אלחוטיים באמצעות חוליות רדיו-טלפון חד אפיקיות.

הישובים עטרת, מתתיהו, נילי, ומבוא חורון מחוברים למרכזת צומת איילון.

הישובים חלמיש ובית אריה מחוברים למרכזת צומת השרון.

ב. גוש מעלה אדומים

בעיר מעלה אדומים מרכזת DMS - 10 בקיבולת של 1000 מספרים.

באזור התעשיה במישור אדומים קיימים המאגדים שבמישור אדומים למרכזת בירושלים.

בישוב ענתות טלפון אחד באמצעות מחנה צה"ל.

הישוב מעלה מכמש מחובר למרכזת נוה יעקב באמצעות חולית רדיו-טלפון חד אפיק.

ג. גוש מעלה אפריים

בישוב כוכב השחר 2 טלפונים המחוברים בקוי מנוי רחוק של מרכזת כורש בירושלים.

בישוב רימונים 2 טלפונים המחוברים בקוי מנוי רחוק של מרכזת כורש בירושלים.

ד. גוש צפון ירושלים

בישוב שילה קיימת צומת תקשורת המחוברת בעורק רדיו-טלפון למרכזת כורש בירושלים באמצעות מאגד אלקטרוני 62 טלפונים.

בישוב עפרה קיים מאגד למרכזת ראמאללה.

הישוב פסגות מחובר בכבל עילי, 100 זוג, למרכזת ראמאללה.

הישוב בית אל מחובר במאגד למרכזת ראמאללה.

הישוב בית חורון מחובר בכבל 100 זוג למרכזת רמות.

מחנה גבעון מחובר בכבל עילי, 300 זוג, למרכזת רמות.

הישוב גבעון החדשה מחובר בכבל עילי, למחנה גבעון ולמרכזת רמות.

3. תכנון מערכת התקשורת שלב פיתוח מלא

על פי הטכניקות המתפתחות כיום בתחום התקשורת מוצע כי תוקמנה מרכזיות בישובים בעלי האוכלוסיה הרבה ביותר וממנה תתפצלנה יחידות רחק למרחק של ק"מ ספורים. 20 - 10 ק"מ.

מרכזיות קטנות אלו, יחידות הרחק, יחייבו מבנים קטנים בלבד וכמות הכבלים תהיה מינימלית (מחיר כבל נחושת מהווה מרכיב יקר במערכת).

כיום רב המערכת התקשורתית בתחום אזור התכנון נעשה באמצעות רדיו-טלפון. מוצע, מאחר ומערכת זו מוגבלת בכמות הקוים, כי יונחו כבלים קואקסליים באמצעותם ניתן להעביר מספר רב של שיחות.

יש ליצור תשתית למערכת התקשורת אשר תאפשר גם פיתוח מערכת טלויזיה בכבלים, קוים להעברת נתוני מחשב ועוד. מוצע כי תשתית זו תהיה תת-קרקעית.

בהנחה כי יסופק קו טלפון לכל דורש, מספר קוי הטלפון הנדרשים לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 30,000 קוים. המנויים הם יחידות המגורים, שרותי הציבור, השרותים האישיים, מפעלי התיירות והתעשיה ועוד.

חלוקת מעמס הקוים באזור התכנון איננה אחידה על פני המרחב. עיקר הנדרשים הינם לאורך ציר המורדות המערביים וכתף במת ההר, בה נדרשים כ- 15000 קוים, באזור במת ההר כ- 4000 קוים, ובגוש גבעון כ- 6000 קוים.

חלוקה זו נובעת מכך שבאזורים אלו מתוכננות תושבות שסך מספר תושביהם מהווה אחוז גבוה מסך אוכלוסית האזור.

מספר הקוים הנדרש איננו כולל את הביקוש של ערי הלוין ממזרח לירושלים.

4. תכנון מערכת התקשורת שלב א'

תכנון מערכת התקשורת שלב א' מבוססת על תכנית הפיתוח לשנים 1983/4 של משרד התקשורת.

תכנית הרחבת מערכת התקשורת מתבססת על הקמת מרכזות טלפון חדשות ביהודה ושומרון, חיבור מרכזות יהודיות קיימות, הפעלת מאגדים ומערכות ממסר למנוי מרוחק. אלו יחליפו את המרכזות הערביות ואת עורק הרדיו-טלפון.

המרכזות המתוכננות הינם טיפוס 10 - ESS משוכללות ובנויות על מערכת תקשורת ספרתית המאפשרת חיבור מחשבים, טלקסים וכו', על אותם קוים וכן חיבור מספר מנויים על אותו קו.

הקוים המנחים תכנית זו הם:

- מינימום 12 קוים לכל ישוב יהודי.
- בכל ישוב יהיה קו טלפון למשרד, למרפאה, לרכז הבטחון ולטלפון ציבורי, יתר הקוים יחולקו.
- חלוקת הקוים תהיה לפי גושים, בהתאם לקריטריונים מקצועיים, כדלקמן:

א. גוש בית אריה

בישוב בית אריה מוקם צומת תקשורת אשר יחובר בעורק רדיו-טלפון 24 אפיקים למרכזת צומת איילון.

בין בית אריה ליועזר יתלה כבל 50 או 100 זוג.

בישוב נוה צוף מוקם צומת תקשורת אשר יחובר בעורק רדיו-טלפון 24 אפיקים למרכזת צומת איילון. בצומת זה יותקן מאגד אלקטרוני עליו יופעלו כ- 80 טלפונים, למרכזת איילון.

בין נוה צוף לעטרת יתלה כבל עילי 50 זוג ממנו יופעלו בהתחלה כ- 15 טלפונים מצומת התקשורת בחלמיש.

בשילת, שמעבר לאזור התכנון, קיים צומת תקשורת ומרכזת ניידת 1000 מספרים. צומת זו תחובר בעורק רדיו-טלפון 60 אפיקים מול מרכזת צומת איילון.

המרכזת הניידת תזין את הישוב מתתיהו באמצעות רשת עילית קיימת. בישוב מבוא חורון יוקם צומת תקשורת שיחובר בעורק רדיו-טלפון 24 אפיקים לצומת התקשורת בשילת ויופעלו 12 קוים.

ישובי המורדות המערביים וכתף במת ההר המתוכננים להקמה בשנים הקרובות - עפרים, נעלה, יהויריב, מתתיהו ג', גבעת אהוד, רמת מודיעים, דולב, נדר וענר יופעלו באמצעות מרכזת איילון.

ב. גוש מעלה אדומים

המאגדים הפועלים במישור אדומים יופעלו מול מרכזת מעלה אדומים ויתלה כבל 200 זוג על הטור העילי הקיים למעלה אדומים ותתאפשר הפעלת טלפונים נוספים לישובים כפר אדומים ומצפה יריחו המחוברים למאגדים הנ"ל.

לישוב ענתות יונח כבל תת קרקעי 50 זוג ממרכזת נוה יעקב (בשיתוף עם צה"ל) מהישוב מעלה מכמש יופעל צומת תקשורת למעלה אדומים ויופעלו 12 טלפונים כקוי מינוי רחוק של מרכזת זו.

ג. גוש מעלה אפריים

בישוב כוכב השחר יוקם צומת תקשורת ממנה יופעלו 12 טלפונים כקוי מינוי רחוק של מרכזת מעלה אפריים.

מהישוב רימונים יופעלו 12 טלפונים כקוי מינוי רחוק של מרכזת מעלה אפריים דרך צומת התקשורת בכוכב השחר.

ד. גוש צפון ירושלים

בישוב שילה, שבה צומת תקשורת, יותקנו 15 טלפונים נוספים.

בישוב עפרה יופעל מאגד נוסף למרכזת ראמאללה כאשר בשלב מאוחר יותר יופעל המאגד למרכזת כורש, בירושלים.

הטלפונים בישוב פסגות יופעלו למרכזת בירושלים באמצעות אפיקי ציוד נושא ומאגד הטלפונים בישוב בית אל יופעלו למרכזת בירושלים באמצעות אפיקי ציוד נושא ומאגד.

בישוב גבעת זאב יופעלו מאגדים למרכזת רמות באמצעות כבלים עיליים.

הישובים המתוכננים בגוש שילה - מעלה לבנוה, מצפה לבונה ומבוא שילה יחוברו למרכזת ירושלים באמצעות צומת התקשורת בישוב שילה.

הישובים המתוכננים בגוש גבעון - נבי סמואל וגבעת הראדר - יופעלו למרכזת רמות באמצעות כבלים עיליים.

5. השקעות

העלות המשוערת, על פי משרד התקשורת, למנוי היא כ- 200,000 שקל, מחירי 4/83.
סה"כ ההשקעות הנדרשות להתקנת מערכת התקשורת בתחום מועצה אזורית מטה בנימין מוערכות בכ- 6.5 מליארד שקל עד לשלב פיתוח מלא.
סך ההשקעות אינן כוללות את ההשקעות הנדרשות במגזר הערבי.

6. דאר

מערכת חלוקת הדאר ומתן שרותי דאר נעשה באמצעות דאר נע העובר בין הישובים.
החלוקה נעשית באזור מועצה אזורית מטה בנימין בשלושה גושים:
ד.נ. בקעת יריחו - הישובים כפר אדומים, רימונים, כוכב השחר, מצפה יריחו ומעלה מכמש.
ד.נ. הרי ירושלים - הישובים ענתות, מחנה גבעון, גבעון החדשה, בית חורון, פסגות,
ד.נ. מודיעין - הישובים מתתיהו, מבוא חורון, נילי, בית אריה, עטרת ונוה צוף.
עם איכלוס גבעת זאב תפתח סוכנות דאר במקום.
על פי התכנון בישוב שמספר המשפחות בו עולה על 500 תפתח סוכנות דאר.

הישוב	שלב פיתוח מלא		שלב א' 1986/7		מתוכנן 1983/4	
	מס' משפחות	מס' קוים	מס' משפחות	מס' קיים	מס' משפחות	מס' קיים
בית אריה	500	600	160	190	60	70
עפרים	2500	3000	300	360		
רננים	250	300				
נילי	250	300	100	120	35	12
נעלה	1500	1800	300	360		
אשכר	250	300				
מתתיהו	100	120	40	50	20	15
מבוא חורון	100	120	70	85	45	12
יהויריב	700	900	200	240		
מתתיהו ג'	2500	3000	100	120		
רמת מודיעים	500	600				
גבעת אהוד	700	900	100	120		
מכתם	300	360				
נוה צוף	220	270	180	220	85	75
עטרת	200	240	80	95	20	15
סלעים	150	180				
מעין	200	240				
משעול	250	300				
נזר	250	300	30	35		
ענר	250	300	50	60		
דולב	250	300	50	60		
מעלה שלמה	600	750	100	120		
בית חורון	150	180	100	120	40	
גבעון החדשה	150	180	80	95	30	25
נוה בית	200	240				
נבי סמואל	700	900	100	120		
גבעת הראדר	1500	1800	250	300		
גבעת זאב	2500	3000	1200	1440		130+150
שילה	700	900	150	180	60	77
מעלה לבונה	300	360	40	50		
מבוא שילה	200	240	30	35		
שילה ב'	200	240				
בטנה	300	360				
מצפה לבונה	150	180	30	35		

הישוב	שלב פיתוח מלא		שלב א' 1986/7		מתוכנן 1983/4	
	מס' משפחות	מס' קוים	מס' משפחות	מס' קיים	מס' משפחות	מס' קיים
בית אל	2500	3000	250	300	160	160
פסגות	250	300	150	180	32	35
עין שרת	200	240				
עפרה	300	360	160	190	97	130
כוכב השחר	200	240	80	95	28	12
מעלה מכמש	200	240	80	95	28	23
מכמש ב'	150	180				
עלי אל	500	600				
רימונים	200	240	80	95	21	12
מצפה יריחו	500	600	80	95	37	37
כפר אדומים	200	240	80	95	50	56
רמת עטרות	250	300	50	60		
ענתות	200	240			11	12
סה"כ		30540		5815		1058

מערכת המים

מטרות, יעדים ואמצעים

1. פיתוח מערכת המים לאספקת מים לכל הישובים באזור.
2. פיתוח מקורות מים מקומיים ע"י קודחים.
3. הבאת מים מחוץ לאזור.
4. הקמת בריכות ומגדלי מים.
5. הנחת קוי מים ותחנת שאיבה להעברת מים לכל דורש.

כללי

בתחום המוא"ז מטה בנימין מספר מפעלי מים המספקים מים הן לישוב הערבי והן לישוב היהודי. חלקם של מפעלי המים הינם ערביים וחלקם ישראליים. חלקם ממקורות מקומיים ועצמאיים וחלקם ממקורות שמחוץ לאזור.

מצב קיים

מפעלי מים ערביים

1. מפעל המים ראמאללה.
2. מפעל המים עבוד - שיבתין.

מפעלי מים יהודיים

3. מפעל המים - מודיעין.
4. מפעל המים רימונים.
5. מפעל המים - שילה.
6. מפעל המים - בית אריה.

מערכת המים הקיימת שתפורט להלן מסוגלת לספק את צריכת המים לכל הישובים הכפריים והעירוניים שבאזור, הן כיום והן עם הגידול באוכלוסיה ובצריכה בעתיד. הצנרת מסוגלת לשאת בכמויות מים נוספות ללא צורך בהחלפתם.

מפעל המים - ראמאללה

מפעל מים זה הינו מן הגדולים בגדה והוא מספק מים לערים אל-בירה וראמאללה ול- 13 כפרים ערביים, למחנות צה"ל ולישובים היהודיים: עפרה, בית אל, בית אל ב', פסגות חלמיש ועטרה מפעל המים של ראמאללה מקבל כ- 2 מליון מ"ק מים, מהמקורות הבאים:

1. עין סמיה - מעיין בנ.צ. 180/155 המספק 80-100 מ"ק/שעה והנסנקים לבריכה בג'בל טוויל שממזרח לאל-בירה ברום 905+. ספיקתו השנתית של המעיין בשנת 79/80 כ- 870.000 מ"ק.
2. קו ביתוניא (מוצא) - קו זה מספק מים ממערכת המים הישראלית למפעל ראמאללה.
   מקורות המים הם בקידוחים שבאזור מוצא משם מועברים המים לבריכת ביתוניא בהספק של עד 850 מ"ק/שעה. משם מועברים המים בהספק נמוך יותר לבריכת המים בג'בל טוויל.
   בשנת 79/80 קיבל מפעל המים של ראמאללה דרך קו ביתוניא 1.7 מליון מ"ק.
3. מפעל המים ראמאללה - שצרכיו הולכים וגדלים, מקבל אספקת מים נוספת מבריכת הגבעה הצרפתית בסדר גודל של 300,000 מ"ק מים.

מפעל המים עבוד-שבתין

מפעל המים שבמורדות המערביים של האזור מספק מים ל- 16 כפרים ערביים ולישובים היהודיים בית אריה ונילי. סה"כ תפוקת המפעל כ- 140 מ"ק/שעה.

מקורותיו של מפעל זה שלושה:

1. מעיינות לובאן (נ.צ. 1571/1590) - ספיקת המעיינות כ- 8-20 מ"ק/שעה, ותפוקתם השנתית כ- 120,000 מ"ק.
2. מעיין עין זרקא (נ.צ. 158/1600) - ספיקתו כ- 20 מ"ק/שעה ותפוקתו השנתית כ- 175,000 מ"ק.
3. באר שבתין (נ.צ. 1552/1532) - באר היושבת על מעיין בקירבת קידוח שיבתין 4 ומספקת כ- 90 מ"ק/יממה. קידוח שיבתין 4 שנקדח ע"י הירדנים ולא צוייד, צוייד עתה ע"י הממשל ומספק כ- 100 מ"ק/שעה.

מפעלי מים מודיעים

מפעל מים זה הינו מפעל מים של מקורות, המספק מים לישובים מבוא חורון ומתתיהו, מקורות המים הם בקידוחי מודיעין המוזרמים גם דרומה לקו המים לירושלים וצפונה להתחברותו עם מפעל המים עבוד - שיבתין.

בעתיד הקרוב תחובר נילי למפעל המים הזה באמצעות בריכת המים במתתיהו, ותוקם בה בריכת מים.

מפעל המים רימונים

מקורות אספקת המים לישובים כוכב השחר, רימונים, ומכמש בקידוח כוכב השחר המספק כ- 90 מ"ק/שעה.

מפעל המים שילה

לשילה כיום אספקת מים עצמאית מקידוח שילה 1 שבסמוך לישוב המסוגל לספק כ- 2 מ"ק/שעה בלבד. לאחר כשלון קידוח שילה 2 הוחלט שלא לציידו ולהניח קו מים מתפוח לשילה.

מפעל המים בית אריה

כיום מסופקים המים לבית אריה בקו עילי ממפעל המים עבוד - שיבתין. נערך ניקוי קידוח ירדני קיים, שיבתין 5, שנתוני ספיקתו כ- 80-120 מ"ק/שעה ובתוך כחצי שנה יצוייד הקידוח והוא יספק מים לבית אריה ומשם יונח קו לחלמיש.

מערכת המים - שלב פיתוח מלא

על פי הנתונים כמויות מים נוספות לקיים ממקורות מקומיים - בארות, מעיינות וקידוחים הן במדרונות המערביים והן במדרונות המזרחיים של האזור - מוגבלות ובהתאם אף מספר הקידוחים המוצע קטן.

קיימת על כן הצעה כי מערכת המים של יהודה ושומרון ובכלל זה מועצה אזורית מטה בנימין תחובר עם מערכת המוביל הארצי בקו ראשי אשר יעבור בחוצה שומרון.

על פי תחזית האוכלוסיה של כ- 180,000 נפש באזור התכנון, כולל ערי לוין ממזרח לירושלים תגיע צריכת המים באזור לכ- 200 מליון מ"ק בשלב פיתוח מלא.

צריכת מים זו כוללת צריכה ביתית, כ- 18.5 מליון מ"ק מים לפי 100 מ"ק לנפש. ולתעשיה לתיירות וכו' כ- 1.5 מליון מ"ק מים.

לכמות זו יש להוסיף את צריכת האוכלוסיה הערבית שבתחום התכנון ואשר צריכת המים שלה מוערכת בכ- 15 מליון מ"ק לתום תקופת התכנון. צריכת המים של האוכלוסיה הערבית לפי 60 מ"ק לנפש. רב צנרת המים הקיימת היום בשטח מסוגלת להעביר את כמויות המים החזויות.

התכנית מציעה הנחת קוי מים לישובים המוצעים וקוי מים אשר יחברו בין מספר מערכות להבטחת אספקת המים במקרה של תקלה. בין אלה ניתן לציין חיבור מפעל תפוח עם מפעל כוכב השחר, חיבור מפעל עבוד - שיבתין עם זה של ראמאללה וחיבור מפעל עבוד - שיבתין עם מפעל מודיעים. בכל אחד מהישובים תוקם, לפי הצורך, בריכת מים או מגדל מים לאגירה ולוויסות הלחץ.

השקעות

על פי הערכות תקציביות של ת.ה.ל. תגיע ההשקעה במערכת המים עבור המגזר היהודי בשלב פיתוח מלא לכ- 290 מליון שקל.

זאת לפי הפרוט כדלקמן:

90	ק"מ קוי מים	135.0 מליון שקל
21	בריכות מים	48.0 מליון שקל
9	מגדלי מים	9.0 מליון שקל
4	קידוחים	90.0 מליון שקל
4	תחנות שאיבה	6.0 מליון שקל
סה"כ		288.0 מליון שקל

הישוב	שלב פיתוח מלא		שלב א' 1986/7	
	מס' נפשות	צריכת מים (לפי מ"ק)	מס' נפשות	צריכת מים (לפי מ"ק
בית אריה	2000	200	700	70
עפרים	10000	1000	1300	130
רנבים	1000	100		
נילי	1000	100	400	40
נעלה	6500	650	1300	130
אשכר	1000	100		
מתתיהו	600	60	240	24
מבוא חורון	600	60	420	42
יהויריב	4200	420	1200	120
מתתיהו ג'	11000	1100	500	50
רמת מודיעים	2500	250		
גבעת אהוד	3000	300	400	40
מכתם	1200	120		
נוה צוף	1100	110	900	90
עטרת	1000	100	400	40
סלעים	800	80		
מעין	1000	100		
משעול	1300	130		
נזר	1300	130	150	15
ענר	1300	130	250	25
דולב	1300	130	250	25
מעלה שלמה	2000	200		
בית חורון	700	70	500	50
גבעון החדשה	600	60	320	32
נוה בית	800	80		
נבי סמואל	3000	300	400	40
גבעת הראדר	6500	650	1000	100
גבעת זאב	10000	1000	5000	500

הישוב	שלב פיתוח מלא		שלב א' 1986/7	
	מס' נפשות	צריכת מים (לפי מ"ק)	מס' נפשות	צריכת מים (לפי מ"ק)
שילה	3500	350	750	75
מעלה לבונה	1500	150	200	20
מבוא שילה	1000	100	150	15
שילה ב'	1000	100	150	15
בטנה	1500	150		
מצפה לבונה	750	75	150	15
בית אל	13000	1300	1300	130
פסגות	1300	130	750	75
עין שרת	1000	100		
עפרה	1500	150	800	80
כוכב השחר	1000	100	400	40
מעלה מכמש	1000	100	400	40
מכמש ב'	750	75		
עלי אל	2500	250		
רימונים	800	80		
מצפה יריחו	2500	250	500	50
כפר אדומים	1000	100	400	40
רמת עטרות	10000	1000		
ענתות	800	80	200	20
1	40000	4000		
.3	20000	2000		
סה"כ	184,600	18,460		2178

סה"כ צריכת המים לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 20.0 מליון מ"ק מים, אשר צריכתה מתחלקת בין חלקי אזור התכנון כדלקמן:

גוש בית אריה - נילי	2.43 מליון מ"ק	
גוש מתתיהו	2.35 מליון מ"ק	
סה"כ מורדות מערביים		4.78 מליון מ"ק
גוש נוה צוף	0.82 מליון מ"ק	
גוש דולב	0.44 מליון מ"ק	
סה"כ כתף במת ההר		1.26 מליון מ"ק
גוש גבעון	2.30 מליון מ"ק	
גוש בית אל (מערבי)	1.86 מליון מ"ק	
סה"כ במת ההר (דרומית)		4.16 מליון מ"ק
גוש שילה	1.10 מליון מ"ק	
סה"כ במת ההר (צפונית)		1.10 מליון מ"ק
גוש בית אל (מזרחי)	0.82 מליון מ"ק	
גוש אדומים	1.55 מליון מ"ק	
ערי לוין	6.50 מליון מ"ק	
סה"כ מורדות מזרחיים		8.37 מליון מ"ק

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון מערכת השרותים
מערכת הבריאות
מערכת שרותים אישיים ומסחר
מערכת התרבות
מערכת החינוך
מערכת מנהל מוניציפלי

אפריל 1983

נערך ע"י:
רפי בן בשט - מוא"ז מטה בנימי
אורי סילברסטון - חבל ירושלי

בהשתתפות:
תרבות: חוה שאג - מתנ"ס בינינ
חינוך: מ. פלינקר - משרד החק
הרשות לתכנ

1. כללי

מערכת התקשורת הינה מערכת דינמית ומשתנה, עקב פריסה משתנה של הישובים באזור התכנון, שינויים מהירים בטכניקות התקשורת וצרכי האוכלוסיה באמצעי התקשורת.

כתוצאה מכך תכנון מערכת התקשורת שנעשתה בתחילת שנת 1982 איננה עדכנית. ואין בידי משרד התקשורת תכנון מעבר לשנת התקציב השוטפת.

מהסיבות שנמנו לעיל גם לא נתקבלה ממשרד התקשורת מערכת תקשורת חזויה לשלב פיתוח מלא של התכנית.

2. מצב קיים

מצב קיים של מערכת התקשורת ותכנונה לשנים 84 - 82 ראה פרק תכנון האזור ורקע לתכנון פרק 3.6.ג. מערכת התקשורת.

3. תכנון מערכת התקשורת שלב פיתוח מלא

על פי הטכניקות המתפתחות היום בתחום התקשורת מוצע כי תוקמנה מרכזיות בישובים בעלי האוכלוסיה הרבה ביותר וממנה תתפצלנה יחידות רחק למרחק של ק"מ ספורים, 20 - 10 ק"מ. מרכזיות קטנות אלו, יחידות הרחק, יחייבו מבנים קטנים בלבד וכמות הכבלים תהיה מינימלית (מחיר כבל נחושת מהווה מרכיב יקר במערכת).

כיום רב המערכת התקשורתית בתחום אזור התכנון נעשה באמצעות רדיו-טלפון. מוצע, מאחר ומערכת זו מוגבלת בכמות הקוים, כי יונחו כבלים קואקסליים באמצעותם ניתן להעביר מספר רב של שיחות.

יש ליצור תשתית למערכת התקשורת אשר תאפשר גם פיתוח מערכת טלויזיה בכבלים, קוים להעברת נתוני מחשב ועוד. מוצע כי תשתית זו תהיה תת-קרקעית.

בהנחה כי יסופק קו טלפון לכל דורש מספר קוי הטלפון הנדרשים לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 30,000 קוים. המנויים הם יחידות המגורים, שרותי הציבור השרותים האישיים, מפעלי התיירות והתעשיה ועוד.

העלות המשוערת למנוי הוא כ- 5,000 דולר או כ- 200,000 שקל במחירי 4/83.

סה"כ עלות משוערת להתקנת מערכת התקשורת בתחום מועצה אזורית מטה בנימין כ- 6 מליארד שקל (לא כולל המגזר הערבי) עד לשלב פיתוח מלא.

תכנון מערכת המים

כיום מקבלים ישובי יהודה ושומרון, הישובים היהודים והערבים כאחד, את אספקת המים הן ממקורות מקומיים ועצמאיים והן ממקורות שמחוץ לאזור.

ראה פרק 1.6.ג. מערכת אספקת המים שבתאור האזור ורקע לתכנון.

על פי הנתונים כמויות מים נוספות לקיים ממקורות מקומיים - בארות, מעיינות וקידוחים הן במדרונות המערביים והן במדרונות המזרחיים של האזור - מוגבלות ובהתאם אף מספר הקידוחים המוצע קטן.

קיימת על כן הצעה כי מערכת המים של יהודה ושומרון ובכלל זה מועצה אזורית מטה בנימין תחובר עם מערכת המוביל הארצי בקו ראשי אשר יעבור בחוצה שומרון.

על פי תחזית האוכלוסיה של כ- 170,000 נפש באזור התכנון, כולל ערי הלוין ממזרח לירושלים, תגיע צריכת המים באזור לכ- 18 מליון מ"ק בשלב פיתוח מלא.

צריכת מים זו כוללת צריכה ביתית, כ- 17 מליון מ"ק מים לפי 100 מ"ק לנפש ולתעשיה, לתיירו וכו' כ- 1 מליון מ"ק מים.

לכמות זו יש להוסיף את צריכת האוכלוסיה הערבית שבתחום התכנון ואשר צריכת המים שלה מוערכת בכ- 25 מליון מ"ק מים לתום תקופת התכנון.

רב צנרת המים הקיימת היום בשטח מסוגלת להעביר את כמויות המים החזויות.

התכנית מציעה הנחת קוי מים לישובים המוצעים וקוי מים אשר יחברו בין מספר מערכות להבטחת אספקת מים במקרה של תקלה. בין אלה ניתן לציין חיבור מפעל תפוח עם מפעל כוכב השחר, חיבור מפעל עבוד - שיבתין עם זה של ראמאללה וחיבור מפעל עבוד שיבתין עם מפעל מודיעים.

בכל אחד מהישובים יוקם, לפי הצורך, בריכת מים או מגדל מים לאגירה ולוויסות הלחץ.

על פי הערכות תקציביות של ת.ה.ל. ל- 10.82 תגיע ההשקעה במערכת המים עבור הישוב היהודי בשלב פיתוח מלא לכ- 190 מליון שקל לפי הפירוט הבא:

90 קי"מ קוי מים	90.0 מליון שקל
21 בריכות מים	32.0 מליון שקל
9 מגדלי מים	6.0 מליון שקל
4 קידוחים	60.0 מליון שקל
4 תחנות שאיבה	4.0 מליון שקל
סה"כ	192.0 מליון שקל

שרותים מינהליים

המועצה האזורית בשל פריסתה הנרחבת משתדלת במידת האפשר להביא את השרותים אל הצרכן.
חלק מהשרותים ניתנים במרוכז ברמה הגושית וחלק במרכז המינהלי בפסגות.

מינהל

משרדי המוא"ז שוכנים בפסגות שם מוקם המבנה הקבוע של המוא"ז והוא כולל בתוכו את המחלקות השונות של המועצה, את הנהלת המתנ"ס, את המרפ"ד, ומרכז ההשתלמויות.
מיקום זה נקבע עפ"י החלטת ועדת שרים לענייני התישבות.
המחלקות הקיימות במועצה הן: תכנון, חינוך, תרבות, תברואה, בטחון, גזברות והנהח"ש, מועצה דתית, מתנ"ס, החברה לפיתוח מטה בנימין.

תכנון

מחלקת התכנון עוסקת בשלושה תחומים: א. תכנון.
ב. ועדה מקומית לתכנון ובניה.
ג. קרקעות.
התכנון מכין תכנית אזורית כוללת למטה בנימין ותכניות פיתוח ספציפיות כנדרש.
הועדה המקומית לתכנון ובניה מטה בנימין במתן היתרי בניה, בדיקה ואישור תכניות מתאר, בפיקוח על הבניה.
בנושא קרקעות מטפלת המחלקה ברכישות, בסיוע ליזמים במידה והדבר תואם את התכנית האזורית ובשמירה על אדמות מדינה.

חינוך

המחלקה מטפלת ונותנת שרותים בנושאי חינוך מגיל שלושה חודשים ועד כיתה ח'. השרות כולל מעונות יום, גני ילדים, בתי ספר יסודיים ובתכנון חטיבת ביניים וחטיבה עליונה.
תלמידי חטיבת הביניים והחטיבה העליונה בשלב זה מוסעים ע"י המועצה למקומות לימודים בירושלים ובגוש דן.
בשלב זה אין גוף ציבורי וולנטרי המטפל בהקמת מעונות, והמעונות מוקמים ומטופלים ע"י המועצה. בעיה זו חייבת להיפטר משום שאין כרגע מי שיממן את הקמת המבנים למעונות.

תברואה

המועצה נותנת שרותים וטרינריים - חיסון בע"ח ביקורת וכד'. הדברת יתושים ומזיקים, ביקורות במבני ציבור של אמצעי הסניטציה, ריקון בורות רקב ועוד.

בטחון

המועצה מטפלת בנושאים הבטחוניים בתחום המועצה בחיי היום יום ובהכנה לשע"ח.
בשוטף המועצה דואגת לאבטחת הסעות התלמידים ושמירה במוסדות חינוך. בהכנה לשע"ח קיים מטה הכולל רכישות ציוד ומטה ארגוני לצורך מתן שרותים בשע"ח.
מאורגנים קורסים שונים: נהגי מד"א, עזרה ראשונה, השתלמויות לרופאים, שימוש באקדח ובנשק אחר, מטווחים וכד'.
רכישה, התקנה ואחזקה של ציוד כיבוי אש בכל הישובים. רכישה התקנה ואחזקה של המקלטים בישובים.

שרותי קהילה

המועצה נותנת שרותי ייעוץ בתחום הסוציולוגי ובתחום הפסיכולוגי-חינוכי לתושבים ותלמידים הנזקקים לשרות כזה.

מועצה דתית

קיימת מועצה דתית המטפלת בשרותי הדת. בתי כנסת וציוד עבורם, מקוואות ציוד ואחזקה שוטפת, הרשמה לנישואין, תכנון וביצוע בתי עלמין ואחזקתם השוטפת.

החברה לפיתוח מטה בנימין

גוף כלכלי אשר לישובים יש בו מניות. מטרתו פיתוח האזור. החברה עוסקת כיום בשלושה תחומים ותרחיב את פעולותיה בעתיד לתחומים נוספים.

א. מחלקת התחבורה הנותנת שרותי הסעות בתוך האזור ומחוץ לאזור.

ב. פינוי אשפה מישובי המועצה, מחנות צב"ל ומוא"ז עציון.

ג. בניית מבני ציבור בישובים עבור המינהל לבניה כפרית.

החברה מתחילה כעת בפיתוח תחנות דלק ושרותים וכמו כן תיפתח זרוע אשר תעסוק:

בעבודות פיתוח וגינון בישובים.

בפיתוח פרוייקטים תיירותיים על בסיס מסחרי.

מתנ"ס

המתנ"ס נותן שרותים ברמת הישוב הבודד, ברמת הגוש וברמה האזורית בתחום התרבות נוער וספורט.

כמו כן מפתח המתנ"ס מרפ"ד רחבה שתיתן שרותי תכנה ותפתח תכנה לימודית חדשה.

מוקם מרכז השתלמויות שיפתח השתלמויות בתחומים שונים לתושבי האזור.

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון מערכת המקלאה

אפריל 1983

נערך על ידי:
רפי בן בשט-מוא"ז מטה בנימין
אורי סילברסטון - חבל ירושלים
דבורה הס - חבל ירושלים

תכנון מערכת החקלאות

1. כללי

ענף החקלאות בעולם בכלל ובארץ בפרט הולך ומצטמצם ומספר המועסקים בו הולך וקטן. אזור התכנון של מטה בנימין איננו משופע באפשרויות לפיתוח החקלאות כענף תעסוקה, למעט בענפים מסויימים או פיתוחים מקומיים. הפיתוח מוגבל בעיקר בשל:

א. מחסור בקרקע שבבעלות מדינה.

ב. מחסור בקרקע מתאימה לחקלאות.

ג. מחסור במים.

ד. מגבלת מכסות היצור.

על כן יש לצאת מנקודת מבט כי ענף החקלאות יהיה בהיקף מצומצם ביותר ויעסיק כח עבודה קטן ביותר. כמו כן, באם קיים הרצון כי בחקלאות יעבדו ידיים עבריות, תהיה קיימת בעיית כח אדם לעבודה שחורה כגון עישוב, קטיף וכו', בעיקר באזור בו האכלוסיה היא מרמה סוציו - כלכלית בינונית ומעלה.

2. החקלאות-מצב קיים

2.1. החקלאות הערבית

רוב הקרקע באזור מועצה אזורית מטה בנימין הינה קרקע המעובדת ע"י האוכלוסיה הערבית היושבת בכפרים, בטכניקות של חקלאות הר - במדרגות. הגידולים העיקריים הינם בתחום המטעים, מעט גידולי בעל וגידולי שלחין ובעלי חיים התפלגות הענפים הינה כדלקמן:

הגידול	שטח בדונמים	באחוזים
מטעים	167,000	62.0
זיתים	120,000	
תאנים	26,000	
שקדים	3,000	
ענבים	18,000	
גידולי שדה	95,000	35.0
ירקות	7,300	3.0
סה"כ שטח מעובד	269,300	100.0

חקלאות זו עושה שימוש בשיטות מסורתיות ופשוטות כגון עיבוד בעבודות ידיים ללא כלים מכניים, ללא השקיה ודישון. זאת בעיקר בשל המבנה הטופוגרפי ומבנה הקרקע באזור שהינו טרשי ברובו.

החלקות בדרך כלל מפוזרות סביב לכפר ברדיוסים של 12 - 10 קי"מ. כיום קיימת נטיה להפטיק ולעבד את החלקות המרוחקות וזאת בשל קשיי גישה וחוסר כדאיות כלכלית, אלטרנטיבות תעסוקה כדאיות יותר שלא היו קיימות לפני 1967 וחוסר רצון מצד הצעירים לעסוק בחקלאות.
ניכר היום מאמץ, אם כי מצומצם, לעבור לשיטות עיבוד מודרניות המופצות באמצעות רשת ההדרכה של הממשל הצבאי.

2.2. החקלאות היהודית

כמוצג בטבלה להלן, היקף החקלאות בישובי מועצה אזורית מטה בנימין הינו מצומצם ולמעשה מתרכז במושב השיתופי מבוא חורון ומתפזר בין מספר ישובים קטן.
הפיזור הבין - ענפי גדול, החל במטע לסוגיו וכלה בבעלי חיים ובתי צמיחה. רב היחידות אינן מאפשרות תעסוקה מלאה למתיישב הבודד העוסק בחקלאות ובעצם מהוות פרנסה חלקית למשפחה אחת תוך ניצול תקציבי ביסוס של יותר ממתיישב של שתי משפחות ואיננו נותן פרנסה מלאה גם למשפחה אחת.
המטעים ברוב הישובים מעובדים בשלב זה ובצורה מרוכזת ע"י שכיר - חבר מטעם האגודה עד אשר יחולקו למשפחות.
חלק מהאדמות המעובדות ע"י הישובים שבאזור התכנון, כ- 20 אחוז, אינן נמצאות בתחום מועצה אזורית מטה בנימין. גם שטחי מרעה, חלקם איננו בתחום אזור התכנון.
התפלגות ענפי החקלאות לפי ישובים:

	מטעים (דונם)					גדייש (דונם)			יחידות לול					
הישוב	זית	אבוקדו	כרם	נשירים	פרדס	גדייש	בעל	זרעים	יחיי בתי צמיחה	פעמיים הודיים	בקר רביה	וצאן (ראש)	יחידו מכוורו
כ. אדומים	100	9				12			5				
שילה												300	
כ. השחר				230		350		35				300	
עפרה					210					4			
מב. חורון	170*	90*		275		2300	*180	890		3		560	1
מתתיהו				*170			*225	300		3			
נוה צוף					10					2			1
סהייכ	270	99		675	220	2312	405	1540	35	8	5	1160	2

* מחוץ לאזור

סה"כ המועסקים בחקלאות באזור התכנון ב- 51 איש לפי הפרוט הבא:

כפר אדומים	-	5
שילה	-	3
כוכב השחר	-	5
עפרה	-	5
מבוא חורון	-	26
מתתיהו	-	7

2.3. בעיות ומגבלות

המצב הקיים היום בחקלאות בישובי האזור איננו ורוד וקיימות בעיות ומגבלות.

א. חלק מהמטעים אינם מניבים ועל כן אינם מספקים תעסוקה מלאה.

ב. לא לכל המטעים מיכסות מים מאושרות.

ג. הלולים אינם מצליחים לייצר את המיכסות שהוקצבו בשל העובדה שהלולים המבוקרים בנויים ללא סככות פתוחות המאפשרות צמצום זמן השהיה והרחבת מספר המחזורים.

ד. כבר בשלב זה אין שטחי מרעה מספיקים מבחינת יחידות מזון נדרשות.

ה. מבני החממות שנבנו אינם עומדים בתנאי מזג אויר קשה, בעיקר הרוחות החזקות בעונת החורף.

3. תכנון החקלאות - שלב פיתוח מלא

3.1. בעיות ומגבלות

מספר בעיות ומגבלות מהוות בלם לפיתוח החקלאות ותכנונו.

א. הבעיה המרכזית בסקטור היהודי ביהודה ושומרון היא שטחי קרקע מתאימים לחקלאות בבעלות מדינה. למעשה אדמות המדינה מוגדרות כאדמות טרשים או שטחים שאינם מעובדים כך שלמעשה רק בחלקות קרקע מעשית ניתן להגיע לריכוזי קרקע היכולים להצדיק פיתוח פעילות חקלאות.
רב האזור הינו הרריי ועל כן גם חלקות הנמצאות בבעלות מדינה יהיו בדרך כלל בתנאים טופוגרפיים המהוים מגבלה בעיבוד באמצעות כלים מכניים או המצריכים הכשרת קרקע גדולה.

ב. לאזור אין יתרונות יחסיים מובהקים ועל כן קשה למצוא ענפים אותם ניתן לפתח דווקא באזור זה.

ג. הענפים המתאימים לאזור הינם ברובם רוויים ולא ניתן להשיג עבורם מכסות ייצור אשר יצדיקו את ההשקעות. מה גם שמכסות אלו חסרות באזורים החקלאיים המובהקים שלא הגיעו לביסוס כלכלי חקלאי.

ד. בשל גובה האזור מבחינה טופוגרפית הפתרונות של חקלאות אינטנסיבית ישימים רק במידה מוגבלת. עלויות החימום של בתי צמיחה מעמידים את הגידולים על סף הכדאיות או על הפסד ועל כן פתרון זה מוגבל ביותר.

ה. כמויות המים לחקלאות בישראל בכלל וביהודה ושומרון בפרט מצומצמות ומוגבלות. מפעלי המים הקיימים והמתוכננים מספקים מים לצריכה ביתית בלבד, כמויות המים במפעלים המקומיים מוגבל וחלק מהמים מובא מחוץ לאזור.
קיים חשש שבאם יוקצבו מכסות מים לחקלאות יהודית יהיה צורך בהקצבת מכסות מים למגזר הערבי. כיום קיים צו ממשל האוסר נטיעת מטעים חדשים מסיבה זו.

ו. חלק מהפעילות בחקלאות מחייבת עבודת ידיים ועבודה שחורה אשר כח האדם היהודי באזור לא יהיה מוכן לעבוד בה.

ז. הסיוע הניתן ע"י המוסדות המיישבים מוגבל לתקציב הביסוס ולהכשרת הקרקע. משרד החקלאות ניתן סיוע מוגבל, סיוע מורכב ומסובך השונה מענף לענף בהתאם לדרישות הזמן והשוק.

ח. ענף בעלי החיים מהווה בעיה אקולוגית, בעיקר מבחינת הריח. בישוב שבמהותו איננו חקלאי לא יתקבל ענף בעלי החיים שבצמוד לישוב.

3.2. ענפים פוטנציאליים

עקב המגבלות שנמנו לעיל ואחרות אפשרויות פיתוח החקלאות מצומצמות ביותר. יש לפתח ענפים יחודיים או ענפים שיש להם יתרון יחסי כלשהו, כגון המורדות המזרחיים של אזור התכנון בעל אקלים חם יחסית.

מגבלות הקרקע שהוזכרו לעיל מכתיבות בהכרח חיפוש ענפים פוטנציאליים הצורכים יחידות שטח קטנות מחד ותפוקות גבוהות מאידך. ענפים אלו מאופיינים ברובם כעתירי הון ואינם מספקים תעסוקה מלאה.

ענף בעלי החיים, חלקו מאופיין ע"י ענפים הצורכים יחידות קרקע קטנות ועל כן משתבצות המערכת המוצעת וחלקו צרכן שטח גדול העשוי לשמש כמכשיר לשמירה על אדמות מדינה שממילא אינן מתאימות לשימוש קרקע אחר.

ניתן לטעת מטעים במקומות בהם יש יחידות קרקע גדולות מספיק. רצוי לפתח ענפים יחודיים בשיטות עיבוד יחודיות כמטעים אורגניים או מטעי בעל.

הענפים הפוטנציאליים שימנו לעיל, רובם מחייבים התקשרות חוזית לצורך שיווק ויצוא והבטחת בעליו בשנים הראשונות.

א. גידולים אינטנסיביים

1. פטריות
2. בתי צמיחה לצמחי בית ליצוא
3. תרבות רקמה
4. משקי רביה לפקעות ופרחים
5. צמחי מרפא, תבלין ובושם
6. חממות
7. זרעים

ב. בעלי חיים אינטנסיבי

1. לולים מבוקרים
2. לולי רביה
3. מכוורות
4. דיר עיזים לחלב

ג. בעלי חיים אינטנסיבי

1. צאן לבשר במרעה.

ד. מטעים

1. עצי אגוז מסוגים שונים
2. זית לשמן ולמאכל
3. נשירים אורגניים
4. כרם ענבי יין

כלומר מחדש הקשרות לטבע יאגו
יקר אוכה יש. לטון לשמן את מיגוון ענפים.

4. תכנון החקלאות - 1986/7

על פי תכנון החקלאות לטווח הקצר והקרקע העומדת לרשות הישובים מתוכננים כ- 2000 דונם למטעים לפי הפרוט הבא:

מבוא חורון	-	275 ד'
כפר אדומים	-	500 ד'
כוכב השחר	-	500 ד'
עפרה	-	310 ד'
עטרות	-	200 ד'
ביר נבאלה	-	160 ד'
בית אכסא	-	30 ד'
		1975 ד'

כמויות המים הנדרשות לשלב זה כ- 1.25מליון מ"ק מים. מוצע ומתוכנן כי רב שטחי המטעים, למעט אלו של מבוא חורון וכוכב השחר ו- 60 דונם בעפרה, יהיו מושקים במי קולחין של מעלה אדומים, ראמאללה וגבעת זאב. במחיר שלמי שביית. לפמיס סיוקוב אן הראשונה לשלמת תמורת " המקלט. שלם עמורל סמי

5. מועסקים

מאחר והיקף פיתוח החקלאות מותנה במשתנים וגורמים רבים, שחלקם אף אינם ידועים ואינם נותנים לחידוי כיום, לא ניתן לקבוע את היקף המועסקים בחקלאות.

ההערכה היא כי מספר המועסקים בחקלאות לא יעלה על כ- 400 מועסקים שהם כאחוז אחד מסה"כ כלל במועסקים.

6. השקעות

על פי נתונים שמקורם במשרד החקלאות ההשקעה למועסק בחקלאות מוערכת ב- 70,000 דולר שהם כ- 3.0 מליון שקל.

סה"כ ההשקעות בחקלאות מוערכות ב- 1.2 מליארד שקל.

תכנון מערכת המים

כיום מקבלים ישובי יהודה ושומרון, הישובים היהודים והערבים כאחד, את אספקת המים הן ממקורות מקומיים ועצמאיים והן ממקורות שמחוץ לאזור.

ראה פרק ג.6.1. מערכת אספקת המים שבתאור האזור ורקע לתכנון.

על פי הנתונים כמויות מים נוספות לקיים ממקורות מקומיים - בארות, מעיינות וקידוחים הן במדרונות המערביים והן במדרונות המזרחיים של האזור - מוגבלות ובהתאם אף מספר הקידוחים המוצע קטן.

קיימת על כן הצעה כי מערכת המים של יהודה ושומרון ובכלל זה מועצה אזורית מטה בנימין תחובר עם מערכת המוביל הארצי בקו ראשי אשר יעבור בחוצה שומרון.

על פי תחזית האוכלוסיה של כ- 170,000 נפש באזור התכנון, כולל ערי הלוין ממזרח לירושלים, תגיע צריכת המים באזור לכ- 18 מליון מ"ק בשלב פיתוח מלא.

צריכת מים זו כוללת צריכה ביתית, כ- 17 מליון מ"ק מים לפי 100 מ"ק לנפש ולתעשיה, לתיירות וכו' כ- 1 מליון מ"ק מים.

לכמות זו יש להוסיף את צריכת האוכלוסיה הערבית שבתחום התכנון ואשר צריכת המים שלה מוערכת בכ- 25 מליון מ"ק מים לתום תקופת התכנון.

רב צנרת המים הקיימת היום בשטח מסוגלת להעביר את כמויות המים החזויות.

התכנית מציעה הנחת קוי מים לישובים המוצעים וקוי מים אשר יחברו בין מספר מערכות להבטחת אספקת מים במקרה של תקלה. בין אלה ניתן לציין חיבור מפעל תפוח עם מפעל כוכב השחר, חיבור מפעל עבוד - שיבתין עם זה של ראמאללה וחיבור מפעל עבוד שיבתין עם מפעל מודיעים.

בכל אחד מהישובים יוקם, לפי הצורך, בריכת מים או מגדל מים לאגירה ולוויסות הלחץ.

על פי הערכות תקציביות של ת.ה.ל. ל- 10.82 תגיע ההשקעה במערכת המים עבור הישוב היהודי בשלב פיתוח מלא לכ- 190 מליון שקל לפי הפירוט הבא:

90 קיים קוי מים	90.0 מליון שקל
21 בריכות מים	32.0 מליון שקל
9 מגדלי מים	6.0 מליון שקל
4 קידוחים	60.0 מליון שקל
4 תחנות שאיבה	4.0 מליון שקל
סה"כ	192.0 מליון שקל

1.250.000 מ"ק מים.

נכון: דרוש לחשוב על יותר תקלאות

האם דרוש לרכוש ק.תקלאות(?)

ש מאבטחי דרך פרוצ תקלאות. למה כן תקלאות

— להפחין תכנון מערכת מים. בר' שנת

מועצה אזורית מטה בנימין

ההסתדרות הציונית
חטיבת ההתיישבות
חבל ירושלים
חבל התיכון

צוות תכנון אזורי כולל
מועצה אזורית מטה בנימין

תכנון מערכת התשתית
מערכת המים
מערכת החשמל
מערכת התקשורת
מערכת הביוב
מערכת הכבישים

אפריל 1983

נערך על ידי:
רפי בן בשט- מוא"ז מטה בנימי
אורי סילברסטון - חבל ירושלי
דבורה הס - חבל ירושלים

מערכת סילוק שפכים

כללי

פתרונות סילוק השפכים לישובי המועצה האזורית מטה בנימין הינם פתרונות מקומיים. בחלק מהישובים עדיין לא קיימת מערכת טיהור כלשהיא והביוב זורם אל מעבר לגבולות הישוב. בחלק מהישובים כבר מופעלים אגני חימצון.

בישובי המגזר הערבי אין פתרונות כלשהם למערכת סילוק שפכים, למעט אזור ראמאללה, הביוב מוזרם אל מעבר לשטח הבנוי של הישוב.

שלב פיתוח מלא

מערכת סילוק השפכים המוצעת מבוססת על שני סוגי פתרונות:

1. פתרון מקומי - אגני חימצון אליהם מוזרמים השפכים ומהם ינוצלו הקולחים המטוהרים להשקיית חלקות יער או חקלאות שבקרבת הישוב.
2. פתרון גושי - בגוש בית אריה - נילי, בגוש מתתיהו ובגוש גבעון מומלץ על פתרון גושי למספר ישובים. פתרון זה מוצע מאחר ובמרחקים קצרים יחסית חזויה אוכלוסיה רבה.

א. מוצעת מערכת סילוק שפכים מבית אריה בצפון עד מתתיהו בדרום אשר אליה יוזרמו שפכי עפרים, הישובים הקהילתיים שע"י שוקבא ורנתיס, נילי, נעלה, יהויריב, מתתיהו ג', רמת מודיעין וגבעת אהוד. אוכלוסיית ישובים אלה מונה כ- 50,000 נפש.

ב. מוצע כי ישובי גוש גבעון - גבעת זאב, גבעון החדשה, נבי סמואל וגבעת הראדר - יסלקו את שפכיהם במערכת מרכזית.

למערכות אלו ניתן, ואף רצוי, לשלב את הישובים הערביים. מי הקולחין המטוהרים ינוצלו להשקיה בחקלאות ולנטיעת חלקות יער אשר ינוצלו בעתיד לנופש.

השקעות

ההשקעות החזויות לפיתוח מערכת סילוק השפכים לשלב פיתוח מלא, המבוססת על פתרונות מקומיים והפתרונות הגושיים שנמנו לעיל מוערכות ב- מליון שקל (מחירי 4.83)

תכנון מערכת התקשורת

1. כללי

מערכת התקשורת הינה דינמית ומשתנה, עקב פריסה משתנה של הישובים באזור התכנון.
שינויים מהירים בטכניקות התקשורת וצרכי האוכלוסיה באמצעי התקשורת.
כתוצאה מכך תכנון מערכת התקשורת שנעשתה בתחילת שנת 1982 איננה עדכנית. ואין בידי משרד התקשורת תכנון מעבר לשנת התקציב השוטפת.
מהסיבות שנמנו לעיל גם לא נתקבלה ממשרד התקשורת מערכת תקשורת חזויה לשלב פיתוח מלא של התוכנית.

2. מצב קיים

מצב קיים של מערכת התקשורת ותכנונה לשנים 84 - 82 ראה פרק תכנון אזורי ורקע לתכנון פרק ג.6.3. מערכת התקשורת.
ישובי המועצה האזורית מטה בנימין מחוברים היום באמצעות 4 מרכזות:
ירושלים - הישובים: שילה, כוכב השחר, רימונים, מעלה מכמש, מצפה יריחו, כפר-אדומים, ענתות.
רמות - הישובים: גבעון החדשה, גבעת זאב, בית חורון.
ראמאללה - הישובים: עפרה, בית אל, בית אל ב', פסגות.
איילון - הישובים: בית אריה, נילי, מחניהו, מבוא חורון, נוה צוף, עטרת.

מערכת תקשורת-שלב א'

מוצע כי הישובים עפרה בית אל בית אל ב' ופסגות תנותקנה ממרכזת ראמאללה ותחברנה למרכזת בירושלים.
מוצע כי הישובים מצפה יריחו וכפר אדומים תחברנה למרכזת המוקמת במעלה אדומים.
מוצע כי בגבעת זאב תוקם מרכזת אליה יחוברו הישובים גבעון החדשה ובית חורון.
ישובי המורדות המערביים וכחף במת ההר המתוכננים להקמה בשנים הקרובות - עפרים, נעלה, גני מודיעין, מחניהו ג', גבעת אהוד, דולב ורס כרכר יחוברו למרכזת איילון שבאזור נתב"ג.
ישובי במת ההר שבגוש שילה - מעלה לבונה, ג'בל אל בטן ומבוא שילה יחוברו למרכזת ירושלים.

3. תכנון מערכת התקשורת שלב פיתוח מלא

על פי הטכניקות המתפתחות היום בתחום התקשורת מוצע כי תוקמנה מרכזיות בישובים בעלי האוכלוסיה הרבה ביותר וממנה תתפצלנה יחידות רחק למרחק של קיים ספורים. 20 - 10 קיים.
מרכזיות קטנות אלו, יחידות הרחק, יחייבו מבנים קטנים בלבד וכמות הכבלים תהיה מינימלית (מחיר כבל נחושת מהווה מרכיב יקר במערכת).
כיום רב המערכת התקשורתית בתחום אזור התכנון נעשה באמצעות רדיו-טלפון. מוצע, מאחר ומערכת זו מוגבלת בכמות הקוים, כי יונחו כבלים קואקסליים באמצעותם ניתן להעביר מספר רב של שיחות.

יש ליצור תשתית למערכת התקשורת אשר תאפשר גם פיתוח מערכת טלוידיה בכבלים, קוים להעברת נתוני מחשב ועוד. מוצע כי תשתית זו תהיה תת-קרקעית.
בהנחה כי יסופק קו טלפון לכל דורש, מספר קוי הטלפון הנדרשים לשלב פיתוח מלא מוערך בכ- 30,000 קוים. המנויים הם יחידות המגורים, שרותי הציבור, השרותים האישיים, מפעלי התיירות והתעשיה ועוד.
העלות המשוערת למנוי הוא כ- -.5,000 דולר או כ- -.200,000 שקל במחירי 4/83.
סה"כ עלות משוערת להתקנת מערכת התקשורת בתחום מועצה אזורית מטה יהודה כ- 6 מליארד שקל (לא כולל המגזר הערבי) עד לשלב פיתוח מלא.

תכנון מערכת המים

כיום מקבלים ישובי יהודה ושומרון, הישובים היהודים והערבים כאחד, את אספקת המים הן ממקורות מקומיים ועצמאיים והן ממקורות שמחוץ לאזור.

ראה פרק 1.6.ג. מערכת אספקת המים שבתאור האזור ורקע לתכנון.

על פי הנתונים כמויות מים נוספות לקיים ממקורות מקומיים - בארות, מעיינות וקידוחים הן במדרונות המערביים והן במדרונות המזרחיים של האזור - מוגבלות ובהתאם אף מספר הקידוחים המוצע קטן.

קיימת על כן הצעה כי מערכת המים של יהודה ושומרון ובכלל זה מועצה אזורית מטה בנימין תחובר עם מערכת המוביל הארצי בקו ראשי אשר יעבור בחוצה שומרון.

על פי תחזית האוכלוסיה של כ- 170,000 נפש באזור התכנון, כולל ערי הלוין ממזרח לירושלים, תגיע צריכת המים באזור לכ- 18 מליון מ"ק בשלב פיתוח מלא.

צריכת מים זו כוללת צריכה ביתית, כ- 17 מליון מ"ק מים לפי 100 מ"ק לנפש ולתעשיה, לתייר וכו' כ- 1 מליון מ"ק מים.

לכמות זו יש להוסיף את צריכת האוכלוסיה הערבית שבתחום התכנון ואשר צריכת המים שלה מוערכת בכ- 25 מליון מ"ק מים לתום תקופת התכנון.

רב צנרת המים הקיימת היום בשטח מסוגלת להעביר את כמויות המים החזויות.

התכנית מציעה הנחת קוי מים לישובים המוצעים וקוי מים אשר יחברו בין מספר מערכות להבטחת אספקת מים במקרה של תקלה. בין אלה ניתן לציין חיבור מפעל תפוח עם מפעל כוכב השחר, חיבור מפעל עבוד - שיבתין עם זה של ראמאללה וחיבור מפעל עבוד שיבתין עם מפעל מודיעים.

בכל אחד מהישובים יוקם, לפי הצורך, בריכת מים או מגדל מים לאגירה ולוויסות הלחץ.

על פי הערכות תקציביות של ת.ה.ל. ל- 10.82 תגיע ההשקעה במערכת המים עבור הישוב היהודי בשלב פיתוח מלא לכ- 190 מליון שקל לפי הפירוט הבא:

90 קיים קוי מים	90.0 מליון שקל
21 בריכות מים	32.0 מליון שקל
9 מגדלי מים	6.0 מליון שקל
4 קידוחים	60.0 מליון שקל
4 תחנות שאיבה	4.0 מליון שקל
סה"כ	192.0 מליון שקל

מיון ענפי התעשייה
והתפלגותם לפי עתירותם השלטת

נספח מס' 1

הסבר לסימנים:

× = עתירות חד-משמעית של עבודה או הון.

/×/ = במקביל לעתירות השלטת, יש משקל חשוב לעבודה או להון.

\+ = תעשיות עתירות מדע.

(+) = תעשיות עם עתירות מדע פוטנציאלית.

כ = תעשיות מתאימות למגזר הכפרי.

ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה		העתירות השלטת של התעשייה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע:	
0	1	2	3	4	5
10	כרייה וחציבה מתוכן:				
100	הפקת מתכות	×	/×/	(+)	
101 102	חציבה גריסה וטחינת אבן כריית חול	×	/×/		כ
103	הפקת מלחים מבריכות	/×/	×	(+)	
104	הפקת נפט וגז טבעי		×	+	
108	הפקת מוצרים אל מתכתיים לנמ"א	/×/	×		
11-12	מזון, משקאות וטבק, מתוכם:				
110 111	עבוד בשר ועופות,בתי מטבחיים עבוד דגים	×	/×/		כ
112	מוצרי חלב וגלידה	/×/	×		
113	שימורי ירקות ופירות	/×/	×	(+)	כ
114 115	זיקוק שמני מאכל, מרגרינה ומוצרי שמן		×		
116	טחינה תבואה		×		
117	מאפיות לחם	/×/	×		כ
118	מוצרי קונדיטוריה בסקויטים וופלים	×			כ
120	מוצרי בצק		×		כ
121	סוכר	/×/	×	(+)	
122	שוקולד וממתקים	/×/	×		כ
123	יינות ומשקאות חריפים		×		כ
124	בירה ולתת		×	(+)	
125	משקאות קלים		×		כ
126	מוצרי טבק	×	/×/		
128	מוצרי מזון לנמ"א		×	(+)	כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשיה	העתירות השלטת של התעשייה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
13	ט כ ס ט י ל				
	מתוכו:				
130	טוויה, סלילה ושזירה של כותנה		×		
131	טוויה, סלילה ושזירה של צמר		×		
132	חוטים סינטטיים		×	(+)	
133	אריגת בדים	/×/	×		
134	צביעה, הלבנה, הדפסה ואשפרה		×	(+)	
135	סריגת בדים (ומוצרי סריגה)	/×/	×		כ
136	חוטי קשירה, חבלים ומוצריהם		×		כ
14	הלבשה ומוצרי טכסטיל				
	מתוכה:				
140	מלבושים עליונים	×			כ
141	הלבשה תחתונה	×			כ
142	תפירת מוצרי טכסטיל (פרט להלבשה)	×			כ
148	מוצרי הלבשה לנמ"א	×			כ
15	ע ו ר ו מ ו צ ר י ו				
	מתוכו:				
150	בורסקאות	×		(+)	
151	נעליים	×			כ
158	מוצרי עור לנמ"א (פרט להלבשה)	×			כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
16	ע ץ ו מ ו צ ר י ו				
	מתוכם:				
160	תעשית עץ בסיסית	/×/	×	(+)	
161	מוצרי עץ ושעם	×	/×/		כ
162	נגרות וחלקי בנין	×			כ
163	רהיטים	×			כ
164	נגרות ב.צ.נ.	×			כ
165	מרפדיות ומזרונים	×			כ
17	נייר, קרטון ומוצריהם				
	מתוכם:				
170	תעשיה בסיסית של נייר וקרטון		×	(+)	
171	מוצרי נייר וקרטון	×			כ
18	דפוס והוצאות לאור				
	מתוכם:				
180	הוצאה לאור של עיתונים	×	/×/		
182	בתי דפוס	×	/×/		כ
183	כריכיות	×			כ
19	גומי ומוצרי פלסטיקה				
	מתוכם:				
190	מוצרי גומי		×	(+)	כ
191 192	ייצור וחידוש צמיגים ואבובים		×	(+)	
193	מוצרי פלסטיקה		×	(+)	כ

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשיה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
20	תעשיות כימיות ומוצרי נפט				
200	מתוכן:				
200	כימיה בסיסית		×	+	
201	תרופות	/×/	×	+	כ
202	סבון וחמרי ניקוי	/×/	×	(+)	
203	תמרוקים	×		(+)	כ
204	צבעים ולכות	/×/	×	+	
205	חומרי הדברה וחטוי		×	(+)	כ
206	זקוק נפט גולמי		×	+	
208	מוצרים כימיים לנמ"א		×	+	כ
21	מנרלים אל מתכתיים				
	מתוכם:				
210	מוצרי חמר וסיד לבנייה	×	/×/		כ
211	זכוכית ומוצרי זכוכית	×	/×/	(+)	כ
212	מוצרי קרמיקה	×	/×/		כ
213 214	מלט ומוצרי מלט		×	(+)	
218	תעשיות מינרלים אל מתכתיים לנמ"א	×	/×/	(+)	
22	מתכת בסיסית				
	מתוכה:				
220	תעשיה בסיסית של ברזל ופלדה		×	(+)	
221	בתי יציקה לברזל ופלדה	/×/	×	(+)	
222	מתכות אל-ברזליות (ומוצריהן)		×	(+)	
223	צינורות מתכת		×		

	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה	העתירות השלטת של התעשיה		ובנוסף:	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
סמול סטטיסטי	ש ם	עבודה	הון	מדע	
0	1	2	3	4	5
23	מוצרי מתכת				
	מתוכם:				
230	מוצרי ארמטורה	×	/×/		כ
231	מוצרי פח	×			כ
232	תייל ומוצריו		×		כ
233	מכשירים,כלי בישול וחמום לא חשמליים	×			כ
234	סכו"ם,כלי עבודה ואביזריהם	×	/×/	(+)	כ
235	מוצרי מתכת מבניים	×			כ
236	מסגריות	×			כ
237	גלוון וציפויים		×	(+)	כ
238	רהיטי מתכת	×			כ
239	מוצרי מתכת לנמ"א	×			כ
24	מכונות, מתוכן:				
240	ציוד ומכונות לחקלאות	×	/×/	+	כ
241	מכונות לתעשיה ולבנין	/×/	×	+	כ
242	מכונות לשרותים,למסחר ולמשקי בית	×	/×/	+	כ
243	משאבות, מדחסים, ציוד שאיבה ומתקני התפלה	/×/	×	+	כ
25	ציוד חשמלי ואלקטרוני, מתוכו:				
250	מנועים חשמליים ושנאים	/×/	×	+	כ
251	ציוד להתקנת חשמלית ומאור	/×/	×	(+)	כ
252	מצברים	/×/	×	(+)	כ
253	כלי בית חשמליים	×	/×/	(+)	כ
254-256	ציוד אלקטרוני	×	/×/	+	כ

* עתירות המדע הפוטנציאלית מתייחסת רק לכלי עבודה.

סמול סטטיסטי	ענפים ראשיים וענפי משנה בתעשייה ש ם	העתירות השלטת של התעשיה עבודה	 הון	ובנוסף: מדע	תעשיות מתאימות למגזר הכפרי
0	1	2	3	4	5
26	כלי הובלה				
	מתוכם:				
260	מכוניות, אופנועים וחלקיהם	/×/	×	+	
262	כלי הובלה ימיים	×	/×/	+	
263	אוירונים וחלקיהם	×	/×/	+	
268	כלי הובלה לנמ"א*	×	/×/	(+)	כ
27	י ה ל ו מ י ם	×			כ
28	תעשיות שונות				
	מתוכן:				
280	מכשירים מדוייקים ועדינים	×	/×/	+	כ
281	מכשירי אופטיקה וצילום	×	/×/	+	כ
282	צורפות				
283	ייצור חפצי חן	×			כ
284	כלי משרד וציוד אחר לבתי-ספר	×		(+)	כ
288	מוצרי קליעה ותעשיות שונות	×			כ

* מתיחס רק למתקני שינוע, עגלות וכד'.

נספח מס' 2

רשימת ענפי המשנה שלא נכללו בסטגרת התעשיות שיהן לוקים בסגזר הכפרי

- הקריטריונים הרלוונטיים לניפוי -

ענפי משנה של התעשייה: סמול סטטיסטי	ענפי משנה של התעשייה: שם	קריטריונים לניפוי או אי הכללה בסגזר הכפרי: אקולוגיים: איתור הצרור	אקולוגיים: זיהום המים	אקולוגיים: מסילת שקשה לפגיחה	אירגוניים וטכנולוגיים: ריכוזיות הייצור ו/או סיקום המפעל ליד ריכוזי האוכל	אירגוניים וטכנולוגיים: הובלת מעגנים ארוכים למרחקים	אירגוניים וטכנולוגיים: חשיבות מיוחדת	אירגוניים וטכנולוגיים: מידות מינימליות אשר אינן מנוצלות בשל הייצור *	אירגוניים וטכנולוגיים: צריכת מים גדולה	אירגוניים וטכנולוגיים: צריכת חשמל גדולה	אירגוניים וטכנולוגיים: סכנת התלקחות	חברתיים: גדלי עבודה	חברתיים: עבודה מיסים ו/או בחוצים	כלכליים ופיננסיים: כושר ייצור ארצי עודף מעל הביקוש המקומי	כלכליים ופיננסיים: השקעה גבוהה	כלכליים ופיננסיים: ערך מוסף נמוך למעסק	הערות
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	כריית וחציבת מחוכן:																
100	הפקת מחכות	×		×			×						×		×		בדרך כלל אין מחצבים בכפר
103	הפקת מלחים מבריכות						×			×			×		×		כנ"ל
104	הפקת נפט וגז טבעי	×					×				×				×		כנ"ל
108	הפקת מוצרים אל מתכתיים לנמ"א					×	×						×		×		כנ"ל
11-12	מזון, משקאות וטבק, מחוכנ:																
112	מוצרי חלב וגלידה		×		×	×								×		×	
114 115	זיקוק שמני מאכל, מרגרינה ומוצרי שמן	×				×					×	×		×	×		
116	טחינת תבואה	×			×	×					×			×	×		
121	סוכר	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×		×	×		
124	בירה ולחם				×	×			×			×		×	×		
126	מוצרי טבק	×									×			×			

* באופן סטיר

סמול ספרייה	שם	אקולוגיים			ארגוניים									חברתיים		כלכליים ופיננסיים			הערות
	קריטריונים לניפוי / אי הכללה במגזר הכפרי — ענפי משנה של התעשייה	זיהום האוויר	זיהום המים	פגיעה בקרקע	ריכוזיות היצור / אי מיקום המפעל ליד ריכוזי האוכל	הובלת מעגנים בכבישים אחוכים	חשיפת מיחדת	מידות מינימליות אשר אינן מנוצלות	צריכת מים	צריכת חשמל	סכנת התלקחות	צורכי עבודה גדולים	עבודה מיומנת / אי השתלמות	עודף מעל הביקוש בכוח יצוא ארצי	השקעה בכיתה	ערך מוסף נמוך למועסק	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13	סכסטיל																
	מחוכו:																
130	שוויה, סלילה ושזירת כותנה										×	×		×	×		
131	שוויה, סלילה ושזירת צמר										×	×			×		
132	חוטים סינטטיים							×			×	×			×		
133	אריגת בדים											×		×			
134	צביעה, הלבנה, הדפסה ואפרה	×	×				×		×					×	×		
15	עור, מחוכו:																
150	בורסקאות	×	×	×		×	×						×				
16	עץ וטוצריו, מחוכם:																
160	תעשיית עץ בסיסית			×	×	×		×			×		×	×			

ענפי משנה של התעשייה / קריטריונים לניפוי או אי הכללה במגזר הכפרי		אקולוגיים			אירגוניים וטכנולוגיים								חברתיים		כלכליים ופיננסיים				
מספר סטטיסטי	שם	זיהום האוויר	זיהום המים	סכנת שקשה לפגיעה	ריכוזיות הייצור ו/או סיכון המעבר ליד ריכוזי האוכלוסיה	ארכיבים בכבדים למרחקים הובלת מטענים	חשמים מיוחדת	מידת מיומנות של כוח אדם הייצור אשר אינן מנצלות	גדלה צריכת מים	גדלה צריכת חשמל	סכנת התלקחות	גדלה צורכי עבודה	עבודה פיסית שקשה ו/או בתנאים	כושר ייצור ארצי ערך מעל הביקוש	תשקעה גבוהה	ערך מוסף נמוך למוסף	הערות
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
17	נייר וקרטון, מחוכם:																
170	תעשייה בסיסית של נייר וקרטון		×			×		×	×	×	×	×		×	×		
18	דפוס והוצאה לאור, מחוכם:																
180	הוצאה לאור של עיתונים				×									×			
19	גומי וסוגרי פלסטיקה, מחוכם:																
191-192	ייצור וחידוש צמיגים ואבובים	×		×		×		×			×	×	×	×	×		
20	כימיה, מחוכה:																
200	כימיה בסיסית	×	×				×		×	×	×	×	×		×		
202	סבון	×	×										×	×			
204	צבעים ולכות	×									×		×	×			
206	זיקוק נפט גולמי	×					×	×	×	×	×	×			×		

סמול סטטיסטי	שם	אקולוגיים			אירגוניים					ומכנולוגיים					חברתיים		כלכליים וסיגנסיים			הערות
	קריטריונים לניפוי אי הכללה במגזר הכפרי / ענפי משנה של התעשייה	זיהום האוויר	זיהום המים	מגבלת שטח לפנוחת	ריכוזיות הייצור ל/או סיקום המעגל ליד ריכוזי האוכל	הובלת מעגנים כבדים למרחקים ארוכים	חשיפת סיוחדת	מידות מינימליות של כושר הייצור אשר אינן מנוצלות	צריכת מים גדולה	צריכת חשמל גדולה	סכנת התלקחות	צורחי עבודה גדולים	עבודה מסיסת קשה ל/או בתנאים	ערך מוסף נמוך למועסק	השקעה בגבהה	כושר ייצור ארצי עודף מעל תכיקוק תחזוי	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	16	15	14	17
21	מגרלים אל מחסחיים, מחוכם :																
213 - 214	מלח ומוצרי מלח	×				×	×	×	×	×			×		×		
22	מחכת בסיסית, מחוכה :																
220	תעשיה בסיסית של ברזל ופלדה	×		×		×	×	×				×	×		×		
221	בתי יציקה לברזל ופלדה	×		×		×							×		×		ה(×)-ים מתייחסים רק ליציקות כבדות וגדולות
223	צינורות מחכת			×		×		×		×		×	×		×	×	
23	מוצרי מחכת, מחוכם:																
237	גלוון וציפויים		×						×								
26	כלי הובלה, מחוכם:																
260	מכוניות, אוטובוסים וחלקיהם				×	×	×	×				×			×	×	
262	כלי הובלה ימיים				×		×					×	×		×		מיקום הכרחי ליד נמל
263	אווירונים וחלקיהם				×	×	×	×				×			×		

לתשומת לב המתכננים!

יש לקרוא בעיון את ההסבר לסימנים בעת השימוש באינדיקטורים לצרכי תכנון

הסבר לסימנים:

- = חוסר מקרים
... = נתונים בלתי ידועים
Ø = נתון קטן מדי
* = נתונים מבוססים על הערכה
** = נתונים מבוססים על השוואות
§ = נתונים מינרים ומתוקנים
( ) = אפשר לרכז את ההסקידים אצל מועסק אחד
/ / = נתונים אינפורמטיביים ; לא ניתן להשתמש בהם בתכנון מעשי
x = נתונים שאין להם משמעות

| ענף | | תעשיות | | מועסקים | | |